

IGEHIRDŐ

Az Erdélyi Református
Egyházkerület folyóirata

Andrea del Castagno: Eszter királyné

Huszonötödik évfolyam
2014. október

10

Tartalom

Prédikáció a címlap témájára

Vörös Éva: A szabadítás fényei és árnyékai.....	479
---	-----

Vasárnapi prédikációk

Csomay Árpád: A törvény, s amit általa nyerünk. Nehémiás 8,9–10	482
Müller Dezső: A megtalált igazgyöngy. Máté 13,45–46.....	485
Sebestyén László Ede: Civakodó, irigy osztzkodás, vagy testvéri szeretet. 1Sámuel 30,23–24	487
Visky János: A kezdet. 1Mózes 1,1–5.....	492

Lectio continua

Id. Fazakas Sándor: Jézus példázatai Az elveszett drachma. Lukács 15,8–10.....	497
---	-----

Prédikációk reformáció nagyhetére

Lőrincz István: Gyülekezetünk, melynek „én is élő tagja vagyok” A gyülekezetről általában. Az apostolok cselekedetei 2,37–47	503
A tanuló-tanító gyülekezet. Az apostolok cselekedetei 11,19–26; 17,10–14	506
Az ünneplő gyülekezet. Lukács 10,38–42	508
A bizonyágtevő gyülekezet. Máté 5,13–16; Az apostolok cselekedetei 11,19–30	511
A lelkigondozó gyülekezet. Jakab 5,13–20	513
A gyülekezet jövője. Efézus 3,14–21	516

Prédikációk reformáció ünnepére

Higyed István-Levente: Kép a jövőből. Galata 3,1	518
Sipos Vizaknai Balázs: A gondoskodás történelme. 1Korinthus 3,6–7.....	520

Esketési prédikációvázlat a magyarországi homiletikai irodalomból

Dr. Boross Géza: Lásd, hited tőle mit várhat! 19. Az igazi szeretet. 1Mózes 29,20	523
--	-----

A Genezáret partján

Gyökössy Endre: Hálával áldozzál! IV Hívj segítségül engem! Zsoltárok 50,14–15.....	524
--	-----

Alkalmi prédikációk

<i>Esketési igehirdetés</i> Ífj. Józsa Ferenc: Néhány gondolat a szeretetről. Róma 12,9–21.....	528
<i>Temetési igehirdetés</i> Szilágyi Zoltán: Maga az Isten lesz velünk... Jelenések 21,3–4	530
<i>Igehirdetés presbiteri konferencián</i> Bustya Dezső: Szolgálat és jutalom. 1Péter 5,1–4	531
A címlapon Andrea del Castagno [1420(?)–1457] <i>Eszter királyné</i> című festménye. A hátlapon Varga Lajos <i>Eszter királyné és a királyi kegy</i> című verse.	

Prédikáció a címlap témájára*

Vörös Éva
Budapest

A szabadítás fényei és árnyékai

Mielőtt a bibliai Eszter történetére térnék, egy mai Eszterét mesélem el. A mi Eszterünk 4 éves, és óvodába jár. Ez olyan óvoda, ahol az óvónők hívő keresztyének. Egy szülői értekezleten megkérdezték a szülőket, van-e kifogásuk az ellen, hogy ők a gyerekekkel imádkozzanak. Mivel nem volt ellenvetés, megtették ezt rendszeresen. Ez a magvetés hamar kikelt. Eszterke jóllehet az óvónők egyik kedvence volt, mégis állandó konfliktusforrás volt a játékok elpakolása. Most is ez történt. Mivel már komoly megvonnások helyeződtek kilátásba, Eszterünknek nem volt mit tenni, mint engedelmeskedni. Nagy nehezen a játéksarokba ment. Az óvónő a szeme sarkából követte, majd a legnagyobb megdöbbenésére a rámolás helyett Eszterke hirtelen letérdelt, összekulcsolta a kezét, és egy hatalmasat sóhajtott, majd egy még hatalmasabbat kérdezett a Mindenhatótól: „Édesz Isztemem, mondd meg kérlek, mijjé kell nekem ezt csinálni?” Mivel türelmetlen fajta volt, nem sokat időzött válaszra várva, felállt és elkezdte egymás után a sarokba rugdosni a szanaszét heverő kockákat.

Valami ilyesmit kérdezhetett a bibliai Eszter királyné is, amikor a nagybátyja, Mardokeus felkereste, és feltárta előtte az aktuális politikai helyzetet. Megmutatta neki a rendeletet, Hámán, Xerxes király főembere ármánykodásának az eredményét a népirtásról, miszerint a Perzsa Birodalmat meg kell tisztítani a zsidó kisebbségtől. A nagybátyja nem kevesebbet kért az újdonsült királynőtől, mint hogy járuljon a királyhoz kegyelemért, vagyis bírja rá az uralkodót a médek és perzsák megváltozhatatlan törvényének korrekciójára.

Kérésének teljesítése Eszter számára életveszélyes vállalkozás volt. Hívatlanul a király elé járulni halálbüntetést vonhatott maga után. Eszter magára maradt a nagy dilemmával: Miért is kell nekem ezt csinálni? Hiszen ő jólétben és biztonságban volt. Származását titokban tartva ez a kis zsidó árva lány nem mindennapi karriert futott be. A hatalmas birodalom királynője lett. Eszter tanulhatott elődje, Vásti példájából, aki azért bukott meg, mert nem teljesítette a király kérését, amikor hívták. Ráadásul az uralkodói háznak ez a kínos incidense nem maradhatott meg egy csupán „belső használatra szánt fejezetnek”, hanem birodalmi ügy lett belőle. Hogy ilyesmi többet elő ne fordulhasson, a médek és perzsák megváltozhatatlan törvényébe íródott, hogy „legyen minden férfi úr az ő házában”. (Esz 1,22)

A konfliktusos helyzet megválaszolása két utat mutatott, az aktivitást vagy a passzivitást. Az aktivitás életveszélyes, a passzivitás ugyan Eszter számára biztonságos, de a népe számára a biztos halál.

Mekkora történelme van ennek a dilemmának? Mit akar Isten? Ez az a bizonyos „jó várni és megadással lenni az Úrnak szabadításáig” című helyzet vagy a „ki menjen el, kit küldjek” kérdés, amire a küldj el engem, Uram a válasz. Amikor az Ő ereje titkos módon éppen az erőtlenség által végeztetik el.

Az is tény, hogy a passzivitás Eszter számára egyben identitáskrizis is. Különösen az idegen közegben vetődik fel az életfontosság szintjén a valahová tartozás.

* Ez a sorozat jól használható a nőszövetségi bibliaórákon.

Ezt igazolják a legújabb pszichológiai kutatások is, miszerint az emberlét legfőbb hajtóereje nem a szexuális ösztön, nem is a hatalomvágy, hanem éppenséggel a valahová tartozás. Márdokeus azt is világossá teszi Eszter előtt, hogy amennyiben csak a saját bőrét akarja menteni, és nem vállalja a népe megmentője életveszélyes küldetést, Isten máshonnan szerezhet szabadulást, de ezzel Eszter kitérli magát népe történelméből.

A téma hallatlanul aktuális, mert éppen a multikulturalitásba sodródó 21. század hozza létre nemcsak a történelmi kényszer szülte, hanem a választott kisebbségi sorsot. Márpedig ezek borítékoltan a kulturális ütközetek színterei, mert Hámánok mindenütt vannak.

S ha közelebbről megnézzük a történetet, valójában egy személyes rivalizációs küzdelem Hámán és Márdokeus között – amelynek az alapja éppenséggel a vallási kulturális másság: Márdokeus nem hajt térdet Hámán előtt – eskalálódik népiirtássá. Olykor a mai Hámánoknak is kevés, hogy pusztán Márdokeusokra vessék kezüket: „igyekezett Hámán elveszíteni minden zsidót”. (3,6)

De a kisebbségi veszélyeztetettség megjelenik fordított helyzetben is, amikor a zsidó nép a többséghez tartozik. A 2Kí 17,26–29 arról beszél, hogy amikor Asszíria királya kísérel meg idegen népcsoportokat betelepíteni az elnéptelenedett samáriai városokba, mivel azok „nem tudták e föld Istene tiszteletének módját, azért oroszlánokat bocsátott rájuk”. Ezért Asszíriának kellett izraeli papokat hazaküldeni, hogy tanításukkal megfékezzék a „xenofób” oroszlánok pusztítását.

Az idegen föld Istene tiszteletének hiányosságai, vagyis a kulturális különbözőségek ma is sorsszerűen megidézik a különböző alakot öltő oroszlántámadásokat. Erről különösen sok története van a szórványgyülekezetek lelkigondozóinak.

Az Eszter könyve a kisebbségi sors paradigmája, de van ennek egy újszövetségi továbbvitele is. Nemcsak születéssel kaphatunk kisebbségi sorsot, hanem az újjászületéssel is. Amikor a zsidókhöz írt levél arról beszél (13,14), hogy „nincs itt nekünk maradandó városunk”, vagy a „ne szabjátok magatokat e világhoz”-parancs nyomán megidéződnek bennünk azok a konfliktusok is, ami a mennyei polgárjog és evilág közti másság képviseléséből adódnak.

Mindenképpen vajúdással, szülési fájdalmakkal jár ennek a másságnak a vállalása. Eszterben is meg kell születnie a politikusnőnek, a nemzetben gondolkodónak és a nemzetére támaszkodónak. Maga mögött sorakoztatja fel őket azzal, hogy háromnapi böjtöt rendel el. Hezitálásában – ahogyan húzódozik a feladattól, ahogyan többször is a király elé járul, amíg kimondja valódi szándékát – megidéződik a mózesi, a férfielőd története. Mózes küldetés-vajúdásában is ott volt a kérdés: „Kicsoda vagyok én, hogy elmenjek a fáraóhoz...?” (2Móz 3,11) Pedig Mózes összehasonlíthatatlanul erősebb szellemi fegyverzettel rendelkezett, mint Eszter, hiszen „járatos volt az egyiptomiak minden tudományában”, de kérése előadásához neki is többször meg kellett ismételnie az uralkodó látogatást.

Nem előzmény nélküli a Bibliában az, amikor az idegen uralomban a politikai szerepvállalás nemzetmentő küldetéssé magasztosul. Gondoljunk Józsefre: „ti rosszat gondoltatok ellenem, de Isten jóra gondolta azt el.” De az is tény, hogy sem Mózes, sem József esetében nem jön ennyire közel a mártíromság veszélye, mint Eszternél.

Éppen azért, amikor Eszter a félelmét legyőzve felismeri, hogy a hatalom nem magánhasználatra adatott, hanem egyben kiváltság is, hogy a szabadítás eszközüvé válhason, vállalásán szinte áthallatszódnak a Krisztus-himnusz mondatai (Fil 2): „aki nem tekintette zsákmánynak azt, hogy ő az Istennel egyenlő, hanem ...szolgai formát vévén föl”

A történet azonban nem itt végződik: a fények, a túlnani fények mögött véres árnyak is húzódnak. Mert íme, ez a hatványosan hátrányos helyzetből startoló árvalány nemcsak szépségversenyt tudott nyerni – élve az ókori kozmetikaipar minden bevethető termékével, túlélve az egy évig tartó szépítkezési procedúrát –, nem csak női erejét tudta kamatoztatni, de tudott nemzetben is gondolkodni. Sőt, ezért hatalmas áldozatot is vállalni. Ünnepelet hősnő lett, teljhatalommal. Tette máig ható zsidó vallási ünnep.

Az epilógushoz azonban az is hozzátartozik, hogy mivel Xerxes király törvényt nem változtathatott, a rendeletet Márdokeussal és Eszterrel íratta meg mind a százhuszonhét tartományba, hogy a zsidók szabadon bosszút állhatnak ellenségeiken. Hatalmas vérengzés indult el. Eszter királyné külön kérésére Hámánnak mind a tíz fiát felakasztották.

Miközben nem mellőzhetjük a Bibliánkban az Eszter könyvét, és belekerülhetünk a szépség igézetébe, és itt nemcsak fizikális vonzerőre gondolok, hanem a lelki nagyságra is, a nemzetmentő küldetés megmintázójára, aközben mindnyájan érezzük, hogy el kellett jönnie annak a názareti töviskoronás királynak. Mert ő az, aki megtanította és tanítja ezt a világot – nemcsak a nemzetét – a szeretetben minden körülmények között megmaradni. (Jn 15,9–12) Akár az élete árán is. Ámen.

Kifogások nélküli vasárnap

A bécsi reformátusok szent tippjei azok számára, akik kifogásokat keresnek, hogy miért nem járnak templomba.

- Azok számára, akik ezt mondják: „A vasárnap az egyetlen nap, amikor kialakíthatom magam”, az orgona mögött ágyakat fogunk elhelyezni.

- Mindazok számára, akiknek a szeme a szombat esti sok tévzés miatt bedagadt, szemcseppeket tartunk készletben.

- Azoknak pedig, akik azt gondolják, hogy a templom beszakadhat, ha egyszer eljönnek oda, bukósisakokat és elsősegélycsomagokat osztunk ki.

- Minden hidegérzékeny számára, akinek a templomban túl hideg van, takarókat adunk, és a többieknek, akiknek túl meleg lenne, legyezőket helyezünk el.

- A gondoskodó típusúaknak, akik azt gondolják, hogy otthon kell maradniuk, hogy elkészítsék az ebédet, készleteket készítünk elő, amelyeket már csak fel kell melegíteni. Kérjük, hogy az italokat már előzőleg hűtsék be.

- Minden természetszeretőnek, akik azt hozzák fel ürügyül, hogy Isten a természetben van hozzánk a legközelebb, a templom egyik részében fácskákat és növényeket ültetünk. Talán még az is sikerül, hogy néhány katicabogarat, hangyát és tücsköt beszerezzünk.

- Minden gyülekezeti tagnak, aki azért nem mer templomba jönni, mert még nem fizette ki az egyházfenntartói járulékot, pénzt fogunk odakészíteni, amit adandó alkalommal felhasználhatnak.

- Azok számára pedig, akik csak „sátoros ünnepek” alkalmával szoktak templomba jönni, ezen a vasárnapon az úrasztala mellé el fogunk helyezni egy jászolbölcsőt és egy húsvéti gyertyát is.

(*Sárospataki Református Lapok* 2001/június, a *Reformiertes Kirchenblatt* 2001. márciusi számából fordította Benke György)

Vasárnapi prédikációk

Csomay Árpád
Biharszentjános

A törvény, s amit általa nyerünk...

Alapige: Nehémiás 8,9–10
Bibliolvasás: Nehémiás 8

Az Ige szerint Kr. e. 445-öt írunk, s Jeruzsálemben nagy az összegyülekezés. Bár Igenk szerint „az egész nép” ott van a Vízi-kapu előtti téren, ez azt jelenti, hogy a gyülekezet azon tagjai vannak ott, akiknek fontos az Isten Igéje, a Törvény. Ugyanis, ha az egész nép gyűlt volna össze, akkor a templom előtti téren kellett volna összegyülekezniük. Ám a lényeg az, hogy Ezsdrást arra kérték, hogy olvassa fel a Törvényt. Meg akarták ismerni az Úr parancsait. Fontos volt nekik.

Nagy Frigyes porosz király (1712–1786) uralkodása idején többször megtörtént, hogy hintójával sokáig kellett várakoznia miniszterére, Carl Ludwig von Pfeilra, akivel aztán körütra indultak. A király beküldte szolgáját és azt üzenete: „Ófelsége, a király kíván beszélni a miniszter úrral.” A miniszter azt mondta a király szolgájának: „A miniszter Úr azt üzeni Ófelségének, hogy kihallgatáson van a Királyok Királyánál, a legmagasabb Mennyei Felségnél és nem szabad zavarni, míg ez a kihallgatás véget nem ér.”

Hadd kérdezzem meg, drága testvérem, voltál-e te ma már kihallgatáson a mennyei Felségnél? Imádkoztál-e már ma? Olvastad-e már a Bibliát ma? Fontos-e nekünk ennyire Isten Törvénye, Igéje, hogy érte mindent abbahagyunk és érte mindenről lemondjunk, mint Carl Ludwig Pfeil miniszter.

A jeruzsálemieknek nagyon fontos volt a Törvény, hiszen már kora reggel összegyűltek a piacon és délig hallgatták. A Törvény felolvasása öt-hat órán át tartott. Még kimondani is sok! Készek voltak virradattól délig együtt lenni az Isten Igéjéért. Fontos-e nekünk ennyire Isten Igéje?

Lehet, hogy most azt mondanád, hogy a mai rohanó világban, annyi sok gond és baj között nincs nekünk ennyi időnk erre. Pedig, drága testvérem, az Isten Igéjénél semmi sem lehet fontosabb egy keresztyén embernek. Akkor is sok gondjuk, bajuk volt a jeruzsálembelieknek. Nem volt betevő falatjuk: kölcsönből éltek. Földjeiket bérbe adták, csakhogy meglegyen a mindennapi kenyertük. De a Törvény mindennél fontosabb volt.

Tom Reed Kelet-London nyomornegyedében élt és nyomorék volt. Úgy született. Csak mankók segítségével tudott járni. Szülei kicsi gyermekkorában meghaltak. Nagynénjénél lakott, aki a legszükségesebbeket biztosította számára és egy kis padlásszobát bocsátott a rendelkezésére. Betegsége súlyosbodott és már nem hagyhatta el soha a kicsi, dohos szobát. Egyetlen barátja más helységbe költözött. Búcsúzóul kívánhatott valami egészen különlegeset. Tom örömeiben egy Bibliát kért, amire oly régen vágyott már. Barátja beszerezte neki a Bibliát. Tom egész nap ezt a Bibliát olvasta és tanulmányozta. Sőt, kis papírdarabokra egy-egy Igét írt s aztán az ablakhoz csúszott, hogy azokat kidobja. Az egyikre ezt az Igét írta: „Nékem cselekednem kell annak dolgait, aki elküldött engem, a míg nappal van: eljő az éjszaka, mikor senki sem munkálkodhatik.” (Jn 9,4)

Ezt a cetlit egy előkelő úr vette fel a járdáról s amikor elolvasta, ez az Ige szíven találta. Térdre borult, bűnvallást tett elvesztegetett évei miatt és egészen átadta életét Jézusnak. Ez a gazdag ember addig kereste a cédula íróját, míg rátalált Tomra s magával

akarta vinni, hogy jó módban legyen része. De Tom azt mondta, hogy ő jól megvan a Bibliájával e kis szobában, s nem ment el vele. Ettől kezdve nem látott szükségét semmiben sem.

Kedves testvéreim! Ennek a nyomorék gyermeknek sok baja között mindennél fontosabb volt Isten Igéje, a Biblia. Nap mint nap olvasta, tanulmányozta s a papírra vetett Igékkel bizony másokat is elvezetett az Úr Jézus Krisztushoz. Sokszor nem is gondoljuk, hogy egy-egy Igére való utalásunkkal is mennyi szolgálatot tudunk tenni, hogy egy-egy ember rátaláljon az Úr Jézus Krisztusra. Ne mondd hát, hogy „úgyis mindegy!”, „hiába mondom!” – ez csak a látszat. Isten Igéje élő és ható és megcselekszi, amiért küldetett! Csak tartsd te is fontosnak és értékeld, mint annyian már!

A Vizek-kapujánál összegyűltek az Igéért jöttek, hogy hallgassák. Héber nyelven olvasták s a leviták lefordították arám nyelvre, mert a köznép nyelve akkor már az arám volt.

Milyen jó, hogy 1590 óta, amikor Károli Gáspár lefordította a Bibliát, mi is érthetjük Isten Igéjét. S milyen kevesen becsülik! Milyen kevesen jönnek a templomba! Olyan kevesen gyülekezünk össze Isten Igéjéért pusztán csak egy órácskára is! Vajon miért? Elfeledtük volna, amit Jézus Krisztus már a konfirmációnkor tanított: „Keressétek először Istennek országát és az ő igazságát, és minden megadatik néktek!” S a mai ember mindent Isten Igéje elé helyez, minden fontosabb, mint Isten szava. Fontosabb a munka, a pénz, a testi élvezet, öröm, mint Istennek az Igéje. Pedig Jézusunk azt is megmondta, hogy „Az ég és a föld elmúlnak, de az én beszédeim soha el nem múlnak!” S az emberek a mulandó dolgokat fontosabbnak tartják, mint az örökkévalót! Milyen nagyot fognak majd csalódní e világból való elköltözésükkor! S milyen nagy lesz a csalódás Jézusunk visszajövetelekor, az utolsó ítéletkor!

Jeruzsálemben olvasták a Törvénykönyvet. A nép felállva hallgatta. Tiszteletet adott Isten Igéjének. Aztán Ezsdrás áldást mondott. A nép kétszeres „áment”. Ezután földre borultak az Úr előtt és következett a törvény magyarázása.

Az Igének nagy hatása volt. A nép sírni, gyászolni kezdett. Ugyanis meglátta, hogy milyen nagy szakadék van a Törvény Igéi és életük között. Megértették, hogy Isten milyen sokat tett értük, és ők ezt semmibe vették. Ezért nagy a gyász és a sírás.

Ó, bárcsak mi is tudnánk sírni bűneink miatt! Bárcsak mi is meglátnánk, hogy milyen nagy távolság van az Ige és életvitelünk között! Pedig miérettünk is sokat tett az Úr. Nap mint nap gondoskodó szeretetébe vesz bennünket és mi hálátlanul megyünk el mellette. Nem is törődünk vele. Eszünkbe se jut bűnbánatot tartani.

Ezsdrás vigasztalni kezdi a síró népet. Azt mondja nekik, hogy a sírás helyett az öröm napja legyen ez az alkalom, mert Isten ítélete elől csak hozzá lehet menekülni és csak Nála lehet menedéket találni. A törvény valódi célja nem a gyász, hanem az öröm. Az első zsolttár is ezt mondja. „Boldog ember az, aki nem jár gonoszok tanácsán, bűnösök útján meg nem áll és csúfolódók székében nem ül. Hanem az Úr törvényében van gyönyörűsége és az ő törvényéről gondolkodik éjjel és nappal. És olyan lesz, mint a folyóvizek mellé ültetett fa, amely idejekorán megadja gyümölcsét és levele nem hervad el és minden munkájában jó szerencsés léssen...” De a 19. és 119. zsolttár is erről a boldogságról énekel.

A Törvény olvasása és tanulmányozása közben találnak rá ismét a sátoros ünnepekre. Újból fontosnak tartják megülni ezt az ünnepet. Hét napon át tanulmányozták a Törvényt és naponta áldozatokat mutattak be. Közben lombokból építettek sátrat maguknak, hogy ne csak a termésért való hálaadás legyen a fontos, hanem emlékezzenek arra, hogy

az Úr miképpen vezette ki őket Egyiptomból, a szolgaságból, s akkor is, negyven éven át sátorban laktak. Így lett a lomsátor ünnepe a szabadulásért való hálaadás ünnepe.

Egyébként az Újszövetségben is olvashatjuk a Zsid 13,14-ben: *Nincs itt maradandó városunk.* E földi testben úgy élünk, mint ideiglenes porsátorban. Pál apostol is azt írja a 2Kor 5,1-ben: *Tudjuk, hogy ha a mi földi sátorházunk elbomol, épületünk van Istentől, nem kézzel csinált, örökkévaló házunk a mennyben.*

Éppen ezért olyan fontos, hogy míg itt e földi sátorházban lakunk, készüljünk az örökkévalóságra. Az Isten Törvénye, az Ige mutatja az utat, ad tanácsot életünk bonyodalmai között és tart meg a háborúságokban.

A harmincéves háború idején (1618–1648) Magdeburg városát a katolikus császári hadvezér Tilly parancsára teljesen lerombolták. 1631. május 10-én a kevés túlélő között volt Magdeburg lelkésze, Andreas Cramer, aki feleségével és gyermekeivel a templomban keresett menedéket, de a császári katonák oda is betörték és kardélre hányták az oda menekülőket. A császári hadsereg horvát zsoldosai lesújtottak Cramer lelkészre is. Ő ösztönösen drága Bibliáját tartotta mellkasa elé. Mindent kész volt elveszíteni, de a Bibliáját nem, azt nem adta ki a kezéből. A katonák kardcsapásai a keményfedelű Bibliát érték, ez mentette meg életét. A Biblia véres lett, de megmentette azt, akinek nagyon fontos volt a Bibliája, minden körülmények között. Mühlhausenben, a Divi Blasii templom archívumában a mai napig őrzik ezt a magdeburgi véres Bibliát, és néhányszor kiállításokon is bemutatják.

Annyira szerette Andreas Cramer a Bibliáját, hogy még a legnehezebb háborús időkben és a legnagyobb életveszélyben sem akarta kiadni a kezéből. Ebben a drága Bibliában rátalált egykor Üdvözítőjére, Jézus Krisztusra és általa az Életre, amelyet sem az ellenség – császári zsoldosok –, sem a Sátán minden serege nem semmisíthet meg kezünkben, szívünkben.

A magdeburgi Biblia véres lett. A lelkipásztor vére került rá. A mi hű Pásztorunk, Jézus Krisztus a Golgotán hullatta véréértünk, hogy Általa megmeneküljünk az örök ellenségtől, a sátántól és a kárhazottól. Ezért kell megbecsülnünk a Törvényt, a Bibliát, Isten Igéjét. Ezért kell naponta olvasni, tanulmányozni, mert általa egyre közelebb kerülünk a mi Urunk Jézus Krisztushoz, aki minden bűnünkért eleget tett és a bűnbánónak bűnbocsánatot ajándékoz. Énekeljük hát bizalommal:

Aki értem megnyíltál,
Rejts el, ó, örök kőszál.
Az a víz s a drága vér,
Melyet ontál a bűnér'
Gyógyír legyen lelkemnek,
Bűntől s vádtól mentsen meg!

Törvényednek eleget
Bűnös ember nem tehet.
Buzgóságom égne bár,
s folya könnyem, mint az ár:
Elégtételt az nem ad,
Csak Te válthatsz meg magad!

Jövök semmit nem hozva,
Keresztedbe fogózva,

Meztelen, hogy felruházz,
Árván, bízva, hogy megszánysz.
Nem hagy a bűn pihenést,
Mosd le, ó, mert megemésztl!

Ha bevégzem életem,
És lezárul már szemem,
Ismeretlen bár az út,
Hozzád lelkem mennybe jut:
Aki értem megnyíltál,
Rejts el, ó, örök kőszál!

(MRE 463.)

Ámen.

Müller Dezső
ny. lelkipásztor
Lázári

A megtalált igazgyöngy

Alapige: Máté 13,45–46

Bibliaolvasás: Példabeszédek 31,10–27

I.

Krisztus mindig tekintettel volt tanítványai értelmi állapotára. Ennek érdekében gyakran történetek, példázatok által tanította őket.

A felolvasott rövid példázatban egy gyöngykereső emberről hallunk, aki gyöngyökkel kereskedett. A „gyöngy” bizonyos kagylók belsejében keletkezik; kemény, mint egy értékes drágakő, igen keresett; a szellemi valóságok jelképe (Mt 7,6; 13,46); a Bibliában gyakran drágakövek helyett is szerepel (1Tim 2,9; Jel 17,4).

A szorgalmas gyöngykeresőnek volt családja, otthona, értékes üzlete, vagyona, s mindezek ellenére boldogtalan volt. Sikereinek tündöklő egére ráborult a nyugtalanság fekete subája. Nem elégedett meg a mindennapok örömeivel, harmóniájával, szívében olthatatlan vágy élt az igazgyöngy után. Azért éjjel-nappal az igazgyöngyöt kereste. Nem volt számára fontosabb, lényegesebb, életbevágóbb feladat, mint az igazgyöngy keresése. Minden lényegtelen munkát, tevékenységet félretéve, egy dologra összpontosította figyelmét, testi-lelki erejét: az igazgyöngy megtalálására.

Példázatunkban a gyöngykereső megtalálja az igazgyöngyöt. Nincs annyi szó, se annyi lírai eszköz, kifejezés, hogy napvilágra hozzuk azt az örömet, amit a gyöngykereső érzett az igazgyöngy megtalálásának pillanataiban. A Biblia szerint a napkeleti bölcsök éreztek ehhez hasonló örömet akkor, amikor újra meglátták az égen a betlehemi csillagot (Mt 2,10).

Nem tudjuk, hogy hol, mikor és milyen körülmények között találta meg a kereskedő az igazgyöngyöt. De végeredményben a hangsúly azon van, hogy megtalálta és tudott örülni annak. Hogy a gyöngykeresőé legyen az igazgyöngy, annak bizony nagy ára volt. Igénk szerint: „Mindenét eladta.” Eladta szép házát, értékes üzletét, gyűrűjét, saruját,

pompás értéktárgyait és „megvette azt” Buzgóságának, kitartásának eredményeként valóra vált vágya, terve, célja.

II.

Nekünk is van példaképünk, igazgyöngyünk, aki mint „az embernek Fia nem azért jött, hogy néki szolgáljon, hanem hogy ő szolgáljon, és adja az ő életét váltságul sokakért” (Mt 20,28). Tudod-e már, testvérem, hogy kicsoda ez az „igazgyöngy”? Péter apostol így vall Róla: „Aki a mi bűneinket maga vitte fel testében a fára, hogy a bűnöknek meghalván, az igazságnak éljünk...” (1Pt 2,24)

Krisztust, mint igazgyöngyöt, keresni kell! Őt kereste sokak mellett Egede János, az első grönlandi protestáns misszionárius, aki már évek óta hirdette az evangéliumot az eszkimóknak, minden látható eredmény nélkül. Egy idő után elcsüggedve vissza akart térni norvég hazájába, mikor egy ünnepen arról prédikált, hogy „úgy szerette Isten a világot, hogy az Ő egyszülött Fiát adta...” És tüstént megtörtént a csoda, az eszkimó-lelkek jégkérge megolvadt, a szemek könnyben úsztak és egy idős eszkimó így kiáltott föl: „Hagyd abba, tisztelendő atyám, ekkora szeretetet képtelnek vagyunk elménkbe fogadni!” Továbbá Őt kereste egy tehetséges, fiatal orvosnő (Verghesse Mária). Ahogy elvégezte az egyetemet, nemsokára kirándulásra indult társaival. A busz karambolozott, s az utasok közül ő szenvedte el a legsúlyosabb sérülést. Egyre azért imádkozott, hogy lábai meggyógyulhassanak, mert mit tehet egy béna orvos? Rövid idő leforgása alatt kiderült, hogy gerincsérülése miatt egész életét tolókocsiban kell töltenie. Rengeteget zokogott: miféle orvosi munkát tud így elvégezni?

Midőn a kórházat elhagyhatta, a leprakórház sebészetét bízták rá. Ott csakhamar páratlan, megbecsült szakértő lett a lepra miatt megnyomorodott kezeken végzett inatültetésekben. Nagyon boldog volt, hogy nyomorult embereken segíthet. Gyógyulását és áldásos tevékenységét így summázta könyvében: „Lábakat kértem, és Isten szárnyakat adott!”

III.

Krisztust ott kell keresni, ahol megtalálható. A pásztorok és a bölcsek a betlehemi istállóban találták meg. Pál apostol a damaszkuszi úton találkozott Vele, miközben villámokat lehengerlő égi fény vakította meg hiú szemeit. János apostolnak Páthmós szigetén jelent meg az Úr. A megrendítő eseményről így vall az aggastyán apostol: „Mikor pedig láttam őt, leesém az ő lábaihoz, mint egy holt. És reám veté az ő jobbkezét, mondván nekem: Ne félj; én vagyok az Első és az Utolsó.” (Jel 1,17)

Te hol találhatod meg Krisztust? Nem találhatod meg az interneten (világhálón). A lidérces, hátborzongató filmekben. Az állandó robotmunkában. A kicsapongásban, valamint a kivilágos-kivirradtig tartó dorbézolásokban. Krisztust ma is, mint évszázadokkal ezelőtt a Bibliában, a templomban, az igehirdetésben, az úrvacsorában és a szeretetben találhatod meg.

Szétzilált, cudar világunkban nem élhetünk Krisztus nélkül. Hiszen a börtünket égeti már az Ige gyertyalángja. „...elvéteik tőletek az Istennek országa, és oly népnek adatik, amely megtermi annak gyümölcsét” (Mt 21,43).

Vigyázz! Inkább keresd az igazgyöngyöt, Krisztust! Ámen.

Civakodó, irigy osztozkodás, vagy testvéri szeretet

Alapige: 1Sámuel 30,23–24

Bibliolvasás: 1Sámuel 30,1–26

Jó nekünk bölcs szavakat hallani. Előre mondom, ne az én bölcselkedéseimet keressétek, hanem tudjunk együtt gyönyörködni a mi Urunkban. Gyönyörködjél az Úrban, s megadja szíved kéréseit!

Nem lehetett könnyű az Úrban gyönyörködni annak a hatszáz vitéznek, katonának, sem Dávidnak, akik egy felperzselt városhoz, a saját városukhoz, Siklághoz megérkeznek, miután Ákis király hazaküldi őket a filiszteus seregből, hiszen megbízhatatlanoknak mondják őket a fejedelmek. Mi lesz, ha majd a harc hevében ellenünk fordulnak?! Harmadnapra hazaérnek. Valahogy mintha mi is így jöttünk volna haza, ide Szamosardóra lelkesértekezlet alkalmával, s úgy örülünk, hogy mindent szépen felékesítve, rendben találunk, ahogyan mondja az Úristen drága Igéje, hogy mindenek ékesen és szép rendben történjenek. Hát ott, akkor nem így volt. Felperzselve látták városukat. Füstölgő, üszkös romok. Jönnek a megfáradt katonák haza feleségeikhez, gyermekeiket simogatni, újra látni. Nincsenek ők. Hol vannak ők? Üres a helyük. Milyen fájdalmas lehetett ez az állapot! És Dávidot ott, akkor majdnem megkövezik az elkeseredett katonák, kik együtt úgy sírnak, hogy már sírni sincs tovább erejük.

Lehet, volt így a te életedben is, hogy valami csapás, kár, próbatétel következtében úgy sírtál, hogy már tovább sírni sem volt erőd. Némelykor elkeseredésünkben olyankor mondtunk, amelyek miatt utána szégyenkeztünk. Milyen jó azonban, hogy az Ige arról beszél, hogy Dávid megerősítette magát az Úrban, az Ő Istenében. Lehet így is átélni a nehéz órákat, a súlyos perceket. Fel lehet tekinteni Istenre, mint ahogy korábban Mózes is feltekintett és imádkozott, amikor szintén őt is majdnem megkövezték, amikor Refidimbe jutva nem volt víz. Isten megmutatta a kiutat. Elnevezik a helyet Masszának és Méribának, mert így szóltak ott akkor: „Vajon köztünk van-e az Úr, vagy nincsen?”

Lehet, hogy a te életedben is voltak nagyon nagy próbatételek, lehet, feltetted már te is ezt a kérdést – vajon köztünk van-e az Úr vagy nincsen? –, vajon köztünk van-e a mi családjunkban, ahol béktelenség, nyomorúság, betegség van?! Vajon köztünk van-e gyülekezetünkben, ahol nincs meg az a békesség, amely után várunk? Itt, Erdélyben vajon köztünk van-e az Úr vagy nincsen? Nagybányai egyházmegyénkben köztünk van-e az Úr vagy nincsen?

Azonban Isten nem hagy bennünket bizonytalanságban. És ez a drága evangélium, ahogyan ott az Úristen majd elküldi az amálekíták ellen Józsuét, mert harca lesz azzal a néppel, amely már ott akkorra a gyengéket, a gyermekeket, az asszonyokat hátulról megtámadta. Isten népének a seregét fosztogatta. Elindulnak és győznek, míg Mózes keze az ég felé volt terjesztve. Ha meglankad a kéz, az imádkozó kéz, vesztésre állnak. De jön Áron és Húr, és tartják e drága kezét, és győznek az amálekíták felett.

Azért is mondom el ezt a régi történetet, mert jó nekünk ide visszakanyarodni és így jobban értjük azt, ahogyan Dávid megerősíti szívét az Úrban, mert megemlékezik arról, hogy az a harc, amelyet vívniuk kell, nem az ő harcuk, nem az ő bosszújuk, ez az Isten harca. A bosszúálló Istennek a harca, Aki az ítéletét elhozza egy olyan nép ellen, amely nem ismer sem Istent, sem embert.

Így parancsolta meg Isten az 5Móz 25. részének végén: „Megemlékezzél arról, amit Amálek cselekedett rajtad az úton, amikor Egyiptomból kijöttetek, hogy reád támadt az úton, és megverte a seregnek utolsó részét, mind az erőtlenekeket, akik hátul valának, amikor magad is fáradt és lankadt voltál, és nem félted az Istent. Mikor azért megnyugtat majd téged az Úr, a te Istened, minden te köröskörül való ellenségedtől azon a földön, amelyet az Úr a te Istened ád néked örökségül, hogy bírjad azt, TÖRÖLD EL AMÁLEK EMLÉKEZETÉT AZ ÉG ALÓL, EL NE FELEJTSD!”

Dávidnak valami eszébe jut a maguk boldogtalansága, sírása-rívása közben, amikor már csak szárazon potyog a könny, de már nincs zokogásra, sírásra sem erő. Eszébe jut az Isten Igéje: „EL NE FELEJTSD!” És boldog lesz ő ebben a boldogtalanságban. Ha az Úr Igéjére emlékezik éjjel és nappal, emlékezhetsz arra a dicsőséges győzelemre, az utána felépített oltárra – JEHOVA-NISSZI – „az Úr az én hadijelvényem” Nem a magam bosszújával, nem a magam indulatával indulok harcba. Az Úr harcait kell vívnom! Most nem az elkeseredésnek van ideje, hanem a cselekvésnek, az engedelmességnek, mondja ezt az Úristen, üzeni minékünk is!

Amikor mi sok minden miatt panaszkodunk, el vagyunk keseredve önmagunk felett, népünk romlása felett, családi problémák felett, most nem az elkeseredésnek van a helye, hanem az Úristenben való megerősödésnek és a cselekvésnek. A hittel való cselekvésnek jön el az ideje.

A gonosz azonban, Amálek, ez a „rabló nép” – még a nevük is ezt jelenti –, jól időzít a maga rablóhadjáratát. Akkor, amikor nincsenek otthon az erősek, a férfiak, akkor hátba lehet támadni ezt a kicsinyke, filiszteusok országába szakadt népet. Sokszor ér bennünket úgymond ilyen hátbatámadás, de meg lehet erősödni az Úrban. És mégsem ez a hátbatámadás volt az igazi veszedelem, mert ez áldott veszedelem lesz számukra. Megmutatták, hogy ott, ahol újból fohászkozik az ember, ott, ahol újból segítségül hívja az Úr nevét, és megkérdezi az Urat, ott Isten győzelmet ad.

Dávid már tizenhat hónapja ott van a filiszteusok földjén. Elhagyta hazáját. Saul király élete megérett az ítéletre, ő pedig távol van. Mintha távol lenne Istentől is, mert nem olvashattuk már jó ideje, hogy megkérdezte volna az Urat. Egy nagy veszedelem, egy nagy baj, így mondom, egy áldott veszedelem kellett jöjjön, hogy újból megkérdezze az Urat. Sokszor így volt ez népünk életében, egyházunk életében is, hogy mi is azt mondtuk, hogy átkos veszedelem jött – Trianon, II. világháború, szegénység, nyomorúság –, és most az Ige megtanít máshogy szólni minket: áldott veszedelmek jöttek, mert újból megtanultuk kérdezni az Urat. Mi a Te tanácsod? Hogy menjünk tovább? Hogy akarod, hogy éljünk, hogy ne legyünk vak vezetők?!

Dávid nem indul el rögtön. Üljetek le most! Várjatok! Megkérdezzük előbb az Urat. Ha mi Dávid helyében lettünk volna, mi, okoskodó lelkipásztorok, vagy mondjam én így főleg magamról, mint ahogy Pál is mondja, bűnösök között első vagyok én, INDULJUNK, UTÁNUK! Nem. Dávid azonban megkérdezte az Urat.

Erre valók nekünk is ezek az áldott találkozások, lelkészertekezetek, a gyülekezet közösségével való találkozások, hogy mi is megtanuljunk megkérdezni az Urat. Hogy ne fejetlenül, hanem a test feje által, Jézus Krisztus által tanácsoltatva haladjunk előre és szolgáljunk az Ő nevében.

Ezután Isten röviden válaszol neki, és biztatja: „üldözzed, mert bizonyosan utoléred és szabadulást szerzesz” Nincs számonkérés, hogy jól van Dávid, most bezzeg imádkozol! Bátorít bennünket is az Ige. Istenünk elfelejti a hitetlenségnek, az engedetlenségnek az esztendeit. Ha Hozzá jövünk bűnbánattal, töredelemmel, ha tiszta szívvel kérdezzük Őt, így szól: indulj, üldözzed az ellenséget és szabadulást szerzel! Nem mondja meg,

hogyan. Isten csak azt mondja, indulj, és bízz a szavamban. Továbbra is, folytonosan Istenre kell figyelni.

Úgy örül az én lelkem, hogy dús, tömött padokat, padsorokat látok. Mert nemcsak vasárnap figyelünk Istenre, hétköznapokon is figyeljünk, hogy megértsük azt a hogyan. S akkor Isten odahoz egy amálekita rabszolgát, akiben gazdája már nem tudott semmi hasznot látni, mert megbetegedett. Félretették, semmire nem jó. És Dávid könyörületességet gyakorol. Mekkora krisztusi cselekedet! Krisztus Urunk előképe ebben is, Aki még a nyomorúságba jutott ellenség is, ha kell, könyörül és könyörög érte. Az Őt oda-szegezőkért is imádkozik.

Tanulhatunk Dávidtól irgalmasságot, tanulhatunk könyörületességet. És ebben mutatkozik majd meg Isten vezetése. Miközben a szegényen, a nyomorulton megtanulunk könyörölni, Isten vezet bennünket. Így akarja vezetni a mi egyházmegyénket is. Azt mondják, hogy ez a vidék különösen Erdély, Románia többi vidékeihez viszonyítva szegényebb, alacsonyabb az életszínvonal. Könyörölni a szegényen! – Ott van nekünk is feladatunk, küldetésünk. Olvassuk, halljuk az Újszövetségből, Jakab leveléből: „Aki tudna jót cselekedni, és nem cselekszi, bűne az annak”

Dávid teszi azt, ami a dolga. Isten pedig bölccsé teszi, értelmet ad számára, megmutatja neki a szabadítás útjának mikéntjét, hogy miként haladhat majd előre. Te csak indulj el az Istennek való engedelmeskedés útján, Isten megmutatja a hogyan. Vezet az Ő Igéjével, s megmutatja azt is, hogy ott, abban a helyzetben hogyan, miként cselekedjél. Tinektek is, presbitérium tagjai, nekünk is, lelkipásztoroknak, tinektek is, gyülekezeti tagok! Csak engedelmeskedjünk Istennek, és Ő alkalmakat szerez. Előre elkészíti a jó-cselekedetek alkalmait, hogy azokkal éljünk, s azokban járjunk. Csak vegyük észre ezeket és ne menjünk el mellettük! Sokszor ez a bűnünk, hogy nem vesszük észre ezeket az alkalmakat és elmegyünk mellettük. „Most nincs időm! Most nem érek rá!” És annyi lehetőség kimarad életünkéből, hogy Isten tanácsa szerint haladjunk tovább.

Visszaérnek. Leverik a seregeket. Visszakapnak mindent. Még fölötte is: zsákmányt szereznek. És a győzelemittasok, az a négyszáz katona, azt mondják, hogy itt van a Dávid zsákmánya. Hogy tudnak dicsekedni! Mintha magunkat hallanánk. Akár egy-egy gyülekezeti megvalósítás alkalmával, akár egy lelkipásztor, akár egy presbiter, akár egy édesanya, egy nagymama, sokszor talán így kezdünk a dicsekedésbe: „Ez a mi zsákmányunk, ezt mi szereztük.” Az imádkozó Dávid azonban helyre tudja tenni a dolgokat. El kell fogadnunk Istennek ezt a bennünket is helyretevő munkáját. Engedjünk Neki! Ez nem a mi zsákmányunk! Ha Isten nem őrzött volna, ha Isten nem adta volna a kezünkbe őket, ha Isten nem adta volna vissza, semmink nem lenne. Míd van ember, amit ne kaptál volna? Ha pedig kaptad, miért dicsekszel vele?

Hogy sajnálják az ottmaradt kettőszáztól?! Dávid könyörületes ott is. Nem hagyja, hogy az elernyedtek, a fáradtak, talán egy megáradt patakon keresztülmenve, egy része belefulladás, vagy a csatában elveszzen. Ők most még erőtelenek a harcra. Pihenjenek, maradjanak, őrizték a holmikát!

És jön a nagyobb veszedelem! Nem Siklág felperzselése volt a nagy veszedelem, nem az volt! Nem az volt Dávid életében a legnagyobb veszedelem, hogy Saul annyiszor megpróbálta őt megölni dárdáját utánahajítva. Az volt az igazi nagy veszedelem, amikor Isten győzelmet adott nekik, és majdnem „fölfalják egymást” A gyülekezet békessége, annak a kis csoportnak, csapatnak, a jövődő király csapatának békessége odalett. Amikor nem tudnak megegyezni, mert valami kicsi dolgot felfújnak, s a büszkeség, az önértesség lesz úrrá rajtuk.

Így tudnám összefoglalni az Ige üzenetét egy rövid mondatban: *CIVAKODÓ, IRIGY OSZTOZÓDÁS, VAGY TESTVÉRI SZERETET.*

Dávid látja, hogy melyik az igazi út, melyik vezet jóra. Sokszor látjuk mi is, hogy hol van a baj, hogy az irigy, civakodó osztozódás öl bennünket, s mégsem emeljük fel szavunkat ez ellen. Dávid azonban így szólt: „Ne cselekedjetez így!” Nem jó ezt így folytatni! Milyen jó, ha adatott ilyen bölcs vezető, aki így tud szólni: „Ne cselekedjetez így!” – ti gonoszok?! Nem! Dávid nem veszi át azt a stílust, azt a beszédmodort, ahogyan ezek a felfújtt, öntelt emberek szólnak. Dávid nem úgy beszél. Azokkal szemben is így nyilvánul meg, így szólítja meg őket: *Ne cselekedjetez így, atyámfiai!*

Sokszor ott hibázunk, hogy a testvérben, az atyafiban ellenséget látunk. Csakhogy ő megbotlott, isteni vezetés hiányában van, de ő akkor is atyámfia, akkor is testvérem. Isten mellém állította. És Ő olyan hatalmas, ha ő haraggal van irántam, összebékíthet velem. Ez a legnagyobb áldás Istentől – ha lehet így mondanom.

Tanuljunk meg mi is így beszélni! Pál apostol leveleiben a gyülekezetek tagjait testvéreinek szólítja meg az Úr Jézus Krisztusban, még akkor is, ha fájdalommal kell szűljék őket, még akkor is, ha rossz híreket hall felőlük. Akkor is TESTVÉREK! Hogyne szeretné az édesanya vagy nagyszülő azt, aki sokszor nem enged a szónak?! Engedetlen gyermek, de az is az övé!

„Ne cselekedjetez így, atyámfiai, azzal, amit az Úr adott nekünk! ő oltalmazott minket és ő adá kezünkbe a sereget, amely ellenünk jött vala.” Ez az Istenre-mutatás. Nem mi vagyunk a hősök. Itt van velünk a hős bajvívó, Aki vezetett minket, Aki győzelmet adott, oltalmazott, Aki megengedte, hogy akár erre a mai napra együtt lehessünk. Ő ki-pótolja a ti elvégezetlen munkátokat és sokszorosán megáldja. Ő oltalmazott, Ő vezetett, Ő adta a győzelmet.

És ilyen összeszólalkozást lecsillapítva gyönyörűséges példát és útmutatást ad Dávid szája által a Szentlélek Úr Isten: „...egyenlőképpen osztozzatok!” Ne csak azok részesüljenek a javakból, a zsákmányból, akik részt vettek a harcban, annak is része legyen, aki a holminál maradt. Egyenlőképpen osztozzatok! Ó, nem kommunizmus ez, ez az Isten uralma. Ez az a bizonyos teokrácia. Átkos népuralom, átkos demokrácia kezdődött volna el ott a dávidi királyság elkezdése előtt. Ehelyett Isten szeretet-uralma lesz úrrá rajtuk.

Olyan ismerősek ezek a szavak, melyeket Dávid itt mond – egyenlőképpen osztozzatok. Ezt látjuk megvalósulni az első keresztyén gyülekezet életében, akikről azt olvasuk, hogy szívük-lelkük egy vala. Ma is ez a példa. Mindenük köz vala. Nem parancs-szóra, hanem engedelmeskedve az Isten szavának. Megértették, hogy azzal, amink van, mi erősek vagyunk a gyengébbek terhét hordozni. Egymás terhét hordozzátok, és úgy töltsétek be a Krisztus törvényét! Ezt tanuljuk újból és újból, háromhavonta a lelkész-terkezeteken is. De ezt tanulja a gyülekezet is minden alkalommal, amikor Igét hallgat, és ezt tanulhatjuk újból és újból, amikor Bibliánk fölé hajlunk, amikor megtanuljuk – talán tizenhat hónap után, mint Dávid – megkérdezni az Urat. Nem tudom, a te életedben ez mennyi idő, hogy szoktad megkérdezni az Urat? De vissza lehet térni az Úrhoz, és újra megkérdezni Őt tiszta szívből! Nem nekibőszülve indulni.

Isten vezet. Sőt, van egy ráadás is. Dávid megemlékezik azokról, akik barátai voltak, megemlékezik azokról, akik befogadták, akiknek talán csüireikben, mezőikben ott voltak katonái, és szedhetek és kaphattak. Nemcsak mezgérelhették a szőlőt, hanem tele kosárral szedhetek. Megemlékezik azokról a városokról, falvakról, ahová az amálekíták egy másik alkalommal, vagy lehet azelőtt való nap betörtek. Ugyanúgy szenvedtek azok is. Nemcsak az ő szenvedésükről emlékezik meg. Mert ha a te életedben a szenvedés isko-

lájában Isten tanítani és vezetni fog, akkor meglátod majd mások életében is ugyanúgy a szenvedést. Érzékenyebb leszel erre, s megtanulsz abból adni, amit Isten neked adott, hogy könyörülj rajtuk. S boldog leszel, hiszen boldogok az irgalmasok, mert ők irgalmasságot nyerne!

Milyen szépen kezdődik Dávid királysága! Nem kell cselszövés, nem kell valamilyen politikai húzás, *csak a szeretet munkája kell.*

Mire vár a világ? Isten fiainak a megjelenésére. Sóvárogva várja a világ Isten fiainak a megjelenését. A szeretet munkájának cselekvőire, engedelmes, istenfélő emberekre vár. Ránk vár a világ. Fehérek az aratásra a mezők. Emeljétek fel szemeiteket! Kevés a munkás. Kérjétek az aratásnak Urát, küldjön munkásokat az Ő aratásába. Minden gyülekezetre igaz ez. Bizonyára így van ez itt is. Sok a munka, sok a feladat. S ahogyan a soron következő előadásban bizonyára hallani fogjuk, mennyi munka és mennyi feladat hárult a mi Nagybányai Egyházmegyénkire, annak története erről fog beszélni. A nehéz napoké s a kevésbé nehezeké, a nehéz éveké és a kevésbé próbateljes éveké. Sok a munka, de helyt kell állni, és Istenre figyelve végezni kell azt, ami a mi dolgunk, s ne legyen helye a kérkedésnek. Örülünk annak, hogy más is részesülhet az ajándékokból!

Az Úr Jézus Krisztus, a mi drága Megváltónk, elmondja a szőlőmunkások példázatát. Most nem fogom idézni szó szerint, csak azt a pillanatot vetíteném elétek, amikor odaállnak a Gazda elé azok is, akik az utolsó, tizenegyedik órában lettek megfogadva, akik hallhatták, hogy „menjete el ti is a szőlőbe, s ami igazságos megkapjátok”. Ők is megkapják a tíz pénzüket. De aki reggeltől dolgozott, az is megkapta a tíz pénzét, s igazságtalanságnak tűnik mindez. Hát miért kaptak ők is ugyanannyit? Hát miért szereti őket is ugyanúgy az Isten? Mint Jónás Ninivében, nem értik az Isten könyörületeségét. Csodáljuk Istent, mert lehet, hogy életünk utolsó éveiben megszólított. Ő akkor is minden ajándékával el akar halmozni. Nemcsak akkor, ha megszólító szavát már ifjúkorban meghallottuk. Örülünk egymásnak, és ne zúgolódjunk egymás ellen! Ne azt mondjuk tehát: én ennyit dolgoztam, te meg csak annyit! Örülünk, s egyenlőképpen osztozzunk!

Istennek ez az Igéje, ez az üzenete a ti számotokra is itt, Szamosardón, s a mi számunkra is, akik sokszor nem tudunk úgy egymásnak igazán örülni. De akkor, amikor jön egy-egy betegség, egy lelkipásztor-testvérünk próbatétel alatt van, kórházba kerül, vagy lehet, hogy majdnem kiveszi az Úristen közülünk, akkor megtanulunk imádkozni, az Urat kérni. S itt van ennek is az alkalma, mikor éppen lelkészértekezleti elnökünkért is szabad imádkoznunk.

Áldott veszedelmek ezek. Így fogadjuk el Istentől, s figyeljünk Reá. Áldottak leszünk mi magunk is, s azok is, akik mellettünk élnek. Igazán áldott és békességes lesz egymás köszöntése, örömmel tudunk egymás elé menni, ahogyan odamennek az ember Dávid elé. És Dávid szívében is csak öröm és békesség van. Mi is így köszöntsük egymást, s mi is így viszonyuljunk egymáshoz! Ha figyelünk Istenre, akkor Ő megadja, hogy áldássá lehetünk az Ő kezében, Krisztus Urunk kegyelméből, az Ő segítségével. Úgy legyen! Ámen.

A kezdet

Alapige: 1Mózes 1,1–5
Bibliailvasás: Zsoltárok 8

Ez az Ige emberi életünknek s az egész univerzumnak az őскеzdetére utal vissza. A kezdet mindig is izgatta az embert: honnan jövünk, hogyan állt elő ez a pompás mindenség, amiben a mi kis sárgolyónk egy parányi porszem, amin egy ember élete jelentéktelen semmiségnek tűnik, ha csak emberi, vízszintes síkon közelítjük meg az egész mindenségnek a kérdését. Valóban úgy van az, ahogyan nagyon sok, Isten nélkül vergődő lélek, akár tudós koponya is megfogalmazza a végkövetkeztetését, hogy az ember egy nagy, kozmikus magánynak a szenvedő alanya. Mert, ha nincs gazda, ha nincs teremtő Istene, ha nincs elindítója a földi létnek, ha nincs, aki végtelenül gyöngéden a kezében tartja ezt a törékeny emberi életet, akkor az ember joggal érezheti magát a hatalmas mindenség legárvább lényének.

Meglepő módon kezdődik a Szentírás, maga a Teremtés Könyve, mert rögtön Istenhez vezet minket. Azt olvassuk az első sorban: kezdetben teremtette Isten az eget és a földet. Azaz: semmiféle emberi okoskodó elméletről nincs itt szó. Semmiféle olyan tudós elméletet nem tár eléink a Szentírás, amin elrágódhatna a csiszolt emberi elme. Ez a bevezetés nem ad talajt semmiféle emberi kíváncsiságnak. Ezen nem tud sokat rágódni a szűk emberi elme, merthogy az Isten igazsága a maga fenségében tárul eléink. Ahogyan kinyitjuk a Szentírást s elkezdjük olvasni, már az első sorban maga Isten toppan eléink. Nyilván azt közli elsősorban, hogyan is jött létre ez a mindenség, hogyan indult az őскеzdet. Persze, nagyon jól tudjuk, hogy ezzel a nagyon rövid és kikezdetetlen isteni közléssel nem mindenki elégedett. Sőt, nagyon sokan belekötnek, okoskodni kezdenek, rágódnak rajta, s szeretnék mindezt kiradírozni az emberiség történelméből. Magát a Szentírást is sokszor el akarták már tüntetni.

A 3. század végén egy újabb keresztyénüldözés lángolt fel. Diocletianus római császár összeszedetett minden Szentírást, hogy elégettesse, s annak tudatában, hogy sikerült is végre kiirtani ezt „az emberi butító eszközt”, a nagy máglya helyére, ahol tudomása szerint az utolsó Szentírást elégették, egy nagy emlékoszlopot állíttatott. S aztán, alig telt el néhány év, s Nagy Konstantin császár kiadta a rendeletet, hogy az időközben előkerült néhány mégis megmaradt Szentírásról másoljanak, készítsenek ötven példányt. Ő ugyanis hamar felismerte, hogy a keresztyének üldözése veszélyes a birodalmára nézve, hiszen a legerkölcösebb, a példaadó életű, szorgalmas munkás embereket ölték halomra az üldözések idején. Rájött arra, micsoda szellemi táptalajon nőtt fel ez a kiváló emberi közösség, a keresztyénség, s nyilván ennek a lelki eledelét kell sokszorosítani, s egyre szélesebb körben ismertté tenni.

Azt is tudjuk, hogy miképpen akarta később is a történelem folyamán sok büszke, öntelt emberi elme magát az isteni eredetről szóló Írást végérvényesen megsemmisíteni. Ugye, közismert az, hogy a 18. század híres filozófusa, Voltaire, azt akarta megjósolni, hogy száz év múlva nem lesz egyház, nem lesz Biblia és nem lesz keresztyénség. Isten iróniája az lett, hogy éppen száz évvel később egy svájci bibliaterjesztő társaság megvette az ő korábbi házáat, átvette az ő nyomdáját is, s a Voltaire nyomdai eszközein száz évvel később nyomtatták a Szentírást. Istennek van ilyen fricskája, s ilyen meglepő mó-

don szégyeníti meg azokat, akik az Ő üzenetét le akarják seperni a mindennapi élet színpadáról.

Nagyon sokszor nevetségessé válnak azok, akik a teremtés gondolata helyére valami mást akarnak tenni. Darwin az evolúcióelméletét akarta odatenni a teremtés helyére. A naturalisztikus tanok például mindent a természetre akarnak visszavezetni. De az ilyen tanok nagyon gyenge lábakon állnak, hiszen ilyen lehetetlen képletre akarják felépíteni az elméletüket: senki szorozva semmivel egyenlő minden. Aki csak egy kicsit is ért a matematikához, az tudja, hogy a semmit hiába szorozzuk meg valamivel, abból úgymint csak semmi lesz, soha nem lehet belőle valami. Az evolúció ilyen értelemben az ember lealacsonyítása. Ebből a tanból nőtt ki sok olyan ferde ideológia, ami aztán Nietzsche istentagadó elméletében csúcsonyult ki. A 19. századnak ez a lángelméje alapozta meg azt az elméletet, amelyik az emberi fajok különbözőségét hangsúlyozta, meghirdetve a német rassz felsőbbrendűségét. Ezen az alapon állva megindokolták más nemzetek kiirtását, halálba küldve embermilliókat. Hasonlóan ferde ideológiai alapon pusztult el sok millió ember a kommunista diktatúrák országaiban.

Ha nincs teremtő Isten, ha nincs gazdája a mindenségnek, ha nincs kinek elszámoljon az ember a maga tetteivel, akkor azt tehet, amit akar. Ilyen értelemben megállapíthatjuk azt, hogy az ateizmus, az istentagadó elmélet nem más, mint a halál filozófiája. Nagyon nevetséges, és sokszor fájdalmas dolgokat tud kiagyalni az ember a teremtés elméletével szemben, amiről tudjuk, hogy nem egy légtüres térben mozgó elmélet, mert az egész teremtett mindenség a maga rendezettségében és szépségében a bizonyítéka annak, hogy van ennek egy gazdája, aki egyszer, mint az órát az órásmester, felhúzta ezt a mindenséget, s azóta jár, és addig fog járni, amíg Ő ezt jónak látja. Igen, ám, de mindig egyre újabb és újabb elméletek születnek annak cáfolására, hogy létezik egyáltalán a teremtő Isten, s egyáltalán az isteni teremtés nyomán állt elő a mindenség.

Az ilyen ferde elméleteknek nagyon radikális szószólói vannak ma is. Az evolúcióelméletnek ferde hajtásai például az olyan szervezetek vagy jogvédő egyesületek, amit például így hívnak: Emberek az állatokkal való etikus bánásmódért. Miközben egyesek szervezett formában harcolnak az állatok jogáért, addig semmibe veszik az emberi jogokat. Ez a szervezet azt állítja, hogy amikor az emberek étkezés céljából megölik az állatokat, az megfelel a gyilkosságnak. Az ember zsarnoki faj, aki ilyen téren árt a környezetének. Ennek a szervezetnek az elindítója egy Ingrid nevű hölgy volt a múlt század nyolcvanas éveiben, aki azt állítja, hogy nincs racionális alapunk azt mondani, hogy az emberi lénynek különleges jogai vannak. Patkány, sertés, kutya és ember egyre megy – mondja ez a hölgy. Azt nyilatkozta a Washington Post riporterének, hogy a náci Németország által elkövetett kegyetlenkedéseket elhalványítja az állatok megölésének és elfogyasztásának véres gyakorlata. A következő idézettel támasztja alá ezt a kijelentését: a koncentrációs táborokban csupán hatmillió zsidó halt meg, ellenben a vágóhidakon csak egy év alatt hatmilliárd csirke pusztul el. Ez a hölgy jobban felháborodik a csirkék fogyasztás céljából történő megölésén, mint az emberi lények tömeges lemészárlásán. „Én nem az életet tiszteltem, csak magukat az egyedeket. Szívesebben látnék üres teret magam helyett. Lehet, hogy ez zagyvaságnak hangzik, de legalább semminek sem ártanék.” Ennek a gondolatnak a vonalán hangzik el az, hogy az emberi faj eltűnése a föld színéről minden szociális és környezeti problémát megoldana. Ráadásul sokmillió földlakó faj túlélését jelentené az emberiség kipusztulása. Rögtön érzékeljük, mennyire képtelen dolgokat szül az istentelen ideológia.

Van egy szervezet, amely egyháznak hirdeti magát, mégpedig az Eutanázia Egyháza. Az eutanázia mozgalma a kegyes halál jogát követeli az embernek. Ha valaki súlyos

beteg és tehetetlen, saját kérésére segítsék át – úgymond kegyelmesen – a halálba. Az Eutanázia Egyháza fölemeli szavát az öngyilkosság, az abortusz mellett, az emberevés mellett, s minden más hasonlóan sokkoló, nyakatekert dolog mellett. Azt tanítja ez a szervezet, hogy az emberiség az egyetlen faj ezen a földön, amelynek ki kell halnia.

Látjuk, milyen zagyvaságokat képes szülni az olyan emberi elme, amelyik ki akarja kerülni a teremtő Istent. Erről maga a Szentírás is világosan és eszméltetően tanít. Ott van a 14. zsoltár 1. verse, ahol ez olvasható: „Azt gondolja magában a bolond, hogy nincs Isten. Romlottak és utálatosak tetteik, senki sem tesz jót.” Nyilván, ha az ember a maga felfuvalkodottságában azt mondja, hogy nincs egy teremtő Isten, akkor ennek a következménye az lesz, hogy gonoszak lesznek a tettei, és nem lesz képes többé semmi jóra. Ha nincs teremtő Isten, akkor oda jutunk, amit Tóth Árpád költőnk úgy fogalmazott meg, hogy gazdátlan az úr. S egy gazdátlan úrben keringeni egy fix pont nélkül, egy szilárd fundamentum nélkül, ez valóban rettenetes lenne. Valóban a halál filozófiájának a rabja lesz az ilyen ember, a káosz és sötétség foglya lesz, s valóban érvényes lesz az ilyen emberiségre az, amit az Ószövetségben így olvasunk, hogy amikor nem volt király Izraelben, akkor mindenki azt csinált, amit jónak látott.

Közismert az a kísérlet, amit néhány szülő elvégzett saját gyerekein. Ahhoz, hogy zavartalanul beszélgethessenek, a gyerekeket beteretelték egy nagy szobába, s azt mondták nekik, hogy most azt csinálhatnak, amit akarnak. Persze, közben a kísérletező kedvű szülők figyelték, mit művelnek a gyerekek. Az első pillanatban felszabadította őket az engedély, elkezdtek tombolni, a leghetlenebb dolgokat kitalálva. Csakhogy miután már néhány gyerek összekocant és hajba kapott, egyszer csak kicsapódott az ajtó, kirohan az egyik gyermek, egyenesen az anyukájához, azt kérdezve: meddig kell még azt tenni, amit akarunk? Ugye, nagyon érzékletes példa ez arra nézve, hogy amikor az ember azt tesz, amit akar, előbb-utóbb ő maga szenved meg ennek súlyos következményeit.

Mi lenne, ha például a mindennapi, amúgy is zsúfolt közlekedésben minden autóvezető azt tenné, amit akar. Ha teljesen figyelmen kívül hagyna mindenféle közlekedési szabályt és figyelmeztető jelzést, nemcsak rettenetes káosz és hangzavar lenne, hanem bizony súlyos sérülések, vagy akár halálesetek is. Ezért nem mindegy az, hogy van-e az emberiség életének egy olyan megtartó középpontja, mint a teremtő Isten, avagy nincs.

Egyszer San Franciscóban egy ateista ember kihívta az egyik ismert prédikátort egy nyilvános vitára az ateizmus kontra kereszténység témakörében. A prédikátor beleegyezett, de csak azzal a feltétellel, ha az ateista a vita megkezdése előtt hoz néhány embert annak bizonyítására, hogy az ő ateista felfogása nyomán alkoholista férfiak megszabadultak, vagy prostituáltak az ateista tanítás hatására kikászálódtak az erkölcsi mélységből, s új életet kezdtek. Maga a prédikátor azt ígérte, hogy ő erre a nyilvános vitára száz olyan férfit és nőt hoz magával, akik ilyen erkölcsi mélységből megszabadultak a Krisztus hatalma által. Nyilván, ez az ateista ember rögtön elállt a szándékától, s nem mert kiállni a nyilvános vitára, mert egyetlen embert sem tudott volna felmutatni a maga elvének igazolására.

Nézzük meg hát, testvérek, mi az a nekünk szóló üzenet, amit Isten a teremtés történetén át a szívünkbe kíván írni?

Halljuk még egyszer: kezdetben teremtette Isten az eget és a földet. Benne van ebben az idő fogalma (*kezdetben*), benne van az erő fogalma (*teremtette Isten*), benne van a tér fogalma is (*az ég*), és benne van a tömeg fogalma is (*a föld*). Egy tömondatba sűrítve tehát ott van a világegyetem egyensúlyához szükséges minden tényező: idő, energia, tér és tömeg. A mi világegyetemünk ezek nélkül nem létezhetne. Ha csak egy is hiányozna ebből a sorból, máris felborulna a mindenség egyensúlya. Éppen a modern 20. század

tudománya jutott oda Einstein relativitáselmélete nyomán, hogy igazolja: az idő szorosan kapcsolódik a térhez és az anyaghoz. Az idő csak a világegyetem kezdetén jött létre a térrel és az anyaggal együtt.

Minél inkább haladunk mi is a korrál, annál inkább kiderül, hogy nem véletlenül hisz egyre több tudós ember a teremtő Istenben, mintsem az evolúcióban.

Kezdetben teremtette Isten az eget és a földet. Figyeljük meg, milyen tökéletes egyensúly teremődik meg rögtön a teremtés hajnalán. Kezdi Isten az ég teremtésével, s folytatja a föld teremtésével. A kettő rögtön egy mondatban egymás mellett van említve. Ez sem véletlen, testvéreim. Ha már itt, a Biblia legelső sorában ilyen tökéletes egyensúlyt fedezünk fel, akkor rögtön kedvet kapunk a továbbolvasásra, a többi bibliai üzenetben való elmélyülésre. Mert rögtön érzékeljük, hogy nem egy szedett-vedett akármilyen írásról van szó, hanem itt egy olyan csodálatos eredetű üzenet rögzítődik az Isten Szentlelkének ihletésére, amit minden kornak az embere ámulattal fedez fel és olvashat, akár mi is, mert rádöbbenünk, hogy ez a világmindenség Istenéről tesz bizonyosságot. Az ég és a föld együtt adja meg az egyensúlyt. Tudjátok, miért van egyensúlyhiány a mai modern, vagy posztmodern világban? Azért, mert az emberek nagyobb része ma már csak a földre koncentrál. Úgy, ahogy Kosztolányi Dezső költőnk megfogalmazta már a múlt században a nagy felismerést: „ittthon vagyok itt e világban, de nem vagyok otthon az égben”

Bizony, amikor az ember csak ebben a világban akar berendezkedni, hogy egyre otthonosabb legyen neki itt e földi lét és elfeledkezik az égről, előbb-utóbb rászakad az ég és saját életének romhalmazán fog sírni keservesen. Ezért mondja valaki nagyon bölcsen ezzel a mai Igénkkel összhangban: „csak annyi föld van a talpam alatt, amennyi ég a fejem fölött”. A keresztyén embernek nem kell az ég a föld nélkül, de a föld sem kell az ég nélkül. Csakis annyi föld van a talpunk alatt, amennyi ég a fejünk fölött. Azaz olyan mértékben vagyunk szilárd talajon ezen a földön, amilyen mértékben megnyílik az ég felettünk. Csak olyan mértékben vagyok otthonos ebben a világban, amilyen mértékben az égben vagyok otthonos. Csak olyan mértékben tudom élvezni a földi dolgokat, amilyen mértékben fontosak nekem az égi javak. Csak olyan mértékben lelhetek tartós örömet a testi és anyagi dolgokban, amilyen mértékben örömet lelek a lelki dolgokban. Bizony, ezért nem kell nekem a föld az ég nélkül. Neked kell-e, testvérem? Mert ha csak a föld kell, csak az anyagi, csak a testi élvezet, csak a pénz, csak a csillogás, csak a hatalom, akkor önmagadat teszed tönkre. Akkor az egész léted egy megfelezzett lét, mert kiiktatod belőle a másik felét, a lelki részét, azaz az égi részt. Isten kezdetben az eget és a földet teremtette.

Nézzük meg, hogy hogyan? A föld kezdetben Isten teremtő szavának elhangzása előtt kietlen és pusztaság volt, és sötétség volt a mélység szélén. Kietlen és pusztaság: ennek nagyon érzékletes, hangutánzó kifejezése van az eredeti héber nyelvben, ami így hangzik, *tohu va bohu*. Ez rámutat arra, hogy mi a káosz. A *tohu va bohu*, az összevisszaság, ahol sötétség uralkodik, ahol semmi nincs a helyén. Ilyen az Isten nélküli világ, ilyen az Isten nélküli otthon, ilyen egy Isten nélkül berendezkedett társadalom. Ez a szemünk előtt bontakozott ki az ateista-kommunista földön. Hát ezért néz ki így ez a mi kelet-európai világunk, hogy alig tud kigyógyulni a néhány évtizedes istentelenség által okozott rettenetes sebekből és bizony ezért kell nekünk is megtanulnunk, hogy nekünk nem kell a föld az ég nélkül. Nekünk szükségünk van arra, hogy az egyre inkább zűrzavarossá vált családi és társadalmi életünk fölött megjelenjen az Isten Lelke. Azt olvassuk itt a teremtés történetben, hogy az „Isten Lelke lebegett a vizek felett”. Különös ez a kifejezés, Isten Lelke lebegett a vizek felett. Mintha csak rögtön az Újszövetség hajnalára

utalna, ahol Jézus Krisztus nyilvános működésének legelső jeleként elmegy a Jordánba megkeresztelkedni és ott Isten Lelke száll reá galamb formájában. Ennek a Léleknek a birtokában indult el Jézus Krisztus a bűneset következtében zűrzavarossá vált világba új rendet teremteni. Az Isten Lelke lebegett ott!

Egyes írásmagyarázók azt is érzékeltetik, hogy olyan ez, mint amikor a kotló a szárnyaival ott lebeg a tojások felett és sugározza a maga testének a melegét, védelmet biztosítva a tojásoknak, hogy abból kikeljen az új élet. Ez történik a teremtéskor is. Az Isten lelke így lebeg a sötétség, a káosz fölött.

Ugyanakkor van egy másik jelentése is ennek a kifejezésnek az eredetei héber szövegben, ami azt érzékelteti, hogy vibrál az Isten lelke a káosz, a sötétség mélysége fölött. Az összevisszaság felett egyszer csak elkezd vibrálni Isten teremtő Lelke. Ez energiaátvitelt jelent. Isten Lelke energiaimpulzusokat továbbít a káoszban levő mindenség felé, ami aztán világosságot gyűjt. Amikor Isten első szava elhangzik: „legyen világosság”, akkor valóban világosság lesz és elválasztódik a sötétség a világosságtól, az éjszaka a nappaltól. Így indul el a teremtés a maga útján. Ez történik az ember egyéni életében, amikor Isten Lelke megjelenik egy zűrzavaros élet fölött és elkezd ott isteni energiát átadni a tehetetlenné vált embernek. Ez az isteni erőátvitel az embert egyszerűen rendbe teszi. Világosságot gyűjt a szívében, elválasztja a világosságot a sötétségtől, és helyes látásmódra jut abban a pillanatban. Amikor te is, kedves testvérem, Isten Lelkének a foglya lettél, új látás birtokában már különbséget tudsz tenni a jó és a rossz között. Most már tudod, hogy mi a bűn és mi az, ami jó és cselekedhető. Most már tudod, hogy ezután futnod kell a bűntől, és ragaszkodnod kell a jóhoz. Azért, mert az Isten Lelke világosságában jársz, mert a világosság fia vagy már.

Jézus nagyon sokszor beszél erről az Újszövetségben, vagy akár János apostol az ő leveleiben. Mi Isten által megszólított, Krisztus követésére hívott emberek vagyunk. Ennek nyomán nyerjük az isteni világosságot, azért, hogy megszabaduljunk mindenféle ferde elmélettől, emberi okoskodástól és így váljunk mi mindnyájan ennek a teremtő Istennek, a mindenség gazdájának a megváltott gyermekeivé. Ennek nyomán lesz a tékozló életből hazatalált élet, ennek nyomán lesz a rongyos, éhes lelkű életből Istennél jóllakó és megelégedő élet. Éppen ezért olyan csodálatos az, hogy az Isten teremtő szava elhangzott, nemcsak ott az őскеzdet idején, hanem akkor is, amikor eljut hozzád is és hozzám is Isten újjáteremtő szava az Ő Igéje és Szentlelke által. Így kialakítja bennünk azt a csodálatos isteni rendet, ami eddig hiányzott és igazi mennyei eredetű egyensúlyt ad a mi földi létünknek és helyére kerülnek a dolgok az életünkben, a családjunkban, a társadalomban és az egyházban. Így valóban életpártivá lehetünk az Isten újjáteremtő munkája nyomán mindnyájunk hasznára és örömeire és legfőképpen Isten dicsőségére. Ámen.

Lectio continua

Id. Fazakas Sándor
Derecske, Magyarország

Az elveszett drachma

Alapige: Lukács 15,8–10

Az Ige megértéséhez

Példázatunkban az egyháztájak az elveszett és újra megtalált embert, a bűneset és a megváltás történetét látják. Origénes, a Római levélhez írt kommentárjában Igénkkel kapcsolatban arról ír, hogy a római gyülekezet hite, melynek „az egész világon híre van” (Róm 1,8), az „Isten angyalainak színe előtt”-i örvendezés forrása. A Róm 10,17–25 magyarázatában pedig még egyszer visszatér példázatunkra. Szóteriológiai felfogása szerint az elveszett juh és drachma a pogány népeket jelölik, kiknek a jó pásztor és a (mennyei) bölcsesség utánamegy és keresi. Luther 1524-ben először prédikál az elveszett juh példázatáról, s ezt írja: „Jézus nem azért jött, hogy újabb és újabb követelmények elé állítson minket, hanem hogy megkeressen, az elveszett századik juhát kereső jó pásztorhoz és az egyetlen drachmáját kereső asszonyhoz hasonlóan. Milyen jó, hogy Ő eljött, hiszen az emberek az elveszett juhhoz és drachmához hasonlóan képtelenek a helyes úton maradni, ezért jutottak sötétségre. Mindkét példázat az ember számára valódi vigasztalás” Kálvin szerint: „A megtérés szó itt különösen azok megtérésére vonatkozik, akik Istentől teljesen elfordultak, s mintegy a halálból támadnak fel.”

Lukács sokra becsüli, hogy a keresztyén közösségben éppúgy helye van a nőknek, mint a férfiaknak. Példázatunkban annak az igazságnak a konkretizálását látja, mely a 12,22–33 óta napnál világosabb. Az isteni szeretet mélysége az elidegenedettek, a kisiklott életek iránt teljesen egyértelmű, nemre való tekintet nélkül.

Lukács készséggel választja az elveszett drachma példázatát a városok gazdasági életének realitásaként, míg az elveszett juh példázatát a vidéki élet tartozékaként. Az evangélista így szélesíti a horizontot, azaz egyaránt megszólítja a városlakókat és a falusiakat, a gazdagokat és a szegényeket, zsidókat és görögöket, férfiakat és nőket.

– drachme = drachma. Luther Groschen-nek, azaz garasnak, a két drachmát (Mt 17,24–25), melyet vám- és templomadóként is szedtek, Tempelgroschen-nek, azaz templom-garasnak fordítja. Az Újtestamentumban csak itt fordul elő. A görög drachmának Néró alatt a római dénár lett a megfelelője (Mt 18,18), melyet Luther ezüstdénárnak fordít, s melyen a császár arcképe látható (Mt 22,20 skk.). A drachma egy munkás egy-napi bére. Súly és értéke régiók- és korszakokként változott. Volt idő, amikor egy drachmáért egy juhot, egy vágómarha negyedét lehetett megvásárolni. Josephus Flavius szerint a drachma a Palesztinában forgalomban levő sékel egynegyede. Szintén nála olvasható, hogy Nagy Heródes 150 drachmát ajánlott fel katonáinak, tisztjeinek még ennél is többet. Az exegéták többsége nem ért egyet J. Jeremias állításával, hogy példázatunk tíz drachmája menyasszonyi hozomány, és olyan fejdísz, melyet a nő alvás közben is fején hagy. Szerinte nem volt ritka az olyan fejkendő, melybe száznál is több arany- vagy ezüstérmét fűztek. Példázatunk csupán tíz drachmája tulajdonosának szegénységéről vall. Amikor Lukács dénár helyett drachmát emleget, egy jóval korábbi időre gondolhat.

Az asszony azért gyűjt mécses, mert otthona ablaktalan, s az alacsony ajtón kevés fény szűrődik be, lychnos = mécs, aptó = meggyújtani. Semmi esetre sem azért gyűjt gyertyát, mert a keresés ideje éjszakára esne. A 11,33-ban ugyanezeket a kifejezéseket olvassuk.

Otthonát pedig kisépri, saróó = kiséperni. A 11,25-ben szintén ezzel a kifejezéssel találkozunk, ahol a ház lakója, miután a tisztátalan lélek elhagyta otthonát, visszatérve, kiséperve találja azt. Seprüként a leggyakrabban páлмаágot használtak.

Az asszony epimelós = gondosan keresi elveszett drachmáját. A határozószó egy buzgó keresés komolyságára utal, azaz feladatát lelkiismeretesen végzi, eós ou = míg meg nem találja. Az ezüst drachma seprés közben cseng és fénylik, így annak hallása és látása révén talál rá.

„...örvendezés van az Isten angyalainak színe előtt... Ginetai (praes.) = van. Ennek a mondatnak az értelme nem egészen világos. A legegyszerűbb úgy értelmezni, hogy öröm hatja át Isten teljes mennyei udvartartását. Enópion (gen.) = előtt, azaz az angyalok jelenlétében. A megfogalmazás Isten neve említésének diszkrét módja. Oka a rabbinisztikus elővigyázatosság, mely tiltja Isten nevének kiejtését.

Prédikáció

...ami elveszett

Jézus azért jött, hogy megkeresse, ami elveszett. Kik ezek az elveszettek? Azok, akik egykor „tulajdonképpen” a *congregatio sanctorum*hoz, a szentek közösségéhez, Krisztus és egymás közösségébe tartoztak, de ma már olyanok, mint a pusztában elveszett juh, az otthonokban elveszett, elgurult drachma. Kik ezek az elveszettek? Azok, akik ugyan megkeresztelkedtek, hitoktatásra is jártak, konfirmáltak, akiket Isten elfogadott, tulajdonának tekintett, de a mennyei Atyával való gyermeki kapcsolatot, szeretetközösséget felmondták, akik ma a jó Pásztor nyáján kívül *rekedtek*, elgurult drachmához hasonlóvá lettek. Kik ezek az elveszettek? Jézus ezt így határozza meg: „Ha a földbeesett gabonamag el nem hal, *csak egymaga marad*... Aki szereti a maga életét, *elveszti azt*.” Rólad és rólam, ilyen elveszett, magára maradt emberekről beszél példázatunk. Rólad és rólam, akik mindent magunknak akarunk megtartani, senkivel meg nem osztani, s közben azt veszítjük el, ami az életünkben a legfontosabb, a legértékesebb: Istentől rendelt emberi hivatásunkat és rendeltetésünket. Rólad és rólam, elgurult drachma-életekről beszél példázatunk, akik körömszakadtáig ragaszkodunk ahhoz, amit amúgy is el kell engednünk, rólad és rólam, akik azokról az értékekről mondunk le, melyeket gyarapítanunk és halálunkig őriznünk kellene.

A nektár az enyém – harsogja a napraforgó, „rám egyetlen méhecske se szálljon, ne szívja ki kelyhem édességét, és be ne porozzon engem”. Egy ideig még virágzott, aztán elhervadt, összeaszott, léha maradt, egyetlen szem se fejlődött ki benne. Meddő maradt, úgy is pusztult el.

Én a magamé vagyok – mondja az aranyárga, érett, életerőtől duzzadó búzaszem. „Nem hagyom, hogy elvessenek.” És egész maradt, de halálosan magányos, anélkül, hogy szárba szökkenne volna, kalászt hozott volna.

Engem ne vágjanak ketté, se ki ne facsarjanak – mondja a sárgára érett citrom. „Önmagamat én akarom megvalósítani.” Egy ideig a gyümölcsöstál ékessége volt a többi gyümölcs között, aztán idővel elrothadt és kukába került.

Milyen sokat mond ez a példa: aki meg akarja tartani az ő életét, elveszti azt. Rólad és rólam, elveszett életekről szól az elveszett drachma története, rólad és rólam, akik bár

testben nem, de lélekben valóban kiszakadtunk a *congragatio sanctorum*ból, akik képtelenek vagyunk másokért a sajátunkat, s ha kell, az életünket feláldozni. A krisztusi élet nem ilyen. A Krisztus nélküli élet pedig elveszett élet.

Kik ezek az elveszettek? A Szentírás tanítása szerint a szegények között is a legszegényebbek, egy idegen világban teljesen védtelenek, kiszolgáltatottak, segítség nélküliek, halálos veszedelemben tévelyegnek. De végtelen nyomorúságukon Isten szíve százszor inkább megindul, mint az Ige és a sákramentumok körül alkalomról-alkalomra egybegyűlt gyülekezet hűségén. Megindul a te szíved az elveszettek felett? Hát ne ítélkezz a hűtlenek, elidegenedett, elcsángált, kisiklott életek felett. Látod, Jézus sem ítélkezik, pálcát sem tör felettük, hanem elindul, hogy megkeresse az elveszett drachma-életeket. Tedd te is ezt, ha valóban Jézus tanítványa, követője akarsz lenni. Ha pedig másként, ferde szemmel tekintesz rájuk, és másként ítélkezel felettük, mint Jézus, akkor te is elveszett, elgurult léletté leszel, semmivel sem különb, mint ők. Úgy tekint ezekre az elveszett drachma-életekre, Jézus *eme kicsinyeire*, miként ő és az ő menyei édes Atyja, és mondd te is: ők az enyémeik is, én is elmegyek és megkeresem őket. Hát ez az üzenete az első karácsonynak, az első nagypénteknek. Jézus azért jött, hogy megkeressen téged, hogy rád találjon, és magához öleljen. Mert ott a helyed a kilenc drachma mellett, a kilencvenkilenc juh mellett, az egészben, a teljességben, a szentek közösségében, testben és lélekben egyaránt. Itt a helyed, és csak itt érezheted magad otthon és biztonságban, Atyád mellett, az ő közelségében.

Csak egy drachma?

Clemens Brentano (1778–1842), a német romantika sokat szenvedett és mélyen hívő költője egy alkalommal ezt kérdezte Luise Henseltől, legnagyobb rajongójától: „Mit gondol, miként tekint rám Isten?” „Mint egy elszakadt nyaklánc egyetlen, elgurult, szem elől eltűnt, sárba hullt gyöngyszemére” – hangzott a válasz. Két igazságot akart ezzel elmondani Luise Hensel. Egyfelől, hogy az ember elveszett gyöngyszem, mely kiesett Isten kezéből, elgurult, besározódott. Fényét, értékét eltakarta a bűn sara. Rendeltetéséből, hogy Isten dicsőségét tükrözze vissza, kiesett, kihullott. Bár még igazgyöngy, és lelke mélyén még ott rejtőzik az igazi érték, Isten-képűsege, de elgurult, elveszett, eltűnt a bűn fertőjében. Másfelől azt akarta Luise Hensel érzékeltetni, hogy Isten egyetlen gyöngyszemet sem hagy bűnben elveszni. Számára az egy is drága. Ezért elküldte Jézust, hogy megkeresse az elveszett gyöngyszemet és megtisztítsa, hogy régi fényét visszanyerje. Ez az evangélium! Isten az elveszett, sárba hullt, magányos gyöngyszemet is felemeli, bűneit eltörli, hogy régi fényében ragyogjon, rendeltetése szerint, a megmaradt és el nem veszett gyöngyszemekkel együtt.

Csak a tizedik drachma veszett el, kilenc még ott van! A szegény asszony vagyonának kilencven százaléka megmaradt, csupán egy tizede veszett el. De a kilenc már nem egész, nem teljes, hanem hiányos. A gyülekezetünk sem egész. De sokan hiányoznak! Jézus szemében az igazak tábora akkor is hiányos, ha csak egy is elvész abból. Ez az asszony nem vezet *veszteséglistát*, nem tekinti az egyetlen elveszett drachmát örökre elveszettnek, nem írja le. Jézus sem vezet veszteséglistát a hiányzókról, és egy percig sem vállal közösséget korának farizeusaival, írástudóival, akik veszteséglistára tették a vámszedőket, a paráznákat, a vakokat, a sántákat, a bélpoklosokat. Az asszony szemében az egyetlen elgurult drachmának is *pótolhatatlan értéke* van. Egyetlen elveszett ember sem pótolható, Isten szemében ma is minden elveszettnek pótolhatatlan értéke van. Hát közömbös lehet Isten, ha milliányi, véren megváltott gyermeke közül egy is elvész? Nyugodtan mondhatná a végtelenül gazdag Isten, akié a teremtett világmindenség, hogy

egy-egy elveszett drachma-élet helyébe választok magamnak másikat. Mondhatná, hogy aki elveszett, vessen magára, hiszen az ő hibája. Valóban. A saját hibából lehetsz te is elveszett drachma-élet. De példázatunkban arra tanít Jézus, hogy Isten *képtelen téged nélkülözni*. Hiszen minden egyes elveszett, elgurult drachma-élet az övé, hozzá tartozik, nem mond le róla, hanem visszaszerzi. Ezért küldte el az ő Szent Fiát. Isten valóban gazdag, de mindenekelőtt szeretetében gazdag. Ezért nem hagy fel a kereséssel. Isten szeretet. Ekkora szeretet csak a mennyekben van. Ez a szeretet érthetetlen, felfoghatatlan szeretet. Miért? Azért, mert ez a szeretet kimondottan az *elveszettek, eltévelyedettek iránti szeretet*. Ez a szeretet nyitotta meg feletted is az eget, hogy alászálljon onnan Istennek irántad való kimondhatatlan, kereső, megváltó jósága és szeretete. Ez a szeretet fektült egykor a betlehemi jászolbölcsőben, ezt a szeretetet feszítették keresztre a Golgota hegyén, az első nagypénteken. És ez a szeretet mégis él, harmadnapon halottaiból feltámadt, és itt jár közöttünk, és keresi az elveszett drachma-életeket. Pédázatunk nem egy ártatlan, színes történet, melyben egy kétezer évvel ezelőtt élő szegény asszony gyertyát gyújt, és seprűt vesz a kezébe, hogy megkeresse elveszett drachmáját. Ez a történet Isten története, a menny története, a megváltás története. És ha nem így látod, ha nem látod lelki szemeid előtt a betlehemi istállót és a Golgota keresztfáját, nem érkezik el hozzád példázatunk üzenete, s érthetetlen marad számodra Isten megváltó szeretetének története.

Gondosan keresi

Hogyan keresi? Gondosan! Ez az asszony *képtelen belenyugodni* abba, hogy tíz drachmájából egy elveszett. Nem azzal vigasztalja magát, hogy kilenc még úgy is megmaradt. Ő már csak erre az egyre gondol, erre összpontosít, nem a kilencre, mely biztonságban, jó helyen van. *Fáradhatatlanul keresi*, nem adja fel, nem unja meg a keresést. Fáradtságot nem kímélve addig keresi, míg megtalálja. Bár az egy drachma elvesztése elviselhető veszteség, nem tragikus, de hozománya, azaz drachmáinak száma *már nem teljes*. *Minden elképzelhető módon és helyen* keresi, méceszt gyújt, kisépri a házat, mintegy „tűvé teszi a házat” Mert az a drachma az övé, az ő tulajdona, ragaszkodik hozzá, *fáj neki* annak elvesztése. Minden bizonnyal el is költötte volna, de mindenkor akkora szeretettel csüngött rajta, hogy gondolni sem mert arra, hiszen hozományként, drága emlékként a szüleitől kapta. Hát megválthatott volna tőlük? Keresd az elveszetteket, „tedd tűvé a házat”, míg rátalálasz elveszett testvéredre!

Mit mond Jézus? „Mindent nekem adott át az én Atyám.” (11,27) Te is, én is, minden bűnben elveszett ember hozzá tartozik, hiszen az Atya adott neki. Az övé vagy, az ő tulajdona. „Nem vagyunk magunkéi.” Az életét áldozta fel, hogy rád találjon, hogy ne maradj öröke elveszett. Annyira fáj neki elveszettséged, eltévelyedésed, hogy elhagyta mennyei otthonát, s alászállt a földre, hogy küldetése, hivatása szerint kitépjen téged az ördög zsákmány után kinyújtott kezéből, s visszavezessen mennyei Atyádhoz. Nem farizeusként, nem ítélő bíróként, hanem *testvérként keresi* téged. Nem nyugszik bele elveszettségedbe. Ő a te megszentelésre érkezett a földre. Benne a teremtő Isten szállt alá, nyújtotta ki a kezét utánad, hogy öbenne és általa neked is Atyád legyen a mindenható Isten. Pédázatunk arra tanít, hogy elveszettséged *nem végérvényes, nem reménytelen állapot*. Isten megtalál, rád talál, bárhol is rejtőzködj elveszett drachmaként! Kereső szeretete számára százszor drágább az egy elveszett, mint a kilenc létező. Minél inkább elveszett vagy, minél nagyobb a bűnöd, annál nagyobb irántad való szeretete. Irántad való féltő, kereső szeretetét, mely minden bűnödöt megbocsátja, éppen a te nagy bűnöd váltja ki. Téged is keresésre invitál, nem kegyes tettekre sarkal, hanem arra, hogy te is

utánamenj az elveszett drachma-életeknek, hogy te is mécesst gyújs és kisperd a házat, hogy gondosan keresd, míg meg nem talárod.

Azzal, hogy Jézus keres és meg is talál téged, *még csak elkezdődött* valami az életedben, valami nagy-nagy változás. A régiek elmúlnak, s minden újjá lesz. De ez még nem jelenti azt, hogy máris, egy csapásra tökéletes lettél. Még sok mindennek kell megváltoznia, megújulnia, másnak lennie az életedben. És mégis, légy még bármennyire is nyomorult, bűnös ember, már rád ragyog megtért, de még mindig bűnös életedre az Isten dicsőségének, szeretetének fénye.

Örüljetelek én velem...

Az egyetlen elveszett drachma megtalálása olyan visszafojthatatlan örömet jelent az asszony számára, melyet kénytelen másokkal megosztani. Isten ma neked mondja: Örülj velem, mert ma ismét rátaláltam egy elveszett drachma-életre. Ez a felszólítás azt jelenti számodra, hogy *az örvendezésben is légy Isten munkatársa*. Vele s a mennyei angyalokkal együtt örvendj egy-egy elveszett ember megtérésén. *Ez a feladatod!* Ezt várja tőled Jézus. Együttörvendezésre hív téged Jézus, valahányszor egy bűnös ember megtér, s Isten országának örökösévé lesz. Egy-egy ismerősöd megtérése feletti örömed ritka öröm. A ritka alkalmakat meg kell ünnepelni. A farizeusok ettől is óvakodtak, sőt nemcsak, hogy nem értették, de helytelenítették Jézusnak a megtért bűnösök feletti örömét, egyenesen bosszantotta őket az. Kritikusainak azt veti szemére, hogy képtelenek az együttörvendezésre, ha egy bűnös ember megtér. Így szakadtak el ők nemcsak Jézustól, de Izráel Istenétől is. Csak akkor leszel képes te is együtt örvendezni az égiekkel, ha szívégyed nem elvárt jutalmazásod és saját igazságod, hanem az Isten igazságossága.

...örvendezés van az Isten angyalainak színe előtt

Ez az öröm *Isten öröme* a megtértek felett. Nem az elveszett és megtalált drachma-életek öröme, hanem az őket kereső és megtaláló Isten öröme. Az „...öröm *lesz* a menyekben” (15,7) jövő ideje arra mutat, hogy Isten nem csak a rátalálás pillanatában, de az utolsó ítéletkor is örvendezni fog bűnből megtért gyermekei felett. Ez az öröm a megváltás és a szabadtítás feletti mennyei öröm, a bűnök megbocsátásával együtt járó isteni öröm. Isten nem csak az igazak, de a megtért bűnösök felett is végtelenül örvend. Az igazsághoz tartozik, hogy egyetlen bűnös megtérése nagyobb öröm Isten számára, mind az igazak feletti öröm. Viszont a megtértek feletti öröm nem zárja ki Istennek igazak iránti örömét, de az előbbi *nagyobb*, mint az utóbbi. Csodálkozol azon, hogy örvendezés van a *menyekben a földön* megtérő egyetlen bűnös felett is? Ezen ne csodálkozz, hiszen éppen a menny az örök boldogság és a kimondhatatlan öröm helye. A mennyei öröm okát itt keresd, a földön. Megtérő bűnösként te magad is oka vagy ennek a mennyei örömmnek. Ha itt lent a földön nem akadna egy elveszett, de megtért bűnös, nem lenne igazi és teljes öröm a menyekben. Viszont annál több szomorúság. Onnan fentről egy örvendező Isten tekint le rád, s várja, hogy feletted is, miattad is örvendezhessen. Ujjongás tölti be az eget, ha itt lent a földön valami szép és jó történik az életedben. Isten öröme láttán az ő trónusát körülvevő mennyei udvartartás is örvendezni kezd.

Miközben Jézus a bűnösök megtérésén örvendezik, semmi kifogása az igazak keltette mennyei öröm iránt. De semmi esetre sem ad igazat azoknak, akik azt állítják, hogy egy-egy megtért bűnös Isten színe előtt nem egyenrangú az igazakkal, és azoknál alábbvaló lenne. Példázatunkban nem is az igazakról van szó, hanem rólad és rólam, elveszett, de már megkeresett, már megtalált, már megtért bűnösökről. Itt és most éppen feletted örvend a megváltó és szabadtító Isten. Hát örvendezz te is! Erre biztat mindany-

nyíunk mennyei Atyja, amikor így szól: „Örüljete az Úrban mindenkor, ismét mondom, örüljete!” (Fil 4,4) Ámen.

Ajánlott és felhasznált irodalom

- BOVON, F.: *Das Evangelium nach Lukas*. EKK III/3, Lk 15,1–19,27, Benzinger-Neukirchener Verlag 1989, 30–37.
- BRUNNER, P.: 3. Sonntag nach Trinitas. In: Eichholz, G.: *Herr tue meine Lippen auf* 1. E. Müller Verlag, Wuppertal-Barmen 1962, 216–223.
- GRUNDMANN, W.: *Das Evangelium nach Lukas*. Ev. Verlagsanstalt, Berlin 1974, 305–308.
- JEREMIAS, J.: *Die Gleichnisse Jesu*. Vandenhoeck-Ruprecht, Göttingen 1962, 134–135.
- KÁLVIN János *Magyarázata Máté, Márk és Lukács összhangba hozott evangéliumához*. III. Sylvester Nyomda, Budapest 1941, 98–99.
- KÜHNER, A.: *Überlebensgeschichten für jeden Tag*. Aussaat Verlag, Neukirchen-Vluyn 1994, 114., 166–167.
- OSSWALD, E.: Münzen. In: Gutbrod, K. – Kücklick, R. – Schlatter, Th.: *Calwer Bibellexikon*. Stuttgart 1979, 928–930.
- RENGSTORF, K. H.: *Das Evangelium nach Lukas*. NTD 3. Vandenhoeck-Ruprecht, Göttingen 1958, 182–183.
- RIENECKER, F.: *Das Evangelium des Lukas*. Brockhaus Verlag, Wuppertal 1994, 366–367.
- SCHLATTER, A.: *Die Evangelien nach Markus und Lukas*. Calwer Verlag, Stuttgart 1995, 319.
- THURNEYSEN, E.: Der offene Himmel. In: Lüthi, W. – Thurneysen, E.: *Der Erlöser*. Reinhard Verlag, Basel 1968, 137–143.
- VARGA Zsigmond: Lukács evangéliumának magyarázata. In: Bartha T. (szerk.): *Jubileumi kommentár. A Szentírás magyarázata*. Budapest 1969, 85.

Prédikációk reformáció nagyhetére

Lőrincz István
Marosvásárhely

Gyülekezetünk, melynek „én is élő tagja vagyok”

A gyülekezetéről általában

Alapige: Az apostolok cselekedetei 2,37-47

Ezen a hitmélyítő héten 6 alkalommal megpróbálunk a gyülekezetéről s annak életéről, szolgálatáról beszélni. A téma olyan gazdag és szerteágazó, hogy távolról sem tudunk minden kérdésre kitérni, de nem is ez a cél, hanem sokkal inkább az, hogy kérdések ébredjenek bennünk, amelyek aztán továbbvezethetnek minket a gyülekezetünk építésében.

A mai estén általában szeretnék beszélni az egyházzal, gyülekezetéről, hogy utána majd minden este a gyülekezet életének egy-egy mozzanata, szolgálata kerüljön figyelmünk középpontjába. Azt a kérdést már bizonyára mindenki feltette magának, hogy mit is jelent nekem az, hogy a gyülekezetnek tagja vagyok? Mert ez számunkra nagy dolog, nem egy mellékes, elhanyagolható része az életünknek. Az, hogy mi a gyülekezethez tartozunk, ebben jó esetben ott kell hogy dobogjon a szívünk. Ebben mérhetetlen, kibeszélhetetlen gazdagság van. Ne gondolkozzunk és ne beszéljünk soha lekicsinylően a gyülekezetéről! Az, hogy mi a gyülekezethez tartozunk, nem egy kellemes szórakozás, nem is egy hasznos hobby, ahogy azt manapság mondani szokták, hanem életkérdés. Sőt, ennél is több, kiváltság, előjog, Isten nagy ajándéka, hogy mi a gyülekezethez tartozhatunk. Ezeken az estéken arról a kérdéstről próbálunk beszélgetni, hogy mit is jelent az, hogy mi egy gyülekezetnek a tagjai vagyunk.

Mi általában ebben a témában két fogalmat használunk: egyház, illetve gyülekezet. Amikor az „egyház” szót mondjuk, akkor inkább a szervezetre, a tisztségekre, zsinatokra, adminisztratív dolgokra gondolunk, amikor „gyülekezetéről” beszélünk, akkor már sokkal inkább arra a konkrét helyi gyülekezetre, közösségre gondolunk, amelyeknek mi is tagjai vagyunk. Mind a kettő jó és fontos, a kettőt nem szabad sem egymástól elszakítani, sem a kettőt egymással szemben kijátszani.

Az egyház, a gyülekezet kérdését először úgy próbáljuk megközelíteni, ahogyan ezzel a mindennapokban találkozunk. Vagyis először emberi oldalról, vagy másképp kifejezve alulnézetből vizsgáljuk a kérdést. Ennél a vizsgálódásnál találunk szép, kevésbé szép, de sajnos csúnya, ronda dolgokat, vonásokat is. Nekünk mint egyháztagoknak lehetnek nagyon szép élményeink, emlékeink arról, hogy mit jelentett nekünk eddig a gyülekezet, most is folyamatosan vannak egyházzal, gyülekezettel kapcsolatos élményeink, s vannak elképzeléseink arról is, hogy mit szeretnénk, mit várunk a jövőben az egyháztól, gyülekezettől. De lehetnek csalódásaink is a gyülekezettel kapcsolatosan, ami főleg abból adódik, hogy nagyon magas elvárásaink voltak az egyházzal kapcsolatban. Ha az egyházra általánosságban tekintünk, akkor sok félelem, aggodalom lehet a szívünkben. Látjuk az emberek egyre közömbösebbé válását, látjuk az egyház megosztottságát, hogy egyre kevesebb az élő hit az emberekben. Sokan már oda jutottak, hogy beszélni se akarnak az egyházzal, nekik ez már nem téma. Mert, ha az egyházzal esik szó, akkor jöhet a veszekedés, mert az egyik katolikus, a másik református, az egyiknek merőben más az elképzelése az egyházzal, mint a másiknak. Igen, ha az egyházat ilyen alulnézet-

ből, emberi oldaláról szemléljük, akkor igenis nagyon sok kiábrándító, emberi, gyarló dolog van benne. Mert vannak jó és kevésbé jó lelkesek, presbiterek, vannak számunkra nagyon szimpatikus emberek, de olyanok is lehetnek, akiket ki nem állhatunk. Lehetnek az egyházi életben csodálatos pillanatok, de olyanok is, amikre csak nagy keserűséggel tudunk gondolni. Nem beszélve a kívülállók kemény és irgalmatlan kritikájáról, akik kertelés nélkül leplezik le az egyház hibáit: a merevséget, a szeretetlenséget s más hiányosságokat. A kívülállók ma nem azt mondják, mint az első században: lássátok, mennyire szeretik egymást, hanem sokkal inkább azt: nézzétek, a keresztyének hogyan veszekednek egymással, mennyire gyarlók ők is. Cinikusan teszik fel a kérdést: mit adott a keresztyénség kétezer év alatt ennek a világnak? El kell fogadnunk, be kell látnunk, hogy ezek a kritikák sokszor igazak és jogosak. Persze, akik az egyházat így kritizálják, maguk se jobbak egy hajszállal sem, s nem veszik észre, hogy míg egy ujjal másra mutatgatnak, addig hárommal magukra mutatnak, és önmaguk gyarlóságát leplezik le. Ha mi kritikákat hallunk, akkor ne sértődjünk meg, sokkal inkább indítson ez alázatra s tegyük fel a kérdést: miért nem tudtuk a keresztyénséget, az egyházat, a gyülekezeti életet vonzóvá, kívánatosá tenni mások számára? Miért nem tudtunk sóvá és világossággá lenni ebben a világban? Miért nem tudtunk hitelesebb keresztyének lenni?

De az egyházra nem csak alulnézetből, emberi szempontok alapján kell tekintenünk, hanem sokkal inkább azt kell megvizsgálnunk, hogy mit tanít a Biblia a gyülekezetről, hogy milyenek tervezte el Isten az ő egyházát, és milyen célt akar megvalósítani általa ebben a világban? S ha ezt vizsgáljuk, akkor már egy egészen más kép áll előttünk, akkor már meglátjuk az egyház titkát. Persze, ez csak akkor lehetséges, ha előbb Isten Szentlelke megnyitja erre a szemünket. Meg kell tanulnunk belülről nézni az egyházat. Dsida Jenőnek van egy szép verse: *A templomablak*. Ez arról szól, hogy akik az utcán járnak-kelnek, szépséget benne nemigen lelnek. Rácsa rozsdás, kerete málló, emitt moha lepi, amott pókháló, de ki belép, s belülről pillant ablakára, megdöbben áll, megkövülten áll, elbűvölten áll, néz a csodába. Színek zengése, fények zúgása, mártír mosolya, szűz vallomása. S a végkövetkeztetés ez: ó, titkok titka a földön itt lenni, belülről nézzen mindenki mindent.

Tehát nagyon döntő kérdés, hogy egy dologra honnan nézünk, milyen oldalról, milyen szemszögből, kívülről vagy belülről. Ha kívülről nézzük az egyházat, akkor megmaradunk a kritikánál, ami adott esetben igaz és jogos is lehet. De ha belülről nézzük, ha felfedezzük az egyház titkát, akkor nagy meglepetésben lesz részünk, akkor valami úgy megragadja a szívünket, hogy soha többé nem engedi el. Ez az igehirdetési sorozat ebben szeretne segítségül lenni, hogy tanuljuk meg belülről nézni az egyházat, s ezen forrósodjon fel a szívünk.

Amikor az egyházról van szó, akkor nem is az a legfontosabb kérdés, hogy mit látunk az egyházban, hanem az, hogy *mit hiszünk* az egyházról. Mert nem mindig látjuk azt, amit hiszünk. Persze nagyon nagy baj az, ha soha semmit se látunk abból, amit hiszünk. Például hisszük, hogy az egyház egy, egyetemes, de mi mindig csak veszekedést, széthúzást, egyetlenséget látunk. Az egyházban meg kell különböztetnünk a láthatót és a láthatatlant, de nagy hiba az, ha ezeket teljesen elvlasztjuk egymástól. Mi nagyon jól tudjuk, hogy nincs tiszta, tökéletes egyház, ahol mind csak tiszta, újjászületett életű emberek lennének, akikben semmi bűn és gyarlóság sincs már. Nem felejtethetjük el, hogy az egyház útban van, s ez azt jelenti, hogy naponta meg kell hogy küzdjünk a bűneinkkel, gyengeségeinkkel, kísértéseinkkel. A Krisztus egyházában, amíg az itt a földön él, együtt vannak a kecskék és a juhok, a búza és a konkoly. Szent Ágoston egyházatya mondta, hogy vannak az egyházon kívül is juhok, és vannak az egyházon belül is farkasok. Ne feledjük el, hogy az egyház a bűnös emberek közössége, még akkor is, ha ezek már

megváltott bűnösök. A gyülekezetben mégis az a különös, hogy bár annyira emberien mennek a dolgok, de az a gyülekezet mégis az Istené, az egyház mégis az a hely, ahol a Jó Pásztor az Ő nyáját gyűjti és legelteti. Ha az egyházzal beszélünk, elsősorban ne a tagokra gondoljunk, hanem az egyház dicső Királyára, Jézus Krisztusra.

Az egyházzal szóló egyik legfontosabb igevers az ApCsel 2,42: foglalatosság volt, más fordításban: kitartottak – az apostolok tudományában, a közösségben, a kenyér megtörésében és a könyörgésben. Ebben az Igében ott van összefoglalva, hogy mi az egyház, mit tesz, mit sugározhat ki ebbe a világba. Az egyház állandóan épül. Ezt a munkát nem is mi végezzük, hanem Jézus Krisztus, minket legfeljebb felhasznál ebben a munkában. A Heidelbergi Káté 54. kérdése szerint az egyházat Jézus gyűjti, tartja meg és oltalmazza. Ezért, ha egyházzal beszélünk, akkor mindenképp Jézus Krisztusra kell gondolnunk, aki gyűjti és építi az Ő egyházát. Ezt ő Igéje és Szentlelke által végzi. S hála Istennek, ahogy a holland hitvallás szépen tanítja: Krisztus olyan Király, aki soha nem marad alattvalók nélkül. Ő maga gondoskodik arról, hogy ebben a világban legyenek olyanok, akik Őt szeretik, akik Neki szolgálnak. Ezért mi jó reménységgel lehetünk az egyház felől, s hiszhetjük, hogy az egyháznak van jövője. Mert hangsúlyozom, hogy az egyház nem emberek műve, hanem Jézus Krisztus munkája. Ő áll mögötte és Ő munkálkodik benne. A Szentlélek gyűjti össze a gyülekezetet, Ő világítja meg az Igét, a Szentlélek világosítja meg az igehirdető értelmét, Ő ragadja meg az emberek lelkét és kötelezi el őket, hogy ők Isten gyermekeiként, Krisztus tanítványaiként hálából szolgáljanak a gyülekezetben. Ő épít be minket is élő kövekként az Ő országának dicsőséges épületébe.

Az, hogy mi ilyen hittel tekintünk az egyházra, nem jelenti azt, hogy nem látjuk az egyház hibáit, a tagok gyarlóságát és bűneit. De ennél sokkal fontosabb, hogy meglássuk az egyház szépségét, az Isten benne végzett munkájának gazdagságát, dicsőségét. Hogy lássuk meg minden emberin túl, hogy az egyház Isten népe, Krisztus teste, a Szentlélek temploma, s ez a templom szent, ami azt jelenti: bűntől elválasztott, elkülönített, s Istennek odaszentelt. A gyülekezet Krisztus uralmi területe, s erre ő vigyáz.

A Szentírásban gyönyörű, kifejező képek vannak az egyházzal. Csak néhányat soroljunk fel.

1. Isten népe. Ez egy olyan nép, amit Isten minden népből kihívott, tulajdonává tette, s ennek az a célja, hogy Isten dicsőségét hirdesse. Ezt a népet Izrael és a pogány népek közül gyűjti, s aki ebben ott van, az mind drága testvérünk!

2. Krisztus teste. Ez a kép a Krisztussal való elválaszthatatlan kapcsolatáról beszél, hogy ő a Fej, mi vagyunk a tagok. De ugyanakkor arról is, hogy a tagok is összetartoznak. Mi sem Krisztust, sem egymást nem tudjuk nélkülözni.

3. A Szentlélek temploma. Van egy konkrét hely, egy közösség, ahol mi együtt vagyunk, ünnepelünk, imádkozunk, tanulunk, bizonyosságot teszünk, emlékezünk, harcolunk, egymáson segítünk.

4. Krisztus menyasszonya. Ez egy szép ószövetségi kép s kifejezi azt a bensőséges, forró szeretetet, amellyel Isten szereti az ő népét.

5. Szőlővessző és szőlőtő. Ez a Tőle való függőségünket fejezi ki, s azt, hogy mi gyümölcsstermő életet kell éljünk.

6. A Jó Pásztor nyája. Van, aki előttünk jár, aki szól hozzánk, s akinek nyomdokait követjük.

7. Sós és világosság. A gyülekezetnek komoly hivatása, kisugárzása van ebben a világban, amit el kell végeznie.

8. A hívők anyja. Az egyház az az édesanya, aki kihordja, megszüli és táplálja gyermekeit.

A már említett 54. kátékérdés gyönyörűen fejeződik be: hiszem, hogy ennek én is élő tagja vagyok és mindörökre az maradok. Mit jelent az, hogy élő tagok vagyunk? Hát azt, hogy az életünkben történik valami. Mi feltámadunk a lelki halálból, megtérünk Krisztushoz, hit által most már bennünk van Krisztus s mi is Krisztusban vagyunk. Sajnos az egyháznak vannak halott tagjai is, akik elszakadtak Krisztustól és így az Ő ereje nem tud beléjük áradni. Kik az élő tagok? Akik nem tudnak Krisztus nélkül élni, akik mindent tőle várnak. Kevesebb nem elég! Nem elég, hogy meg vagyunk kereszttelve, hogy konfirmáltunk, hogy templomba járunk. Krisztussal élő közösségben kell lennünk! Ha ez nincs, akkor sajnos még halott tagok vagyunk. Aki nem vágyik naponta Krisztus után, Igéje, a közösség után, ott nagy baj van. Amit az egyházzól, gyülekezetéről eddig elmondtam, az olyan, mint egy tükör, illetve ablak. Az, hogy tükör, elcsüggeszthet, de az, hogy ablak, bátoríthat. Naponta oda kell állnunk a tükör elé s abban meg kell vizsgálnunk magunkat. Megláthatjuk, hogy mit akar Isten és hogy mi mennyire jutottunk. Ez elcsüggeszthet, de vezessen minket bűnbánatra, bűnvallásra és buzgó könyörgésre. Jó, hogy meglátjuk ürességünk, szegénységünk, hogy Ő annál jobban megtölthessen az Ő gazdagságával. De ez ablak is, meglátjuk, hogy az, amit a Biblia a gyülekezetéről tanít, az nem egy elérhetetlen ideál, eszmény, hanem megvalósulhat a mi életünkben is. Ez bátorít arra, hogy merjünk még többet várni, hogy ne elégedjünk meg kevesebbel, mint amit Isten nekünk adni akar. Örüljünk annak, amire már eljutottunk, de akarjunk még tovább lépni, mert van tovább. Ne álljunk meg önelégülten, hanem merjünk még tovább lépni, meg többet akarni! Mert ez az Isten akarata. Ámen.

Kérdések

1. Ha saját gyülekezetet megvizsgálod, mi indít bűnbánatra és alázatra?
2. Mi indít bizakodásra, s hogyan segíthetjük egymást ebben?
3. Szoktál-e beszélgetni olyanokkal, akik csak papíron tagjai a gyülekezetnek? Mivel próbálsz őket motiválni a gyülekezetbe való bekapcsolódásra?
4. Milyen ötleteid vannak arra nézve, hogy a gyülekezeted élőbb, jobb közösség legyen?

A tanuló-tanító gyülekezet

Alapige: Az apostolok cselekedetei 11,19–26; 17,10–14

Az apostolok cselekedetei 2,42-ben olvassuk, hogy az első gyülekezet kitartható, foglalatossá volt az apostolok tudományában. Hogy kell ezt nekünk konkrétan elképzelni? Úgy, hogy a hirdetett Ige mélyen érintette őket. Fölsímték azt, hogy ők bűnösök az Isten színe előtt, és egyszer csak elkezdik keresni a megtartás útját. Az evangélium olyan a bűnösségét átérző ember számára, mint a szomjazónak a hideg víz, mint az éhezőnek a finom eledel, mint a betegnek a gyógyszer. A hit karjával megragadják a megfeszített és feltámadott Krisztust. Megkeresztelkednek annak jeléül, hogy valami új kezdődött el az életükben, s csatlakoznak a gyülekezethez. Háromezer ember alkotja az első gyülekezetet. Csodálatos lehetett, felejthetetlen nap és élmény lett ez számukra. De ekkor jött a kérdés: hogyan tovább? Hisz ők jól érezték, hogy ez csak a kezdet, de innen tovább kell lépni. Tudták, hogy nekik többre van szükségük. Ez a több az, hogy még sokat tanuljanak Krisztusról, hogy elmélyüljenek az Ő ismeretében. A fiatal jeruzsálemi gyülekezet számára az apostolok tudományában való foglalatosság azt jelentette, hogy meg kellett ismerjék az Ószövetséget is, hogy az teljesedett be pontosan, amit a próféták már évszázadokkal azelőtt megírtak.

A gyülekezet egyik legfontosabb jellemvonása, hogy a gyülekezet tagjai tanulnak. A Krisztus egyházában a tanítványok közössége, a gyülekezet tagjai együtt tanulnak, együtt járnak az Ige iskolájába. Persze tanulunk mi magunkban is, hisz amikor otthon olvassuk a Bibliát, vagy más lelki könyveket, akkor a csendben otthon, egyedül is tanulunk. De ezen felül nagyon fontos, hogy egymással is megosszuk tapasztalatainkat, megbeszéljük mindennapi életünk dolgait. A tanulást nem szabad elhanyagolni akkor sem, ha manapság sokan azt mondják, hogy nem a tanulás a fontos, hanem a légkör, az érzelmek. De ez egy veszélyes állítás. Az érzelmeknek, a légkörnek megvan a maga szerepe a keresztyén ember életében, de nem ez a legfontosabb. A legfontosabb az, hogy mit hiszek. Valahogy úgy van ez, mint a fal. Fontos a vakolat, a festés, hisz anélkül durva és csúnya lenne a fal, de mégis a téglák és a cement a legfontosabb a falban. A festés, a vakolat csak díszíti a falat, de lényege a téglák és a malter, ami a falat összetartja. Az első keresztyén gyülekezet életében is azt látjuk, hogy miután az emberek megtértek a pogányságukból Istenhez, nagyon komoly és mély tanítást kaptak az apostoloktól a hit és a keresztyén élet dolgairól. A hívek valósággal csüngtek az apostolok ajkán s így nagyon rövid időn belül a gyülekezetek virágzásnak indultak. A keresztyén embernek tudnia kell, hogy mi a Biblia tanítása és mi az, ami ellenkezik a Szentírás tanításával. Az igazi gyülekezeti tag időt és energiát, adott esetben pénzt is szán arra, hogy elmélyüljön a Biblia tanulásában. Ez a tanulás egész életen át tart. Nemcsak a jó pap tanul holtig, hanem minden egyes jó keresztyén is. Nagyon fontos, hogy a gyermekeket is minél hamarabb bevonjuk ebbe a tanulási folyamatba. Evés közben jön meg az étvágy, mondja a közmondás. A gyermekeket az ő szintjükön kell tanítani, s a felnőtteket szintén. A tanulás nagyon gyakorlati dolgokra kell nézzen: hogyan közelítsük meg a Bibliát felől a mi mindennapi életünk kérdéseit, a sokszor bonyolult és nehéz etikai problémákat, hogyan tegyünk különbséget jó és rossz között a modern élet közepette. A tanulás sohasem öncél, nem azért tanulunk, hogy fitogtassuk a tudásunkat, hanem azért, hogy a mindennapi életünk sokszor bonyolult szövevényeiben tudjunk jól eligazodni. Tudjunk helyes döntéseket hozni, határozott igényeket és nemeket tudjunk kimondani. A tanulásunk nem csak az agyunkra van hatással, hanem sokkal inkább a szívünkre, kezünkre, lábunkra, akaratunkra, érzelmeinkre. Az, amit a Bibliából elsajátítottunk, az egész emberségünket, az életünk minden területét érinti. Mi azért akarunk tanulni, hogy mindenben az Isten akaratát tudjuk cselekedni.

A tanulásnak van egy diakóniai kitekintése is. Ki a mi felebarátunk és mit tehetünk érte? De van egy missziói kitekintése is: hogyan tudjuk embertársainkat megnyerni Istennek például a munkahelyünkön? Hogyan tudunk másoknak is bizonyosságot tenni? Hogyan tudunk megközelíteni a hit kérdéseire nézve olyan embereket, akik már elszakadtak Istentől, egyháztól? S ilyen téren is kicserélhetjük egymással tapasztalatainkat. A tanulás nem csak azoknak a feladata, akik iskoláztak, akiknek erre jó képességük van. A tanulásból a gyülekezet egyetlen tagja sem vonhatja ki magát. Azt se lehet megtenni, hogy a gyülekezetet két részre osztjuk: tanítók és tanítottak. Mi először is mindnyájan tanulók vagyunk, a legfőbb Próféta és Tanító iskolájába vagyunk beiratkozva, aki Igéje és Szentlelke által tanít minket. A tanulás a gyülekezetben mindig egy együttes, kölcsönös munka. Mindenki tanul és tanít is egyszerre. Nem úgy van az sem, hogy a lelkipásztor tanítja a gyülekezetet, hanem ő maga is sokat tanul a gyülekezettől. Nem úgy van, hogy a fiatalok tanulnak az idősebbektől, hanem az idősebbek is tanulnak a fiatalabbaktól. Senki se gondolja magáról, hogy ő birtokolja a tudást, hisz azt a gyülekezet közössége birtokolja. Mindenki tudása, tanítása értékes kincs. Persze, hogy nagyon nagy hangsúlyt kell fektetni a gyermekek és a fiatalok tanítására: tanítsd a gyermeket az ő útjának módja szerint, még amikor megvénhedik, akkor sem távozik el attól (a neki megfelelő módon – új

ford.). A 30-as években élt Magyarországon egy hírhedt rablógyilkos, Tari Nándor, akit végül halálra ítélték. A börtönlelkész bizonyágtételére ez az ember megtért, de a halálos ítéletet így is végre kellett hajtani rajta. Mivel látták a jó magaviseletét, ezért több kívánságát is teljesítették, találkozhatott barátaival, rokonaival. Amikor azt mondták, hogy ha akarja, az édesanyját is behozzák, akkor ezt mondta: ne hozzátok, mert miatta jutottam ide. Négyéves koromban ő küldött, hogy a szomszéd tyúkóljából lopjam el a tojást. Ha imádkozni tanított volna, nem jutottam volna ide. Nekem egy áldott tanító bácsim volt, aki például a szomszéd gyümölcsöskertjén át járt az iskolába, ez egy rövidítés volt, de azt mondta, hogy mindig átlépi az almát, ami az ösvényen van, de nem veszi fel. Nagyon fontos, hogy mit tanulnak a gyermekek a családban, mert azt, amit a szülők elmulasztanak, azt se az egyház, se az iskola soha nem tudja bepótolni. Rendkívül fontos, hogy milyen hitbéli nevelést kapnak a gyermekek otthon. Erről is lehet beszélgetni a gyülekezetben. Ezért nagyon áldásos, ha van házasok köre, ahol egymás ebbéli tapasztalatait is meg lehet osztani egymással. Nagyon fontos az, hogy lelkileg is befektessünk a gyermekeinkbe, mert ez mindig meg fog térülni. Lényeges az is persze, hogy ne csak a szavakkal, hanem az étellel is tanítsunk, hogy mit lát és hall a gyermek. Én 11 éves koromban kerültem internátusba, ahol nagyon mocskos beszéd folyt. Magam is csodálkozom, hogy én ezt a beszédmódot soha nem vettem át. Csak később tudatosodott bennem, hogy azért, mert én otthon ezeket a szavakat soha nem hallottam, önkéntelenül is iszonyodtam az ilyen trágár beszédetől. Nem volt az akkor hitbéli döntés, de szüleim jó példája, szép beszéde megőrzött ebben a sáros fertőben az elbukástól.

Nagyon fontos, hogy a vasárnapi igehirdetésben is legyen sok tanítás. Igyekezzünk a gyülekezet számára a hétköznapokra nézve is útmutatást adni. Nagyon fontos a tanulás alkalmait hétközben is megragadni, itt főleg a gyülekezeti bibliaóra-ra gondolok, ahol őszintén meg lehet nyílni, kötetlenül lehet egymással beszélgetni. Áldottak lehetnek a hitmélyítő hetek, gyülekezeti napok, s más alkalmakat is lehet szervezni a tanulásra. Ma már nagyon sok lehetőséget ad a tanulásra az internet is, prédikációk, előadások ezreit lehet itt meghallgatni. Élünk ezzel a lehetőséggel is. Tanuljunk minél többet Isten dicsőségére, hogy még jobban tudjuk szolgálni Urunkat! Ámen.

Kérdések

1. A tanulásnak milyen formáival találkozol a te gyülekezetekben?
2. Látsz-e fehér foltokat ezen a területen, amit pótolni kellene?
3. Hogyan tudnánk jobban segíteni egymást a tanulásban?
4. Mít válaszolnál egy olyan embernek, aki azt mondja: minek már többet tanulni, tudok én eleget?

Az ünneplő gyülekezet

Alapige: Lukács 10,38–42

A mai napon beszéljünk az ünneplő gyülekezetéről. Talán ez egy kicsit idegentül hangzik. Hisz amikor az egyházról beszél a teológia, akkor azt mondja, hogy itt a földön az egyház küzdő egyház (ecclesia militans), s majd csak a mennyben fog ünnepelni, a végső diadalt fogja ünnepelni (ecclesia triumfans). Ha valaki most beszél az ünnepről, akkor azt fellegekben járónak nevezzük, aki elszakadt a földi realitásoktól. Dehát akkor itt csak küzdünk és szenvedünk, soha sem ünnepelhetünk? Nincs mit ünnepelni? De hát ez rettenetes lenne! Ünneptelen emberek, ünneptelen keresztyének, az valami borzalmas dolog. Türei gyülekezetemben volt egy egyháztagunk, ő teljesen elszakadt az egyházi

élettől. Állítólag valami csalódása volt ilyen téren, de erről nem volt hajlandó beszélni. Sokszor, amikor én vasárnap reggel mentem ellátni az állatokat, láttam, hogy ő kapával vagy kaszával a hátán ment felfelé a kertjébe. Egyszer épp egy pünkösdi napja volt, amikor kaszálni ment. Úgy a szívembe nyilallt, hogy milyen rettenetes élete van ennek az embernek. Az egy dolog, hogy a templomba nem jött, de legalább állt volna meg a munkában egy napra, legalább otthon vette volna fel az ünnepi ruháját.

Mit ünnepelünk mi, keresztyének? Hát Isten nagy üdvötteit, amiket értünk végrehajtott. Már az ószövetségi népnek is megvoltak a maga nagy ünnepei, a páska, a lombosárrak ünnepe, a nagy engesztelés napja. A mai zsidó nép, bár sokan nem hisznek ott sem Istenben, de a szombatot mindenki szigorúan megünnepeli. Csodálatos volt Jeruzsálemben kisértélni a városba. Olyan ünnepi csend és hangulat volt, amit mi itthon el se tudunk képzelni. Se autók, se buszok nem jártak, mindenütt ünneplőbe öltözött emberek voltak.

Az Újszövetség népének még sokkal több oka van az ünneplésre. Hisz ő ismeri Megváltóját, azt a Jézus Krisztust, aki meghalt és feltámadott érte. Mi megváltott, Krisztusnak odaszánt emberek vagyunk. Az ő tulajdona, a Szentlélek temploma, Krisztus menyasszonya vagyunk, hogyne ünnepelnék. Ez a kép különösen sokatmondó az Újszövetségben. Ha a Gyülekezet a Krisztus menyasszonya, akkor neki van Völegénye, aki eljegyezte őt, s akinek ő teljességgel odaszánta magát. Mi felékesített menyasszonyok vagyunk, felékesítve bűneink bocsánatával és az új élet ajándékával. Hogyne ünnepelnék menyasszony-voltunkat! Hisz a mi Völegényünk úgy szeretett minket, hogy önmagát adta értünk, hogy minket megváltson, megtisztítson, hogy majd egykor szeplő és sömörködés nélkül álljunk az Ő színe előtt. Hogyne ünnepelnék, hisz mi ezzel a csodálatos Völegénnyel hit által egyre bensőségesebb, mélyebb közösségben lehetünk. Hogy ne ünnepelnék, hisz mi arra készülünk, hogy Őt egyszer meglássuk színről-színre.

A mai napon a Szentírásból Mária és Márta történetét olvastam fel. Mindketten nagyon szerették Jézust, és mindegyikük a maga módján ki is mutatta szeretetét. Márta úgy, hogy finom ételeket készített, sürgött-forgott, dolgozott, Mária pedig úgy, hogy ünnepelt, leült a Jézus lábához és hallgatta őt. Különös az, hogy bár Jézus nagyon elismerően nyilatkozott Márta szorgoskodásáról, fáradozásáról, mégis azt mondta, hogy Mária választotta a jó részt. Persze a kettőt nem szabad egymással kijátszani, hisz nekünk „hol Máriának, hol Mártának” kell lennünk. Itt Jézus azonban azt akarja mondani, hogy vannak idők, amikor nem dolgozni kell, hanem ünnepelni. Mert aki nem tud ünnepelni, az nem tud majd dolgozni sem. A munka az ünnepből következik, de az elsődleges az ünnep, a Jézus lábainál való ülés, az Ige hallgatása, az istentisztelet, mert ebből fakad majd az igazi szolgálat. Egy holland teológus ezt úgy fogalmazta meg: a szolgálat ízeit, aromáját a Jézus lábainál való ülésből kapjuk. Itt nem is annyira az idői sorrendről van szó, hogy először ünnepelni kell, utána meg dolgozni, hanem inkább lelki sorrend ez, hogy a mi Krisztusért végzett szolgálatunk a Krisztus értünk való szolgálatából származik. A szőlővessző akkor terem gyümölcsöt, ha a szőlőtőkén van. Az tudja magát Istennek odaszántni, aki megértette, hogy Isten mindent odaszánt értünk.

Az ünneplésnek három formájáról szeretnék beszélni ezen az istentiszteleten: az istentiszteletéről, az úrvacsoráról és az imádságról. Többről is lehetne beszélni, de az idő rövidsége miatt elégedjünk meg ennyivel.

1. Az istentisztelet. Mit ünnepelünk mi az istentiszteleten? A mi életünk két pont között zajlik, amit a teológiában így fejezünk ki: „már igen és még nem” Isten már a legnagyobb dolgot, a Jézus Krisztusban való megváltásunkat elvégezte, a kereszten elhangzott a diadalkiáltás: elvégeztetett. De a legnagyobb dolog, mindennek a beteljesedése, Krisztus visszajövele, az Isten országának kiteljesedése még hátra van. Az istentiszte-

let e két esemény között zajlik. Az istentisztelet először is azért ünnep, mert Isten hajlandó velünk lenni, velünk, bűnös emberekkel. Mi rácsodálkozhatunk az Ő kegyelmére, szeretetére. Hálát adunk, hogy Ő mindig szól hozzánk, hogy Igéjében megadja mindazt, amire nekünk szükségünk van. Az igehirdetés az istentisztelet fénypontja, hisz Isten az Ő Igéjének hirdetése által megszólít, tanít, vezet, fedd, int, hisz nekünk erre is szükségünk van, de vigasztal, erősít, bátorít, feladatot, küldetést ad. Becsüljük meg nagyon az igehirdetést. Az igehirdetés először is az igehirdető számára óriási felelősség, hogy alaposan felkészüljön, üzenetet kérjen, de a gyülekezet számára is, hogy az igehirdetés jusson el nemcsak a fülünkig, hanem a szívünkig is. De az istentisztelet fontos része az imádság, hisz abban kifejezzük hálánkat, magasztalásunkat, de elmondjuk kéréseinket is. Aztán nagyon fontos rész az éneklés. Az énekek telve vannak Isten dicsőítésével, de vigasztalással, bátorítással is. Felejthetetlen élményem, hogy amikor 1983. április 22-én a kolozsvári Szekuritátén egy 6 órás kihallgatásom volt, mielőtt ez elkezdődött volna, egy órára egy szűk szobába zártak. Ott egyszer csak a *Ne csüggedj el kicsiny sereg* című ének jött a szívembe, gondolatomban, s végig azt dúdolgattam, s Isten csodálatosan megerősített az előttem álló nagy próbatételre. Az adakozás is része az ünnepnek, hisz azzal is kifejezzük, hogy mi hálából adhatunk pénzünkéből Istennek az Ő országa építésére.

2. Az úrvacsora. Különös, rendkívüli alkalmak ezek az ünneplésünknek. Az első keresztyének naponta úrvacsoráztak, ők különben naponta legalább egyszer együtt is étkeztek. Nálunk ez másképp van. Sok mindent egyszerűen nem lehet adminisztrációs okok miatt megszervezni. Örömmel hallottam, hogy vannak olyan gyülekezetek, akik minden hónapban úrvacsoráznak, akkor is, amikor nincs üdvörténeti ünnep. Nagyon jó és áldott kezdeményezés ez. Az úrvacsorát belepi egy ünnepi hangulat, egy mennyei légkör, hisz Jézus azt mondta tanítványainak, hogy majd újra fognak úrvacsorázni a mennyben. Az úrvacsora a menny egy kis darabja a földön, a menny előszobája, előíze. Csodálatos sokszor haldoklók arcán is látni a mennyei ragyogást, ami átsüt a halál fájdalmán és kínján is.

3. Imádság. Az ünneplő gyülekezet imádkozó gyülekezet is. A menyasszony szól az ő Vőlegényéhez. Mindenekelőtt azt mondja: jöjj! Ebben a rövid szóban annyi minden benne van. Benne van az, hogy szüksége van a gyülekezetnek Krisztusra, hogy nem tud nélküle élni, hogy ő az, aki segíthet az ő baján és nyomorúságán. Sajnos az imádsággal is sok baj van az életünkben. Az imádság helyét átvette a vitatkozás. Imádkozó egyház helyett vitatkozó egyház lettünk. Sajnos az istentiszteleteken is úgy éljük meg az imádságot, hogy a lelkipásztor imádkozik, mi meg azt passzívan meghallgatjuk. Nagyon jó az, ha a gyülekezet imatémát ad a lelkipásztornak, hogy érezze, az az ima az övé is. Nagyon jó az, hogy van csendes imádság is, amikor ki-ki a saját személyes imáját elmondhatja, Isten elé viheti. Az imádságban erő van. Sokszor átéljük, hogy Isten meghallgatja a gyülekezet imáját. Stuart Mária skót királynő mondta azt, hogy jobban fél Knox (Skócia reformátora) imádságaitól, mint egy hadseregtől. Van mit javítani, gazdagítani istentiszteletünkön. Tegyük meg, éljünk jobban ezzel a lehetőséggel. Ámen.

Kérdések

1. Miben mutatkozik meg egyházi életünkben a „Márta-féle” magatartás?
2. Hogyan mutathatjuk meg a gyülekezetünkben Isten iránti odaszántságunkat?
3. Hogyan tehetnénk még szebbé ünneplésünket?
4. Vannak-e gyülekezetekben olyan dolgok, amiket jó lenne másokkal is megosztani?

A bizonyágtevő gyülekezet

Alapige: Máté 5,13–16;

Az apostolok cselekedetei 11,19–30

Láttuk már eddig, hogy milyen nagy ajándék számunkra a gyülekezet, ahol tanulhatunk, ahol ünnepelhetünk. De a gyülekezetnek van egy nagy feladata, küldetése, és pedig az, hogy bizonyágot tegyen Jézus Krisztusról ebben a világban. Miben kell ez meglátásódjon? Nem is annyira arról van szó, hogy mit tesz a gyülekezet, hogy egy csomó mindent szervez, hogy adakozik, imádkozik, tanít, hanem arról, hogy mi a gyülekezet kisugárzása. Az, ahogy a gyülekezet él, bizonyágot tesz-e Jézus Krisztusról? Jézus nem elvont, elméleti módon beszélt arról, hogy mit kell tegyen a gyülekezet ebben a világban, hanem nagyon is mindennapi, hétköznapi életből vett képekkel mondta el a gyülekezet küldetését. Jézus a Hegyi Beszédben, rögtön a boldogmondások után azt mondja az összegyűlt tanítványoknak, az őt követő tömegnek: ti vagytok a föld sója és a világ világossága. Különös ez. Egyrészt nagyon is prózai, egyszerű dolgokkal hasonlítja össze a gyülekezetet. Nem azt mondja, hogy ti vagytok a föld aránya, ezüstje, gyémántja. Nem azt mondja, hogy ti sugárzó üstökösök, csillagok vagytok, hanem mécsesek, egyszerű lámpások.

Másrészt nélkülözhetetlen dolgokról beszél itt Jézus, hisz só nélkül minden étel, bármennyi finom húst és zöldséget is tennénk bele, ízetlen. Tudjuk azt is, hogy abban az időben, amikor sem hűtőszekrény, sem mélyhűtő, sem tartósítószer nem voltak, az egyetlen, ami a romlástól védett, a só volt. Akkor még nem volt villanyvilágítás, a gyertya és lámpa szintén nélkülözhetetlen volt. A sötétségben ezek nélkül csak tapogatózni, eltévedni lehetett. Az is különös és figyelemre méltó, hogy ezt nem a tanítványok találták ki saját magukról. Ha így lett volna, azt lehetett volna mondani rájuk: miféle büszke, gőgös, beképzelt emberek ezek, mit nem gondolnak magukról? De ezt nem a Jézus követői állították magukról, hanem Jézus mondta róluk, és ez így egészen más. Ha Jézus mondja, akkor az nem beképzeltség, hanem küldetés. Nem tetszelgés, öndicsőítés, hanem alázatos szolgálat. Igen, ezt Jézus mondta ennek a kis seregnek, és mondja nekünk is ma. Igen, ti nagyon fontosak, értékesek, nélkülözhetetlenek vagytok a világ számára. S itt nincs apelláta! Nem kezdhettek magyarázkodni, hogy hát igen, de mi olyan gyengék vagyunk, meg vajon sikerül-e? Most Jézus mondja nekünk: ti ezek vagytok, a föld sója és a világ világossága.

Mit jelent ez konkrétan a mi számunkra? Mikor vagyunk mi a föld sója? Hát akkor, ha „Jézus-izünk” van, ha Jézus világosságát árasztjuk magunk körül. Mi krisztusi emberek kell hogy legyünk, olyanok, akik hasonlítanak Mesterükre. Ezt talán egészen egyszerűen úgy tudnám megfogalmazni: a gyülekezetet észre kell vegyék, mert ő többet tesz, mint ami a megszokott. Ha valaki például kedves a barátjához, az nem feltűnő, de ha valaki az ellenségéhez is kedves tud lenni, arra már felfigyelnek. Ha valaki úgy segít, hogy azért semmi viszonzást nem vár, az már rendkívüli dolognak számít. Ilyenkor az emberek rákérdezhetnek az életünkre, feltehetik a kérdést: miért olyan kedvesek a keresztény emberek? Miért tudnak önzetlenek lenni? Miért nem lopnak, csalnak, miért nem használják ki a lehetőséget a bűnre? Miért van az, hogy ők határozott igenekeket és nemeket tudnak mondani? Azért, mert ők a mennyei Atya gyermekei, a Jézus tanítványai.

Nagy veszély és nagy baj az, ha a gyülekezet nem láttatja magát, hanem lehet érezni a hatását, hogy se nem árt, se nem használ. Jézus ezt is egy példával szemlélteti. Ha a gyertyát a véka alá teszük, ott nem áraszt fényt, és hamarosan ki is alszik, mert nem kap

oxigént. Mikor ízetlenedik meg a só? Mikor lesz a gyülekezet véka alá rejtett gyertyává? Akkor, ha nem követi Mesterét, az Úr Jézust. Akkor, amikor még van ugyan istentisztelet, mondunk is szép s kegyes szavakat, csak épp az életünkön nem látszik meg az, hogy mások lennénk. Épp oly önzőek, szeretetlenek, anyagiasak, megbízhatatlanok vagyunk, mint a világ fiai. Ez az úgynevezett elvilágiasodott egyház. De az is veszély, ha a keresztyén ember úgymond begubózik, teljességgel elszigetelődik a világtól. Nagyon jól érezzük magunkat a kis meghitt közösségünkben, s örülünk, hogy a gonosz és bűnös világ messze van tőlünk. De így hogyan tudunk világítani, ízesíteni?

A só el kell vegyüljön az ételben, csak úgy tudja az ételt átjárni, a fény is be kell törjön a sötétségbe, másképp nem tud világítani. Az is nagy baj, ha az egyház nem különbözik a világtól, mert akkor nem követi Jézust. De éppúgy baj az, ha teljességgel elszigeteli magát a világtól, és nincs üzenete a világ számára. Tehát mások kell lennünk, mint a világ. De azt a másságot épp a világ érdekében meg kell láttassuk. Hogyan valósul ez meg a mindennapokban, hogy lehetek sóvá és világossággá a 21. században? Ez nem könnyű és nem egyszerű dolog, de mégis nagyon fontos. Szokták mondani, hogy négy evangélium van, de van egy ötödik is: a keresztyének élete. S a legtöbben ezt az ötödik evangéliumot olvassák. Pál használ egy szép képet, hogy mi Krisztus levelei kell legyünk, amit olvasnak az emberek. Azt észreveszik előbb-utóbb a körülöttünk élők, hogy igazi keresztyének vagyunk-e, s ha igen, ennek bizonyágtevő ereje lesz. Ha valakinek az életén meglátszik, hogy ő hisz Jézus Krisztusban, hogy ő Krisztus tanítványa, akkor ez vonzóvá, kívánatosá lehet mások számára. Nyitottá válhatnak emberek az evangélium, a hit befogadására. Azt mondhatjuk, hogy a gyülekezetnek két tekintete van. Az egyikkel Krisztusra néz, de a másikkal a világra. Krisztus felé tanítványok, a világ felé bizonyágtevők vagyunk. Így veszünk részt Isten világot átfogó munkájában. Mi meg kell hogy lássuk azokat az elveszetteket, akiket Krisztus épp a mi bizonyágtételünk által akar magának megnyerni. A gyülekezetnek nyitott ajtaja kell legyen, amin egyrészt, akik benn vannak, kimennek bizonyágot tenni Krisztusról, másrészt azokat, akiket a bizonyágtétel megragad, kívülről bejöhetnek és a gyülekezet tagjaivá válhatnak. Nagyon fontos, hogy meglássuk azokat, akik felé nekünk küldetésünk, feladatunk van. Lássuk meg azokat, akik nyitottak az evangélium üzenetének a meghallására. Mindig lesznek persze olyanok is, akik bezárják szívüket az evangélium előtt. Ezekért is kell tenni valamit, mégpedig imádkozni. Akiknek nem lehet Istenről beszélni, azokról mi beszéljünk Istennek. De figyeljünk azokra, akik nyitottak arra, hogy Isten dolgairól halljanak és elindulhatnak Isten felé.

Nagyon fontos, hogy ha valaki elindul a gyülekezet felé, ott jól érezze magát. Ne előítéletekkel tekintsünk rá, hanem fogadjuk be szeretettel. Hívjuk őket, hogy jöjjenek más alkalommal is. Egy nagyon jó példa erre Lévi, a későbbi Máté. Őt Jézus a vámszedők asztalától hívta el, és azonnal követte Jézust. De mielőtt beállt volna a Jézus követői közé, szervezett egy vacsorát, amire meghívta vámszedő kollégáit, sőt az utcalányokat is. Ezek el is jöttek, mert kíváncsiak voltak, hogy a régi barátjuk miféle új tanítást, Mestert választott. Erre Lévi mindnyájuknak bizonyágot tett, s elmondta nekik, hogy őt most már más értékek lelkesítik, más ügy dobogtatja meg a szívét. Láthatjuk, hogy nem szigetelődött el régi barátaitól, hanem megpróbálta őket is megnyerni Krisztusnak.

Nagyon fontos, hogy el tudjuk mondani, meg tudjuk fogalmazni azt, hogy mit is hiszünk, hogy mit jelent nekünk az, hogy mi hiszünk Istenben, hogy mi egy gyülekezet tagjai vagyunk. Próbáljuk embertársainknak elmondani, hogy mi miért cselekszünk másképp, mint ahogy az emberek cselekszenek. Erre szeretnék egy személyes példát elmondani. A kilencvenes években Kolozsváron elindult a Caritas, a hírhedt piramisjá-

ték. Mivel én egy közeli gyülekezetben, Türebén szolgáltam, láttam, hogy mindenki özönlött, hogy tegye a „csodabankba” a pénzét. Többen már többször is vettek ki pénzt nyolcszorosára növekedve. A hívek engem is biztattak, hogy tegyek én is be pénzt, de én meg voltam győződve, hogy az illető, aki a bankot működtette, vagy fegyverekkel kereskedik (akkor folyt a jugoszláviai háború) vagy pedig lánykereskedelmet folytat, hisz csak egy sötét üzlet hozhat ilyen busás jövedelmet, s én azt mondtam, hogy nem akarom, hogy az én pénzzel emberek öljenek, vagy lányok jussanak bordélyházakba. Ez csak egy példa, ilyeneket mindnyájan tudnánk mondani.

Az utolsó bibliai példa Antiókhia. Ez az első század legnagyobb és legelőbb gyülekezete volt, itt nevezték a Krisztus követőit először keresztyéneknek. Hogyan keletkezett ebben a nagy és züllött városban keresztyén gyülekezet? Hát úgy, hogy Jeruzsálemben üldözés támadt a keresztyének ellen, és sok keresztyén ide érkezett. Ezek az egyszerű emberek a maguk egyszerű módján biznyságot tettek hitükről. Elmondták, hogy számukra nem a császár az Úr, hanem Krisztus. Ők mindenben neki engedelmességek. S ez hatásos volt a pogányok között. Azt olvassuk, hogy az Úr keze cselekedte ezt, de felhasználta erre emberi életeket. S Antiókhiaiban egy nagyon erős gyülekezet jött létre, amire ma is csak szent irigységgel tekinthetünk. S ez nem nagynevű apostolok, lelkipásztorok által, hanem egyszerű, biznyságtévő lelkek által. Isten ezt ma is meg tudja tenni, csak épp legyünk készek a biznyságtételre. Az antiókhiai gyülekezet élő hite két dologban látszott meg. Az egyik az, hogy gyűjtést szerveztek a Jeruzsálemben és környékén élő gyülekezeteknek. A másik pedig, hogy Pált és Barnabást misszióba küldték, hogy más helyeken is megismerjék az evangéliumot, Jézus Krisztust.

Az első században a keresztyénség futótűzként terjedt. Miért? Azért, mert a keresztyén hitre tért emberek élete gyökeresen megváltozott. Justinus mártír ezt így írja le: régen tisztátalanságokban lették kedvüket, de most szentségben élnek, régen varázslókhöz fordultak, most csak az élő és örök Istenhez, régen az élet csak a pénz körül forgott, most pedig osztogatják a pénzüket. Régebb még családtagjaikkal is gyűlölködve és haragban éltek, most még ellenségeiket is szeretik. Vajon rólunk mit tudnak elmondani az emberek? Mindezeket hallva, testvéreim, biznysára azt mondjuk: hát ez nem könnyű feladat. Jézus se mondta azt, hogy könnyű, én sem mondtam ilyet. De ez a mi hivatásunk, s mi egyszerűen nem tehetünk másképp, ha Isten gyermekei vagyunk. Bárcsak lennénk biznyságtévő keresztyének, biznyságtévő gyülekezet! Ámen.

Kérdések

1. Mit jelent ma nekünk az őskeresztyénség példája?
2. Próbálj pár példát felsorolni, hogyan lehetünk mi ma sóvá és világossággá!
3. Hogy tudnánk a kereső kívülálló útját egyengetni a gyülekezet felé?
4. Mire vigyázzunk, ha egy új arc jelenik meg a gyülekezetben?

A lelkigondozó gyülekezet

Alapige: Jakab 5,13–20

Forduljon most tekintetünk a lelkigondozó gyülekezet felé. Mindnyájan ismerjük a 23. zsoltárt, ahol azt mondja Dávid, hogy az Úr az ő pásztora. De ennek a nagy Pásztornak úgy, ahogy azt egy áldott emlékezetű budapesti lelkipásztor mondta, kis bojtárookra is szüksége van. Nekünk egymás pásztorainvá kell lennünk. A gyülekezetet nem szabad úgy elképzelni, hogy itt van a nyáj, s ott van a pásztor, hogy itt vannak a közönséges

hívek, ott meg a lelkipásztor, a presbiterek és a gondnokok. Sokkal inkább úgy van, hogy Jézus Krisztus a főpásztor, a gyülekezet az Ő nyája, s e nyájon belül pedig mindenki egyszerre juh és pászor is. Arról már hallottunk, hogy az első gyülekezet többek között foglalatos volt a közösségben. Mindennap összegyűltek istentiszteletre, úrvacsorázásra, de azon kívül nagyon is törődtek egymással. Annyira, hogy nem csak gondjait, örömeiket, hanem anyagi javaikat is megosztották egymással. Állandóan vigasztalták, bátorították, de ha kellett, intették és figyelmeztették is egymást.

Azt is láttuk már, hogy Pál a gyülekezetet egy testhez hasonlítja, annak sokféle tagja van, ahol minden tag fontos és nélkülözhetetlen, s ahol a tagok állandó kapcsolatban vannak, állandóan összedolgoznak a test jó működése érdekében. Nem nézik le, nem vetik meg egymást, nem próbálnak versenyezni azon, hogy ki a fontosabb. Senki se büszke, de kisebbségi komplexusaik sincsenek. Mindenki tudja, hogy értékes, és tudja, hogy mi a feladata a Krisztus-testben. Ezért nincs zavarodottság és megosztottság a testben. Ha az egyik tag szenved, vele együtt szenved a többi tag is. Ha az egyik tag örül, például annak, hogy meggyógyult, akkor vele együtt örül a többi tag is. A mi testünk tulajdonképpen egy nagy csoda, a Teremtő és a teremtés csodája.

De még nagyobb csoda a Krisztus gyülekezete, ahol a Lélek egységben tartja az egészet, az egyetlen Fejnek a vezetése alatt. A gyülekezet egysége egyedül Krisztusban van, s azért azt semmi se tudja szétrombolni. De az, hogy mi egyek vagyunk, az nagyon is valóságos, konkrét dolgokban mutatkozik meg.

A lelkigondozó gyülekezet szép példája Thesszalonika. Ebben a gyülekezetben nagy szomorúság támadt, amikor egyesek meghaltak a gyülekezet tagjai közül. Persze azért is volt nagy a szomorúság, mert bizonytalanságok voltak azok eljövendő sorsa felől, akik elaludtak. Pál megpróbál ebben a helyzetben eligazítást adni. De az is nagyon példamutató, ahogy a gyülekezet tagjai egymást vigasztalták. Pál épp ehhez a magatartáshoz csatlakozik, amikor azt írja, hogy most már az általa leírt gondolatokkal vigasztalják egymást. S mintha látnánk azt, hogy a thesszalonikai hívek megindulnak, s mennek vigasztalni azokat, akik szomorkodnak szeretteik elvesztése felett. Ők lelkigondozzák, pásztorolják egymást. A gyülekezet nem csak meg kell hallgassa az evangéliumot, hanem azzal el kell induljon, azt tovább is kell adja. Ahogy az utca-misszióban mondják: az egyik koldus elmondja a másiknak, hogy hol lehet kenyeret kapni. A gyászolók, árvák, özvegyek, különféle kísértésekkel küzdők megtapasztalják, hogy a gyülekezet ott áll mellettük, nincsenek magukra hagyatva. De a vigasztalás mellett a lelkigondozónak más oldalon is vannak feladatai, mint a tanítás, az intés, a figyelmeztetés. Van, ahol nincs elég tudás, ott tanítani kell, van, ahol félrecsúszik az élet, ott helyre kell azt hozni, helyére kell tenni a dolgokat. Sajnos ez egyre inkább elsikkad a gyülekezetben, mert nincs alázatunk egymástól elfogadni az intést, s ha valaki azt felénk megteszi, akkor felfortyanunk, és azt mondjuk: foglalkozz te csak a magad bajával és hagyj nekem békét! Ez a gyülekezetben nem így kellene hogy legyen, hisz mi felelősek vagyunk egymásért. Az Újszövetség egyik legfontosabb Igéje ilyen vonatkozásban a Jakab apostol levelében van: 5,19–20. Ebben a fejezetben sok szó esik arról, hogy mi együtt kell éreznünk azokkal, akik gondok között élnek, akik betegek, akiknek gyászuk és veszteségük van. De együtt kell örülnünk azokkal, akik Isten áldásait megtapasztalták. Az apostol külön figyelmeztet azokra, akik eltévelyedtek, akik visszaestek a hitben. Az ilyenek hamar teljesen kieshetnek a gyülekezet közösségéből, s végleg elveszítik az utat, céltévesztett emberek lesznek és így is halnak meg. Sajnos, mi egy olyan időben élünk, amikor egyre többen hátat fordítanak az egyháznak. A kérdés az, hogy mit lehet ilyen esetben tenni? A legelső dolog, hogy ez ne hagyjon hidegen minket. Fájjon az, hogy sok ilyen ember van, s aztán próbáljunk is tenni valamit értük. Ha ilyen a szomszédunk, munkatár-

sunk, próbáljuk őt megszólítani, gyülekezetbe elhívni. Tudom, hogy ez nem könnyű munka, de Isten meg tudja áldani. Meg kell gondolnunk, hogy itt nem kevesebről van szó, mint a lélek örök sorsáról, hogy valaki a mennybe vagy pedig a pokolba jut. Vagy örök üdvösség, vagy pedig örök kárhozat lesz a sorsa. Aztán egy következő lépés lehet, hogy kezdjünk el imádkozni azért, hogy Isten használjon fel minket abban, hogy tudjuk az ilyen embert Krisztushoz vezetni, és figyeljük azt, hogy mikor ad Isten lehetőséget arra, hogy vele Istenről beszélgessünk. Először ne a hit dolgairól beszélgessünk, hogy alakuljon ki egy emberi kapcsolat közöttünk, s majd csak később kezdjünk el a hit dolgairól is beszélgetni. Hallgassuk meg s próbáljunk arra válaszolni, amit ő kérdésként felénk megfogalmaz. Ha alkalom nyílik, mondjuk el a saját életünk tapasztalatából, hogy mit jelent nekünk az Istennel való közösség. Legyünk türelmesek, tudjunk csalódásokat, kudarcokat is elhordozni, tudjunk sírni is, ha a helyzet úgy hozza. Ne csak beszéljünk a másinak, hanem ha szüksége van valamire, tegyünk is érte. Nem könnyű dolog ez, de nincs nagyobb öröm, mint amikor egy embert Krisztushoz tudunk vezetni.

A nagy kérdés az, hogy a mi időnkben hogyan tudunk kitartani egy közösségben, hogyan lehetünk lelkigondozó gyülekezetté? Úgy, hogy próbálunk megismerkedni az emberekkel. Nagy különbség van egy kis falusi, illetve egy nagyvárosi gyülekezet között. Előbbiben mindenki jól ismeri egymást, utóbbiban ez szinte lehetetlen dolog. Ezért fontosak a nagyobb gyülekezetekben a kisebb körök: bibliaóra, ifjúsági csoport, nyugdíjasok köre. Vegyük észre azt, ha valaki olyan hiányzik a gyülekezetből, aki minden vasárnap ott szokott ülni mellettünk, keressük meg, mert bizonyára beteg, vagy valami nagy gond jött az életébe. Hiányozzon és fájjon az, hogy valaki nincs ott a gyülekezetben! Lehet, hogy minderre most azt mondja valaki: Ó, ez utópia, ideális helyzet, de hol van ettől a valóság? Igen, ez valóban messze van, de tegyünk valamit azért, hogy ez az ideális közösség megvalósuljon. Tegyük meg, amit megtehetünk. Tégy valamit a gyülekezetedért, és e munkát kezd magadon. Próbáljunk jobban figyelni egymásra! Sokszor túl hamar azt gondoljuk, hogy mi már mindent tudunk a felebarátunkról. Ne bélyegezzünk meg senkit, ne közeledjünk senkihez előítéletekkel, vegyünk mindenkit komolyan, ne gondoljuk, hogy valami nagyot kellene tenni. A lelkigondozás sokszor kis dolgokban mutatkozik meg. Legyen szeretet és melegség abban, ahogy találkozunk, s beszélgetünk egymással. Próbáljuk meglátni az új arcokat és forduljunk feléjük nagy szeretettel! Isten meg fogja áldani mindazt, amit teszünk. Legyen bennünk ott a nagy öröm, hogy a nagy Isten még minket, kis embereket is felhasznál az ő dicső munkájában. Ámen.

Kérdések

1. Próbálj példát mondani arra nézve, hogy te hogyan tapasztaltad meg a gyülekezet gondoskodását, és arra is mondj legalább egy példát, hogy te hogyan igyekeztél valakit lelkigondozni!
2. Volt-e olyan, hogy valaki intett, illetve figyelmeztetett, s ha igen, hogyan reagáltál erre?
3. Azt mondtuk, hogy kis dolgokat tehetünk. Mit tudnál te tenni, hogy a gyülekezet lelkigondozó közösség legyen?

A gyülekezet jövője

Alapige: Efézus 3,14–21

Isten kegyelméből eljutottunk a gyülekezetről tartott sorozatunk záró alkalmához. Sok mindent hallottunk eddig. Onnan indultunk, hogy mi is a gyülekezet, hogyan keletkezett, vagyis szóltunk a gyülekezet múltjáról, aztán foglalkoztunk azzal, amit a gyülekezet tesz, hogyan ünnepel, hogyan tanul, illetve tanít, hogyan tesz bizonyosságot és mit is jelent a gyülekezet lelkigondozói szolgálata.

A mai záró alkalmon foglalkozunk a gyülekezet jövőjével, vagyis: van-e jövője a gyülekezetnek. Egy katonasági élményem jut eszembe. Désen voltam katona 1977–1978-ban. Egyszer, amikor gyakorlatoztunk Désakna község határában, egy szünetben odajött hozzám a katonatisztem s cinikusan azt mondta: nézzek rá a falura. Nos, mondta, itt sok templom van, de szépen lassan ezek a templomok mind kiürülnek és a papok mind munkanélküliek lesznek. Maga is, tette hozzá gúnyos mosollyal az arcán. Ha még megadatna, hogy ezzel a tiszttel találkozzam, elmondanám neki, hogy jóslata nem valósult meg, mert a templomok, hála Istennek, nem ürültek ki, és én se voltam egy percig sem munkanélküli. Persze, azért nem minden olyan rózsás az egyházban. Főleg a nyugat-európai helyzet aggasztó. Én a hollandiai helyzetet ismerem jobban. 1999-ben az emberek 50%-a már egyházon kívüli volt, s hetente bezárnak egy keresztyén templomot.

Persze nálunk is vannak olyanok, akik nem tagjai az egyháznak vagy épp csak papíron tagok, de élő kapcsolatot nem ápolnak vele. Érdekes, hogy sokszor, amikor egyházon kívüli, vagy templomot nem látogató embereket temetek, a hozzátartozók elmondják, hogy az illető komolyan hitt Istenben, naponta olvasott Igét és imádkozott. Nem csak az egyházban, a gyülekezetben lehet hinni, mondogatják az emberek. Ezek után feltevődik a kérdés: van-e jövője az egyháznak? Hisz, ha a mi magyar református egyházunkat nézzük, sok az aggodalomra okot adó jelenség. Gyülekezeteink folyamatosan apadnak, nálunk is megjelentek azok, akik bejönnek a lelkési irodába és írnak egy nyilatkozatot, hogy nem hajlandók többé a gyülekezethez tartozni. Sok ember az egyházat már nem tartja olyan tényezőnek, ami az ő életét befolyásolná, nem érzi azt, hogy Istennek valami köze is lenne az ő mindennapjaihoz. Ami régebb még természetes és megszokott volt, hogy minden gyermeket megkereszteltek, hogy minden házaspár templomi esküvőt tartott, ma már nem természetes és nem magától értetődő. Persze attól is őrizkednünk kell, hogy idealizáljuk a múltat: bezegg, azok a régi szép idők. Régen is sok baj és bűn volt, igazi keresztyénnek lenni akkor is komoly döntést jelentett. Ami döntő különbség múlt és jelen között, hogy ma a bűn már sokkal nyíltabb és elfogadottabb, mint régen. Ma egyre több ember gondolja úgy, hogy jól meg tud lenni Isten nélkül is. Sok ember, aki anyagilag jobb helyzetben van, azt mondja: minek imádkozni a mindennapi kenyérért, amikor az neki bőven kijut ima nélkül is?

Az elvilágiasodás mellett egy másik aggasztó jelenség az elmagányosodás, amit idegen szóval individualizmusnak szoktunk nevezni. Régen az emberek sokkal jobban egymásra voltak utalva. Együtt építették a házukat, kapálták a földjeiket, kaszálták le a rétjüket. Ma már mindenki jól megvan magában is. Ma már az özvegy, egyedül élő nénit is jól elszórakoztatja a tévé, a gyermekeket odaragasztja a számítógép s a mobiltelefon, amiken játékok ezrei érhetők el. Ma a modern technika mindenki számára időtöltési, szórakozási lehetőséget kínál. Valaki ezt szupermarket-kultúrának nevezte. Ahogy ott toljuk a szekérrét magunk előtt, és innen is onnan is beleteszünk valamit, amit épp megkívánunk vagy szükségesnek tartunk, éppúgy rakjuk tele lelkünk kosarát is azzal, amiben épp örömet, fantáziát, értelmet látunk. A lehetőségek óriási választéka áll előttünk, a bőség zavarával küzdünk. Olyan lehetőségeink vannak, amikről még 25 évvel ezelőtt álmodni se mertünk. Minek hinni, minek gyülekezetbe járni, hiszen az ember Isten nélkül is boldog lehet? Annyi mindennek lehet örülni, annyi élvezet van. Ezt hedonizmus-

nak nevezzük. Ennek jelszava: együnk, igyunk, szórakozzunk, mert holnap úgy is meghalunk! Szakíts le ma minden örömet, gyönyört, élvezetet, mert lehet, hogy holnap ez már nem a tied. De azért vannak, akik ezzel nem elégszenek meg. Azok más, különbözőbb vallások felé orientálódnak: reinkarnáció, okkultizmus, keleti vallások.

Most mindezek után tegyük fel még egyszer a súlyos kérdést: van-e jövője az egyháznak? Erre a kérdésre mi egy határozott igennel válaszolunk. Mert a jövő az egyház Urának kezében van, s ő nem más, mint Jézus Krisztus. Mi hisszük, hogy a mi Istenünk élő és cselekvő Isten, aki nem szűnt meg munkálkodni, nem szűnt meg gyűjteni az Ő örök életre elválasztott seregét. Mi ne hinnénk azt, hogy Isten adhat most a 21. században is nagy lelki ébredést? De ezért nekünk is kell tenni valamit s mindenekelőtt imádkozni kell érte. Hirdetnünk kell, hogy Isten Igéje ma is megáll, azt, hogy a bűnöket meg kell bánni és el kell hagyni, és egymást segítenünk kell az Isten útján való járásban. Sokkal többet és sokkal buzgóbban kell imádkozni a Pál apostol Miatyánkját (ezt a felolvasott Igét a teológiában így nevezik), hogy erősödjünk meg a belső emberben, hogy lakozzék Krisztus hit által a mi szívünkben, hogy a szeretetben meggyökerezünk és tovább épüljünk. Hogy megismerjük az Isten jóvoltának hosszúságát és szélességét, mélységét és magasságát, hogy beteljesedjünk egészen az Istennek teljességéig. Páltól megtanulhatjuk azt is, hogy ő először hálát ad a gyülekezetekért, de utána azért imádkozik, hogy ezek gyarapodjanak, erősödjenek. Imádkoznunk kell a Szentlélek erejéért, hogy adjon az Úr erőt az Ő egyházának, hogy tudja megvallani hitét, adjon az Úr erőt a bűn elleni harcban, a saját gonosz kívánságaink, a szeretetlenség, az anyagiasság, a gögösség ellen. Erőnk kell legyen a szenvedésre is, ha kigúnyolnak, ha hátrátételt szenvedünk, erőt kell kapjunk arra, hogy ne haladjunk, ne sodortassunk az árral. Hogy merjünk határozott nemeket és igeneket mondani. Egy hideg és szeretetlen világban mi meg kell mutassuk, hogy mi az igazi szeretet. A mi életünk alapérzése a szeretet kell hogy legyen. A szeretet egyszerűen árad azokból, akik Jézust szívükbe fogadták. A gyülekezet tagjai tudják, hogy Isten szereti őket, hogy Jézus Krisztus önmagát adta értük, s ők ezt a szeretetet úgy viszonozzák, hogy továbbadják azt másoknak. A gyülekezet a szeretet által tudja vonzani az embereket, mert az emberek ki vannak éhezve a szeretetre. Ha a gyülekezetben szeretet van, akkor az emberek ezt meg fogják érezni és oda fognak jönni. A gyülekezet az a hely is kell legyen, ahol ismeret van, ahol válaszokat lehet találni a földi élet és az örök élet nagy kérdéseire. Mert mindenki foglalkozik azzal, hogy mi is az élet értelme, miért vagyok ezen a világon, mi lesz velem a halál után? A Biblia tiszta és világos tanítást ad nekünk ezekben a kérdésekben. Az igehirdetés egyik fontos feladata, hogy a Biblia alapján mindenki választ találjon a mai modern embert foglalkoztató súlyos és nehéz kérdésekre. Ez nagy felelősséget ró a lelkipásztorra, de az egész gyülekezetre is.

Végszóként azt mondhatjuk: az egyháznak, a gyülekezetnek van jövője! A mennyei Atyánk háza meg fog telni! De ebben Isten az Ő egyházának komoly missziói feladatot ad. Az egyház szekerének a gyeplőjét maga Jézus Krisztus tartja kezében. Mi nem kell féltünk az ő egyházát, mert Ő azt megtartja. Ő gondoskodik arról, hogy egyháza eljusson a végső dicsőségbe. Ne essünk kétségbe, hanem végezzük a ránk bízott feladatokat! A sorozatunk címe ez volt: Gyülekezetünk, melynek „én is élő tagja vagyok” Ezzel a szép bizonyágtétellel be is fejezhetjük ezt a sorozatot. Azt kívánom nektek és magamnak is, hogy legyünk gyülekezetünknek élő tagjai, s maradjunk is azok mindhalálig. Ámen.

Kérdések

1. Hogyan tapasztalod magad körül az elvilágiasodás, individualizmus jelenségeit?
2. Miért van az egyháznak jövője? Mire alapozzuk mi ezen bizonyosságunkat?
3. Szoktál-e gyülekezetedért s az egyetemes egyházért imádkozni?
4. Mit gondolsz, mit tehetsz te személy szerint azért, hogy gyülekezetednek jövője legyen?

Prédikációk reformáció ünnepére

Higyed István-Levente

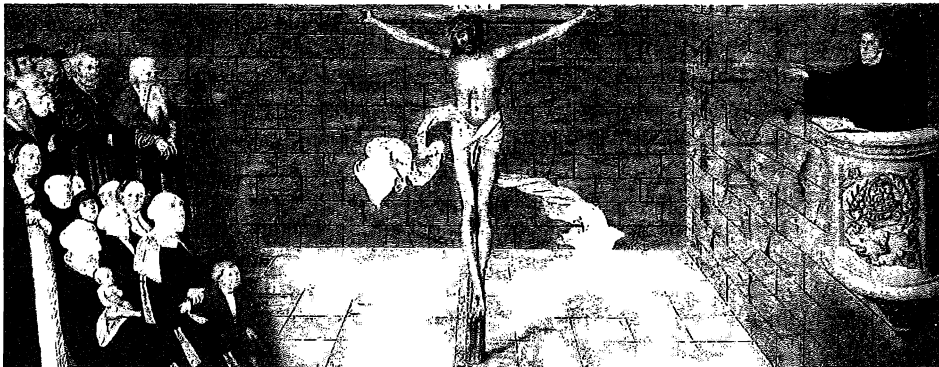
Mikola

Kép a jövőből

Alapige: Galata 3,1

Bibliaviasítás: Róma 5,1–8

A reformáció festőjének is nevezett id. Lucas Cranachnak van egy festménye, amely Wittenberg egyik legrégebbi épületében, a nagytemplomban látható. A képre ráillik az alapige. A gyülekezet és a szószéken prédikáló Luther között, a festmény középpontjában a megfeszített Krisztus látható.

Öt szó köré csoportosítva néhány gondolat vezessen bennünket Óhozzá, akiről ma sem tudunk másképp prédikálni, mint „megfeszítettéről” (1Kor 1,23)

Információ

A legutóbbi korszakot, amelyben éppen élünk, méltán nevezik sokan az információ korának. Amióta az informatika mint tudomány vívmányai által körbehálózta a nagyvilágot, egyre nagyobb az esélye annak, hogy aki akar, gombnyomásra vagy újabban érintésre közel kerülhessen érdeklődése tárgyához, alanyához. Hatalmas „rendszerváltás” kellős közepén a virtuális világ digitális gyermekeinek jövőjéért felelősséget hordozva az egyház nem menekülhet elefántcsont-toronyba, nem zárkózhat el az életkeret fejlődésétől. De nem úszhat együtt az árral sem. A „világháló” mint új eszköz a Krisztustól kapott feladat lehetőségét kínálja a mai Péterek és Andrások számára.

Az üzenet tartalma ma is ugyanaz. Cranach festményén a prédikáló Luther egyik kezének mutatóujja a Biblián nyugszik, a másik kezének mutatóujja a megfeszített Krisztusra mutat. Képi információ, amely a testté lett Igére koncentrál (Kriszto-centrál). Talán így még nyilvánvalóbb az, hogy mit is jelent a „scriptura sui ipsius interpres” (az, hogy az Írás önmagát magyarázza). A hallható Ige (verbum audibile) látható (v. visibile) lesz. „...mintha ti köztetek feszítettet volna meg”. A gyülekezet ezt az örök érvényű információt kapja, ahogyan a kolozsvári Teológia szószéke fölött hirdeti az Írás: Verbum caro factum est. Az információ tehát nem más, mint az inkarnáció: Az Ige testté lett. Isten maga informál bennünket erről a valós és a „virtuális” térben. Ennek forrása ma is

ugyanaz. A Biblia, az Írás. Egyedül az Írás, *sola Scriptura*. Aki jól informált akar lenni, olvassa a Bibliát, hallgassa az Igét! Tudakozza az írásokat! Informálódjon!

Konfrontáció

A Szentírás tükröt tart elénk. Szembesülhetünk két alapvető dologgal. Azzal, hogy milyen nagy az ember bűne és azzal, hogy milyen nagy az Isten kegyeleme. Ebben a feszítésben érthetjük meg igazán azt, hogy mi a jó és mi a rossz, mi az igaz és mi a hamis, és azt, hogy mi a büntetés és mi a kegyelem.

Luther szembesült mindazzal, ami a bűnt, az Istentől való elszakadást jelentette. Ugyanez mondható el Kálvinnól is genfi vonatkozásban. Ők vállalták a konfrontációt. Ott álltak és másként nem tehettek. Isten döntött felőlük és ők ezt elfogadták. Krisztusban találtak önmagukra és lelték meg küldetésük értelmét. A konfrontáció történelmi eseményei, Zwingli halála, aki kardot ragadott és úgy halt meg a kappeli csatában, vagy Kálvin küzdelme az ablaka alatt lövöldözőkkel és az őt Genfből elűzni akarókkal, vagy Luther összeütközése egyházi és világi méltóságokkal csak következménye annak a hatalmas konfrontációnak, amit Jézus Krisztus vállalt mindannyiunkért. A gonosszal történő összeütközés végső nagy diadala a kereszten ment végbe. Ez „végeztetett el” a Golgotán. Micsoda hatalmas konfrontáció ez az igazságos, bünt büntető bíró és a kegyelmet osztó édesatyja szívében, aki a kegyelemből hit által való megigazulást az ő egyszülött fia áldozatában adja mindenkinek ajándékba. „Mintha ti köztetek feszítettet volna meg.” Megrendítő az Ige és megrendítő a Lucas Chranach festménye! Középen a megfeszített Krisztus. *Solus Christus*. Egyedül Krisztus. A megoldás. Akiben úgy szerette Isten e világot, hogy az ő egyszülött Fiát adta, hogy valaki hiszen őbenne el ne vesszen, hanem örök élete legyen. (Jn 3,16)

Reformáció

A bűvös kocka felfedezése óta rendeznek a világban bűvös-kocka-bajnokságot. Mielőtt elkezdik időre pörgetni a kockát, a színes felületeket jól összekeverik, kiforgatják azért, hogy minél nehezebb legyen az eredeti rendet megtalálni.

Egy fiatal egyszer a bűvös kocka kiindulási állapotba forgatásához hasonlította a reformációt. Meg kell hagyni, eredeti elképzelés. És ráadásul szemléletes. Az elgondolás szerint a világban olyan erők hatnak, amelyek igyekeznek minél jobban összekavarni az embereket. A szemük láttára történik minden, de képtelenek követni, mi hová forog. Amikor elindul a verseny, újra kell formálni vagyis re-formálni, azaz eredeti állapotba, a kiinduló állapothoz minél közelebb kell forgatni a kocka elemeit. És mindez időre megy. Az idő, kegyelmi idő, lehetőség a visszatalálásra, a re-formálódásra.

Ha az előbbi példa a modern világ felől közelítette meg a reformáció kifejezést, akkor továbblépve az emberi teljesítményen, a földművelés ősisége legyen a következő példa, mely mélyebbre és egyben magasabbra mutat. A földműves, ha nem re-formálja a földet állandóan, akkor az elvadul, csak tövist és bogáncskórót fog teremni. A re-formálás lényegében a folyamatosan végzett munka. A föld ugyanaz, de mindig újrarendezve (felszántva, megforgatva, tárcsázva, boronálva), re-formálva. A bevetett mag pedig kikel, ha más is az, aki vetette, és más az, aki öntözte. A növekedést Isten adja! A gyümölcsstermést is. Mert mindennek rendelt ideje van. Kegyelmi ideje.

A Lucas Cranach által festett kép számtalan másolatban elkészült a piac számára. Reprodukciók. Egyre modernebb eszközökkel történik a sokszorosítás. A tartalom, a lényeg, az üzenet ugyanaz marad: „mintha ti köztetek feszítettet volna meg” Ez ad „örök-időszerűséget” a mindenkori reformációnak. „Ecclesia semper reformari debet”, vagyis az állandó eredetihez történő megtérés, hozzáigazodás, az egyház Krisztusban

történi megújulása maga a reformáció. 1532-ben a berni református zsinat a következő ide illő mondatot fogalmazta meg: „Ahol Krisztus keresztje a szívig ér, ott azonnal helyre kerülnek a dolgok.” Mint a bűvös kockán. Csak itt az eleve mindent elrendező Isten cselekszik az időben. A kegyelmi időben. *Sola gratia*. Ezért lehetséges a református reformáció is.

Konfirmáció

Az említett festményen látható még a gyülekezet, amint a megfeszített Krisztusra függesztett tekintettel látja és hallja az Igét. „Mintha közöttetek feszítettet volna meg.” Szó és cselekedet, Ige és tett van itt együtt úgy, ahogyan a teremtésben a legyen elhangzása egyben a lett megvalósulása. „Ha valaki Krisztusban van, új teremtés az.” (2Kor 5,17) A kereszten függő Krisztus akkor és ott, amikor és ahol ez a festmény elkészült a történelmi középkor egyik fordulóján, új élet kezdetét jelentette a gyülekezet számára. A félrehallott hocuspocus – hoc est corpus – érthetővé vált: ez az én testem, „mintha ti közöttetek feszítettet volna meg” Mert „Jézus Krisztus úgy iratott le”, hogy minden nép saját nyelvén értse az Isten akaratát, anyanyelvén vallja meg Krisztusba vetett hitét. *Sola fide*. Azt, hogy egyedül hit által, ingyen kegyelemből a Jézus vérenek érdeméért!

Adoráció

Az a gyülekezet ott a festményen bizonyára áldotta és magasztalta Krisztust mindazért, amit benne és általa megismert és ajándékba kapott. Áldotta és magasztalta azt a kegyelmes Istent, akinek keresésére adta fejét Luther Márton és akit Jézus Krisztusban megtalált.

Október 31-e olyan ünnepünk, amely alkalom a hálaadásra, a dicsőítésre, a magasztalásra. Annak magasztalására, akire Luther Márton is mutatott Wittenbergben a Lucas Cranach festményén. Aki úgy tekint Krisztusra, mintha közöttünk feszítettet volna meg, annak van igazán élő ünnepe és az egyházzal biztos *jövőképe*. Ámen.

Sipos Vizaknai Balázs
Kibéd

A gondoskodás történelme

Alapige: 1Korinthus 3,6–7
Bibliaolvasás: Máté 21,12–17

Reformáció ünnepén nagy személyiségekre emlékezünk, mint Luther Márton. Fellevenítjük, amint egyetemistaként, viharba keveredve ígéretet tesz, hogy megmenekülése esetén szerzetes lesz. Következetes módon be is tartja félelmében tett fogadalmát. Bibliatanulmányozásának hajtóereje a bűnbocsánat és az üdvösség keresése. Korabeli feljegyzésekből tudjuk, hogy a Róma 1,16–17-et olvasva rá is talált a kegyelmes Istenre. A felismerése és az egyházban tapasztalt dolgok közti eltérések indítják el őt a reformáció útján. Így születik meg a híres 95 tétel, melyben megfogalmazza ellenvetéseit a bűnbocsánat és a búcsú vásárlásával szemben.

Emlékezünk a kevésbé híres Melancthon Fülöpre, aki tiszta gondolkodást és világos kifejezőmódot adott Luther eszméihez. Emlegetjük a mi reformátorunkat, Kálvin Jánost, aki híres *Institutió*jában megfogalmazta hitünk alaptételeit. Emellett Genfben egy mintagyülekezetet hozott létre, melyet nevezhetünk a keresztyén gyülekezet prototípusának. Emellett idézzük Dévai Bíró Mátyást, Szegedi Kis Istvánt, Méliusz Juhász Pétert,

mint a magyar reformációi úttörőit, akik hazahozták és terjesztették magyar nyelvterületen a reformáció tanait.

Ha ezeknek az embereknek az életpályáját vesszük alapul, akkor kijelenthetjük, hogy a reformációnak kalandos története van. Az előreformátorok gyakran életükkel fizettek a hitükért. És ennek ellenére akad olyan reformátor, mint Luther Márton is, aki szembeáll a korabeli egyházi visszaélésekkel, a vezetéssel. És akadnak emberek, akik melléállnak, akik kiveszik a részüket a megújítás folyamatában, és terjesztik a reformáció tanait szerte Európában. Így jutnak el ezek az eszmék Magyarországra és Erdélybe. Hiszen a külföldön tanuló fiatal peregrinusok megérik a változás létjogosultságát, így hazahozzák és terjesztik Luther tanait.

Mіндеzt el szoktuk mondani reformáció ünnepén. Kihangsúlyozzuk a változás szükségességét, a reformátorok vakmerőségét. Mintegy magyarázzuk egyházunk létrejöttének létjogosultságát. De ebben a folyamatban a legfontosabb felismerni azt, aki a tettek mögött, a bátorság forrásaként meghúzódik a történelemben. Ő pedig maga Isten. Mert Luther és Melancthon Fülöp Isten tervének a része. A változás szükségesszerűsége Isten akaratát, a reformáció Isten akaratának a megnyilvánulása, az egyház meg Krisztus egyháza. Mindezen események mögött ott van a *féltőn szerető Isten*, aki gondoskodik népéről, szívén viseli egyháza sorsát.

A reformáció így része Isten üdvtervének, a nagy isteni akarat megnyilvánulása, melyet Ő már a világ kezdetén elhatározott. Nem egy egyszeri jelenség, hanem a folyamatos gondoskodás egyik állomása. Aki ismeri a Szentírást, az tudja, hogy Isten mindig gondoskodott olyan személyekről, akik az egyházat visszavezették Őhozzá. Akárhányszor eltávolodott a nép tőle, elrendelte a változást, ami a közeledést eredményezte. Őket szoktuk prófétaként, apostolként, egyházatyaként, reformátorként vagy a hit harcosai-ként emlegetni. Nem az elnevezés fontos, hanem az általuk megnyilvánuló féltő szándék, amellyel Isten közelebb vonja magához népét, amikor az eltávolodik tőle. Mindezek elismerése nem von le a reformátorok értékéből. Csodáljuk hitük nagyságát, mely erőt, tudást és akaratot adott, hogy a nekik szánt feladatot el tudják végezni. Kockáztatták akár az életüket is, hisz tudták, hogy amit ők tesznek, az Isten akaratát. Tetteik bizonyágtétel Istenük és népük iránti hűségükről és ragaszkodásukról.

A lekciónban olvastuk, hogy Jézus ostort ragadott, hogy megtisztítsa a templomot a pénzváltóktól, árusoktól, az oda nem illő elemektől. Látványosan, határozottan és nagy erővel hajtotta végre a tisztogatást. Ahogy Jézus kezében az ostor volt a tisztogatás eszköze, úgy Isten a reformátorokat használta fel, hogy megtisztítsa egyházát. És itt el is érkeztünk mai Igénk egyik üzenetéhez: *Én plántáltam, Apollós öntözött, de az Isten adta a növekedést.* Pál elismeri, hogy nem az a lényeg, és nem az a nagy dolog, amit ők ketten Apollóssal véghezvittek. Hozzájuk hasonlóan Luther és Kálvin, valamint a többi reformátor is csak egyszerű szolgák, munkások, eszközök az Isten kezében. Ők dolgoztak, plántáltak, öntöztek (tehát a munkájuk vitathatatlan), viszont Isten adta a növekedést. Ővé a dicsőség! Pál megfogalmazza azt, amit minden reformátor is, hogy a lényeg a látható dolgok mögött van. Úgy tűnik, hogy az ő munkája látszik, de valójában Isten a forrás. A növekedés, a változás Isten megnyilvánulása, Pál csak az eszköz. Hatalmas hit, alázat és józanság kell ennek a felismeréséhez.

Ha ezt felismerjük, akkor minden időben hálásnak kell lennünk a vezetőkért, a pásztorokért. Nem azért, mert funkciójuk van, hanem, mert őket valamilyen feladattal látta el Isten. Jó és hiteles az a vezető, aki mögött Isten áll, mert munkáján meglátszik Isten áldása. Sikeres lesz munkájában, mert Isten növekedésének az eszköze. Ezek az emberek, legyenek püspökök, esperesek, lelkészek, gondnokok, presbiterek vagy egyháztagok,

értékesek Isten és emberek szemében egyaránt. A közösség elismeri őket, mert hitelesek, Isten meg azt ígéri a 8. versben, hogy munkájukhoz méltó jutalmat kapnak.

A jutalom ígérete mindenkinek szól, aki Isten munkatársa. Mindannyiunknak, nemcsak a vezetőknek és a hivatalos szolgálknak, hanem minden keresztyénnek. Ez is motíválhat minket. Az igazán lényeges dolog azonban az, hogy Isten dolgozik általunk. Lehet ennek a munkának örvendeni, lehet ezért hálát adni, de lehet ezt kritizálni is. A kritika jogos és hasznos, hogyha ez arra sarkall, hogy az én részemet jobban csináljam. De ha felismerem és elismerem, hogy én eszköz vagyok, és az én munkám mögött Isten áll, akkor óvatosabb leszek a kritikával, még az önkritikával is.

Most sokan gondolják, hogy én nem vagyok olyan, aki érdemes Isten megbízására. De figyeljük csak meg, hogy Isten kikre bízta a változtatás nehéz munkáját. Azt látjuk majd, hogy mind átlagos emberek. Isten munkatársai hétköznapi személyek – gondoljunk csak a prófétákra vagy Jézus tanítványaira, akiknek többsége egyszerű halászember volt, vagy számkivetett, mint Máté, a vámszedő. A reformátorok – bár képzett emberek voltak – nem rendelkeztek természetfölötti képességekkel vagy valamilyen szupererővel. Átlagos emberek voltak – hibákkal és erényekkel, mint bármelyikünk. De Isten kiválasztotta őket és alkalmassá tette őket arra, hogy munkája általuk haladjon előre. Isten ma sem természetfölötti képességekkel rendelkező embereket keres az ő szolgálatára, hanem egyszerű embereket, mint te, vagy én, vagy bármelyikünk. Mindannyiunkat eszközként használ, mindannyiunknak feladatot szán. Kérdés, hogy mennyire hisszük ezt el, mennyire hiszünk Őbenne. Mert az apostolokban és a reformátorokban az az egyik közös vonás, hogy elhitték, hogy képesek teljesíteni azt, amit rájuk bíztak. Keresztyénként mi is, hogy mi a feladatunk és higgyük el, hogy Isten által képesek vagyunk teljesíteni azt! És akkor sikeresek leszünk, mert a munkánk mögött ott lesz a növekedést adó Isten!

Isten dolgozik még akkor is, ha nem veszem észre, vagy nem ismerem el. Igénkben az áll, hogy Istentől jön a növekedés. Itt a mi gyülekezetünkben is van növekedés, de ez nem a mi dicsőségünk – lelkipásztoré, gondnoké, presbitereké, gyülekezeti tagoké –, hanem az Istené.

A zsoltárok könyve 127,1-ben ezt olvassuk: *Ha az Úr nem építi a házat, hiába dolgoznak azon annak építői. Ha az Úr nem őrzi a várost, hiába vigyáz az őríző.* Ez az Ige a mi munkánkra is vonatkozik. Hiába fáradoznánk a gyülekezetért, ha Isten nem állna mellénk. Abban azonban biztosak lehetünk, hogy ha mi Isten egyházát építjük, akkor ő megáldja a munkánkat.

Isten a kezdetektől fogva építi az ő házat. Ezt tette akkor is, amikor Jézus itt járt a földön és tanítványai által elkezdte terjeszteni az evangéliumot. Az apostolok szinte 2000 éve halottak, de az evangéliumot azóta is hirdetik. Tanítványok mindig is voltak, vannak és lesznek. Isten most is építi az ő gyülekezetét, építi az ő Anyaszentegyházát. Ez egy folyamat, aminek részesei voltak a reformátorok és részesei vagyunk mi is. Itt történik közöttünk és velünk! Ezért, mint a reformáció örökösei, legyünk földi életünkben jó munkatársai Istennek! Ámen.

Esketési prédikációvázlat a magyarországi homiletikai irodalomból

Dr. Boross Géza

Lásd, hited tőle mit várhat!*

Az igazi szeretet

19.

Alapige: 1Mózes 29,20

Jákokról, az Ószövetség egyik híres emberéről beszél ez az Ige. Azt mondja el, hogy hét esztendeig szolgált felesége apjánál, hogy elvehesse feleségül a szépséges Ráchelt. Amikor azonban letelt a hét esztendő, az após cselvetése folytán még újabb hét esztendőt kellett szolgálnia. De Jákok ezt is kiszolgálta becsülettel, mert **annyira szerette Ráchelt**, szíve választottját! Talán felesleges is mondani, hogy ez az Ige a boldog házasság oly sokat keresett titkát leplezi le előttünk. Nem a pénz, nem az állás, nem az autó, nem e világ sokféle gazdagsága és varázsa, hanem **a szolgáló szeretet** az igazi boldogság alapja. Éspedig azért, mert:

1. **A szolgáló szeretet kitarító.** Nemcsak egy évig tart, hanem hétig, tizennégyig, negyven, ötven évig is olykor. Hogyan lehet ez? – kérdezi az ember. S az Ige megfelel, hogy az igazi szeretet számára „csak néhány napnak” tűnik a leghosszabb idő is. Manapság, amikor a házasságok két-három hónapra köttenek, különösen időszerű ez a figyelmeztetés. Jákok 14 évig **csak várt** a feleségére! De éppen ebben a várásban, kitarásban derült ki hűsége, komolysága, megbízhatósága. Manapság nem divat ennyit várni házasság előtt. Ma a házasság **után** kell bebizonyítani, érett ember, komoly ember vagyok, szerelmem nem szalmaláng, hanem kőszikla.

2. A szolgáló szeretet a boldog házasság alapja, mert az ilyen szeretet **minden áldozatra kész**. Mennyivel jobban látszik ez a Golgotán. Jákok Ráchelért odaadott 14 évet az életéből Lábánnak, hogy így válthassa meg magának asszonyát. **Jézus egész életét** adta értünk a kereszten, hogy így válthasson meg magának. Attól kezdve **ez a szeretet a norma**. A követelő, kritizáló, piszkálódó, nyafogó szeretet nem szeretet, hanem annak megcsúfolása. A csendes, alázatos, szolgálatát végző, a másikért terhet, keresztest némán hordozó szeretet a szeretet becsülete, szentsége, igazsága.

3. Ez a szeretet a boldog házasság alapja, mert az ilyen szeretet **végül is célba ér**. Tizennégy kemény év után mégiscsak Jákoké lehetett Ráchel. A ti számotokra ez azt jelenti, lehet, hogy a házasság első felvonása nehéz lesz. Küzdelem, lemondás, szolgálat újra meg újra. De ha kitarotok, de ha nem adjátok fel, nem unjátok meg, ha meghozzátok naponta egymásért a szeretet áldozatait – győzelem, öröm, boldogság lesz a vége. Induljatok el hát innen az Úr házából a szolgáló szeretet győzelmes útjára!

---

* Dr. Boross Géza: *Lásd, hited tőle mit várhat!* Esketési igehirdetési vázlatok. (Budapest, Kálvin tér) 1958–1963. Dunántúli Református Egyházkerület Tudományos Gyűjteményei, Pépa 2010.

A Genezáret partján

(Lelkigondozói rovat lelkipásztorok részére)

Gyökössy Endre

Hálával áldozzál!*

IV.

Hívj segítségül engem!

*Hálaadással áldozz Istennek,
és teljesítsd a Felségesnek tett fogadalmaidat!
És hívj segítségül engem a nyomorúság idején!
Én megszabadítlak, és te dicsőítesz engem.*

(Zsolt 50,14–15)

Olyan mérges kígyó még nem jött a világra, amely önmagába harapott volna és önmagába engedte volna a saját mérgét – ezt csak mi, emberek tudjuk megtenni. Hogyan teszszük? Saját gyűlöletünkkel, amely nekünk többet árt, mint annak, akire megpróbáljuk kifreccsenteni. Nem egy olyan embert ismertem, aki saját mérgével ölte magát.

Az egyik tragikus emlékem is egy ilyen asszonyhoz kötődik, aki a szó szoros értelmében egyfolytában gyűlölködött, és ez a mérge saját magát pusztította. Az embertelen gyűlölködés miatt egyik betegségből a másikba esett, mert már többször mondtam és mondom most is: a lelki bajok testi bajokká szervülnek.

Kórházban kerestem fel. Akkoriban nekünk, lelkészeknek még nem volt szabad bármikor bemennünk a kórházba, mint most; lehetőleg világos színű ruhában, tarka nyakkendővel mentünk, és csak látogatási időben, a hozzátartozók mellett surrantunk be. Ilyen „besurranó” látogató voltam ennél az asszonynál. Kénytelen voltam végignézni, ahogy jöttek a ronkok, letették a befőttest, a narancsot, ezt-azt az éjjeliszekrényére s két perc múlva már iszkoltak is ki, egy erőltetett mosoly után. Ugyanis megdöbbenve hallottam, hogy minden látogatójához volt egy-egy keresetlen, szúrós, mérges szava. Csak úgy fröcskölte magából a mérget... – Mi sem maradtunk ki, az egyház. Amikor már mindenki elment, én még ott maradtam. Hirtelen benyúlt az éjjeliszekrényébe, kihúzott egy lapocskát, levágta a takarójára:

– Na, ide nézzen, mit hozott a maga diakonisszája!... – és mutatja a kis igés kártyát, ez állt rajta Júlia testvér göcsörtös betűivel: *Hívj segítségül engem a nyomorúság idején és én megszabadítalak téged.* Elibém lökte a lapot: – Hát én hívom egyfolytában, ha ugyan van, de nem jön, nem segít rajtam! Miket küldöz maga a diakonisszájával!...

Szépen zsebre tettem, amit kaptam. Hogy ekkor gyáva voltam, vagy még túl éretlen, vagy talán túl tapintatos – tessék eldönteni. Nyeltem egyet, elbúcsúztam egy rövid fohással, amit ő türelmetlenül elviselt. Csak a diakonisszánknak mondtam el másnap, hogy ezt kaptam, s jegyezzünk meg egy fontos tanulságot:

– Drága Júlia testvér, ez nagyon szép Ige, de nem pontos. Soha ne így írja, hogy *Hívj segítségül engem a nyomorúság idején és én megszabadítalak téged* – mert ez így magában nem igaz. Ez a mondat „és”-sel kezdődik, s nem szabad elválasztani az előtte lévő verstől: *Hálaadással áldozz Istennek, és teljesítsd a Felségesnek tett fogadalmaidat!* Akik hálával áldoznak és teljesítik Istennek tett fogadásait, azok kapnak szent jogot arra, hogy segítségül hívhassák Istent a nyomorúság idején!

* Gyökössy Endre: *Hálával áldozzál!* Szent Gellért Kiadó és Nyomda, Budapest.

Gondoljunk csak Jákob történetére! Miután csellel elorozta az elsősülöttnek járó áldást Ézsautól, menekülni kényszerül az atyai házból. Aztán valahol a határon túl ráesteledik. Talál egy nagy követ, a feje alá teszi és elalszik. Akkor álmodja a csodálatos nagy álmot: az eget és a földet egy lajtorja, egy mennyei létra köti össze, angyalok suhannak rajta fel és le; és egyszer csak felhangzik a Hang: *Ezt a földet pedig neked adom! Te majd más ember leszel, tied lesz ez a föld, ahol most aludtál, leszármazottaidé, a te népedé.*

Jákob felébred, egészen megrendülve, a követ élére fordítja, olajat önt a tetejére, áldoz és azt mondja: *Nem is tudtam, hogy az Isten van itt!* – És ezt a Lúz nevű helyet elnevezi Bételnak, ami annyit jelent: *Itt van jelen az Isten.* A jelenlevő Isten helye ez.

Így vándorol tovább és megfogadja, hogy jóvá fogja tenni, amit testvére ellen elkövetett. Ezt a fogadást Jákob – bár sok zűrön, bajon kell még átmennie – meg is tartja.

Rokonánál, Lábánál, ahová megy, meggazdagszik, és amikor megy haza, óriási nagy nyájakat küld előre Ézsauinak – többet, mint amennyi az öröksége volt. Így lesz Jákobból, a csalóból Izráél, ami azt jelenti magyarul, hogy *Isten harcosa.* Vagy: Isten harcol érte.

Íme, ő segítségül hívhatta Isten nevét, mert megtartotta a fogadását, és valóban halát adott Istennek. Ezért meg is segítette.

Az Újszövetségből Pál apostolra gondolok, aki szintén joggal hívhatta segítségül Isten nevét, amikor nagyon beteg volt. Ha Pál nem lett volna, talán egy szektává zsugorodik össze a keresztyénség valahol Izráelben. Pál, a tizenharmadik apostol fáradhatatlanul járta Európa országújtait, egész életét, egészségét is odaáldozta Jézusnak. Ám amikor ő hívta segítségül az Úr nevét, mintha mégsem talált volna meghallgatást...

...Ezért tehát, hogy el ne bizakodjam, tövis adatott a testembe: a Sátán angyala, hogy gyötörjön, hogy el ne bizakodjam.

Emiatt háromszor kértem az Urat, hogy távozzék az el tőlem.

De ő ezt mondta nekem: „Elég neked az én kegyelmem, mert az én erőm erőtlenség által ér célhoz.” Legszívesebben tehát az erőtlenséggimmel dicsekszem, hogy a Krisztus ereje lakozzék bennem.

Ezért a Krisztusért örömöm telik erőtlenségekben, bántalmazásokban, nyomorúságokban, üldöztetésekben és szorongatásokban; mert amikor erőtlen vagyok, akkor vagyok erős. (2Kor 12,7–10)

Pál apostolon nem úgy segít Isten, mint Jákobon. (Isten nem receptre dolgozik, nincs sémája.) Nem veszi el a tövist. A bibliatudósok a mai napig vitatkoznak arról, vajon mi volt ez a „tövis”. A görög szövegben az *exostosis* szó áll, ami annyit jelent, hogy *kinövés, kicsuramlás.* Akaratlanul arra gondolok, hogy az apostolnak porckorongsérve lehetett. Akinek már volt ilyen, az tudja, milyen embertelen szenvedéssel jár, ha becsípődik egy ideg a csigolyái közé. Így kellett az apostolnak végiggyalogolnia Európát! Ez az ideg haláláig újra és újra becsípődött és mint egy tövis, szúrta... – Kérte Istent, hogy szüntesse meg, de Ő ezt mondta neki: Nézd, fiam, ez van, ezzel még. Te erőtlen vagy; amikor a legerőtlenebb leszel, az én erőm akkor fog a legerősebben szólni rajtad keresztül. Menj csak nyugodtan, én veled vagyok, sőt: benned vagyok. Legyen elég neked az én kegyelmem: én a tenyereimen tartalak!...

Olykor ebből az „elég”-ből élünk, mert aki nem ebből él – bocsánat a szójátékért –, az elég. Vagy elég nekünk az Isten kegyelme, vagy elégünk a „gonditiszben”, amiről az előző fejezetben szóltam. Halálra nyafogjuk magunkat, vagy olyanok leszünk, mint az az asszony, aki önmagába engedte a mérgét és ebbe pusztult bele. Igen, ebbe halt bele! Jaj, de nehéz volt a koporsójánál megszólalnom!...

Szinte az ő tökéletes ellentéte volt egy másik asszony, aki az ötvenes évek nagy ébredésének idején a mi kis gyülekezetünk angyala lett. Katóka körzetlátogató volt nálunk. Ám

nemcsak járta a körzetét, hanem egy-egy órát elüldögélt és vigasztalt, ahol kellett. Betegeknek főzött, elment a patikába és elhozta az orvosságot. Igét olvasott, imádkozott, a gyerekeknek mindig vitt valamit – szóval annak a környéknek igazán angyala volt. S egyszerűen csak fogyni kezdett. Riadtan megkérdeztem a férjétől:

– Béla bácsi, mi van Katókéval?

Hirtelen elborította szemét a könny s úgy felelte:

– Hát magának, tiszteletes úr, megmondom: rákos. Az orvos nekem megmondta.

Belém rendült minden. Amikor aztán Katókéval újra találkoztam, nagyon tapintatos akartam lenni s azt mondtam:

– Drága Katóka, adja ide azt a körzetet, fárasztja magát, majd valakinek odaadom.

S akkor Katóka így szólt:

– Még maga is bánt engem? Nem elég, hogy romlik az egészségem? – Okos asszony volt, tudta, hogy mit beszél. Még a körzetet is el akarja tőlem venni?...

– Én csak jót akartam – mentegetőztem erőltlenül.

– Maga ne akarjon nekem jót, nekem az én Gazdám, az én Istenem akar jót...

Aztán eltemettük. Azt hiszem, csak Ravasz László és Joó Sándor temetésén láttam anynyi embert... Mindenki ismerte Megyeren, mindenki sírt: egy angyalt siratott a gyülekezet. Neki elég volt halálíg az Isten kegyelme. Isten drága kitarthatja. Fogtuk egymás kezét az utolsó napokban a Károlyi kórházban. Megrezdült, rebbent a kis eres keze – és nem félt a haláltól. Tanitgatta a papját a meghalás misztériumára... Ő igazán hitte, amit hitt.

És hívj segítségül engem a nyomorúság idején! Én megszabadítlak, és te dicsőítesz engem.

Erről a zsolotárversről mindig eszembe jut egy különös gondolat. Az, hogy mi, protestánsok az Istennel való kapcsolatfelvétel csodálatos négy lehetősége közül hármat valahogy elveszítettünk. Katolikus testvéreink nem. – Az atyák a középkorig még tudták, a szerzetesek valahogy megőrizték azt a négy módot, amivel kapcsolódhatunk Istenhez:

– *oráció*, imádság;

– *adoráció*, imádás;

– *meditáció*, azaz befelé haladás a szívem közepe felé, ahol lakozást nyert Isten, hogy

Vele a csendben együtt legyek; és

– *kontempláció*, vagyis amikor valaki egy Ige vagy ígerész fölött elmélkedik hosszasan.

Milyen kár, hogy nekünk, protestánsoknak összezsugorodott ez a négy! Imádkozunk mi is, de rendszerint csak kéricsélünk... Talán mi Istennek nem is imádkozó népe, hanem kéregető népe vagyunk: Add, Uram, add... – és akkor közöljük Vele megrendelésünket, mintha a boltban felírnánk egy cédulára, hogy mit akarunk...

Mi lett az adorációval, Isten dicsőítésével? Dicsőítjük mi Istent? Amikor nem kérünk semmit, csak örülünk Istennek és az Ő dicsőségének. Mikor imádkoztunk utoljára úgy, hogy csak dicsőítettük Őt?

Ezt a csodálatos misztériumot életemben először a bázeli Missionshausban láttam, amikor ott laktam, mint továbbtanuló diák. Már mint lekipásztor mentem oda, hogy egy kis lelki tudományt, lélektant is tanuljak. A Missionshausban csupa olyan öreg misszionárius élt, akik a világ minden táján működtek. Megöregedvén ott letelepedtek, együtt voltak, ott haltak meg.

Ezek az idős emberek minden reggel hat órakor imádkoztak, letérdeltek a kemény márványpadozatra. Pedig ők mind protestáns misszionáriusok voltak! Úgy éreztem, ha már befogadtak, illik velük együtt imádkozni. Először „illik”-ből mentem, a nagyon kálomista térdemet akkor hajtottam meg életemben először.

Imádságuk annyiból állt, hogy a legöregebb misszionárius mindig egy-egy nevet mondott: Kínában, Japánban, Alaszkában szolgáló misszionárius testvérük nevét, és utána dicsőítették Istent annak a szolgálatáért. Ott egy órán keresztül csupán egy-egy név hangzott el, majd Isten dicsőítése... Háború volt, alig fűtöttek, vacogott a fogunk, de az óra végére mindig meleg lett mindannyiunk szíve. Ott találkoztam először az adorációval.

Azután a párommal vagy két éve sétáltunk Mátrafüreden, nyitva volt a kis fehér katolikus templom. Hallottunk valami mormogást. Ahol mi templomot látunk, oda beme gyünk. Beültünk az utolsó sorba. Vagy huszonöt-harminc idős fejkendő asszony mondta, mondta, mondta: *Üdvözlégy Mária, Istennek szent Anyja, kegyelemmel teljes, áldott vagy Te az asszonyok között, és áldott a Te méhednek gyümölcse, Jézus...* – És újra elmondták, és újra elmondták... Az első reakcióm az volt, hogy ez olyan, mint valami ima-malom... Aztán egyre inkább meleg lett a szívem és arra gondoltam: ezek az asszonyok most dicsőítik Istent a maguk módján! Megköszönik Neki Szűz Máriát, Istennek szent Anyját, és méhének gyümölcseit, Jézust dicsőítik! – Máris másképp láttam, másképp éltem át, mert rádöbbenem, hogy ők adorálják az Istent! Ekkor már nem gépies mormolásnak tűnt nekem, amit tettek, hanem Isten dicsőítésének.

Valahogy, valamiképpen nem volna-e jó újra megtanulni Isten adorációját mindazért, amit eddig adott; azért is, amit elvett, és azért is, amit adni fog, vagy amit még megtartott?

De nemcsak hálát kell adni, hanem dicsőíteni és dicsérni Őt. És én hiszem, hogy most mindnyájunkkal együtt áldom, magasztalom és dicsőítem Istent, hogy a legnehezebb időben, amikor templomépítésre nem kaptunk engedélyt, akkor valaki úgy érezte, hogy egy kis házat hagy ránk, aztán ezt toldottuk-foldoztuk, amíg Isten házává lett. Áldom, magasztalom és dicsőítem Istent egy nőtestvér szívéért, aki Istennek és az Ő kicsiny gyülekezetének ajándékozta a háromszobás házacskáját. Áldom Istent azokért az ácsokért, azokért az építészekért, akik a felújításakor, bővítéskor alig fogadtak el pénzt, sokszor úgy kellett rájuk tukmálni.

Áldom és magasztalom Istent egy özvegyasszonyért, aki eladta a házat és helyette csak kis lakást vett. Utána beállított hozzám:

– Édes papom, fázik a templomban az öregasszonyok lába, az anyém is...

– Hát Irénke néni – mondtam neki –, én kérek, kéricsélek, de egyelőre erre se telik, meg arra se...

Mire ő kedvesen ráfelelte:

– De hitetlen papok vannak! Csináltassa meg a parkettát, aztán adja ide a számlát, majd én kifizetem...

És áldom és magasztalom Istent barátaimért, akik ajándékba készítették nekünk a remek világítást, a hangosítást és így tovább... Nem is tudnám felsorolni ötven év után, ki mindenkiért kell hálát adnom. Mindig hű munkatársakat, barátokat, testvéreket kaptam ajándékba az én Gazdámtól. És áldassék érte Isten szent neve!

*Kedves Atyánk,
el sem tudjuk sorolni mindazt, amiért dicsőítenünk kellene nap mint nap, hiszen mindig többet adsz, mint amit mi kérünk. Mindig meglepsz bennünket valamivel. Nem tudunk elégszer hálálkodni Neked, és most nem kérünk semmit, Uram; most hálát adunk és megígérjük, hogy teljesítjük fogadalmainkat és dicsőítünk és dicsőítünk és dicsőítünk Téged, kedves Atyánk, mert jó nekünk és nem tudunk nem hálásak lenni Neked!*

Köszönjük, hogy a mi kis újpesti templomunk, amely nekünk nagyon kedves, nagyon a szívünkhöz nőtt, mindig meg-megtelik, de nemcsak hallgatókkal, hanem a Te Szentlelkeddel.

Istennek Szentlelke, dicsőítünk Téged mindazért, amit adtál, amit adni fogsz és amit még tartogatsz a számunkra. Minden napért, hónapért, évért – ha sokszor tövisekkel is a testünkben – engedsz minket élni, magasztalni Téged, szolgálni Téged, ahogy tanítottál minket, Urunk Jézus Krisztus, mert Tied a dicsőret, a dicsőség most és mindörökké. Ámen.

Alkalmi prédikációk

Esketési igehirdetés

Ifj. Józsa Ferenc
Zilah-Fenyves

Néhány gondolat a szeretetről

Alapige: Róma 12,9–21

Pál apostol írja ezeket a sorokat a római gyülekezetnek. Gyakorlati tanácsokat, útmutatásokat fogalmaz meg benne, melyeket a gyülekezet tagjainak figyelmébe ajánl. Hat pontban szeretném összefoglalni számotokra azt az üzenetet, amivel Isten házasságkötések alkalmából akar elindítani titeket a „közös útra”

1. „**A szeretet képmutatás nélkül való legyen**” (9. v.) – fogalmaz az apostol. Kérdezzünk rá erre: van olyan szeretet, amelyikben van képmutatás? Van olyan szeretet, amelyik álarccokat használ, és nem magát adja? Hogy erre a kérdésre válaszolni tudjunk, hadd kérdezzünk tovább: van olyan, hogy hamis gyémánt vagy hamis arany? Nincs! Mert ami hamis, az nem gyémánt, nem arany. Igaz, hogy hasonlíthat egyikre vagy másikra, talán ugyanolyan tulajdonságokkal rendelkezik, de mégis, aki jól ért ezekhez, ki tudja szűrni, hogy melyik az igazi, értékes drágakő, és melyik kőnek nincs értéke: mert csak hamisítvány, utánczat.

Sok házasságot ront, fertőz meg ez a képmutatásos „akármí”, ami nem a szeretet. Hasonlít rá, ugyanazokat a jegyeket hordja magán, mégis, ha jól megvizsgáljuk, könnyen láthatóvá, érezhető válik, hogy az minden, csak nem igazi szeretet. Ahogy felvesztek majd egy álarcot, ahogy képmutatóskodni kezdtek egymás között és előtt, megszűnik köztetek az őszinteség, s attól a pillanattól kezdve a szeretet is semmivé lesz: elillan. Észre sem veszitek, hogy hiányzik az, ami össze kellene hogy tartson titeket!

Hosszú évek házassága után is lehet hallani olyat, hogy a férj vagy a feleség ezt mondja: „Engem soha nem szerettek!” Ha nincs szeretet a házastársak között, akkor csak színlelés van. Akkor színházi szereplőkként forgolódnak egymás mellett. S ezt a színlelést, az álarcoknak cserélgetését, a képmutatást, az őszinteség és a valódi szeretet hiányát könnyen meg lehet szokni. Meg lehet szokni úgy is, hogy elhitetjük magunkkal vagy házastársunkkal: „ez így jó, így minden rendben van, így is működik a kapcsolat közöttünk!” Fogadjátok meg az apostol figyelmeztetését: a szeretet képmutatás nélkül való legyen köztetek egész életetekben!

2. „Egymás iránt gyöngédek, a tiszteletadásban egymást megelőzőek legyetek” (10. v.) – mondja az apostol. **A szeretet legyen figyelmes, előzékeny.** Ha a szeretet, ami bennetek és köztetek van figyelmes, akkor meglátja a hiányosságokat. Természetesen nem a másikat, hanem a magát! A házastársunk hiányosságait könnyen észrevesszük, sőt fel is fedjük és javítani is akarjuk. Nyomban meg akarjuk őt hiányosságaival, hibáival együtt változtatni. De a szeretet másként lát: először a magam hiányosságait, hibáit látta meg, azon akar változtatni. Készek vagytok-e erre a szeretetre?

Ha a szeretet figyelmes, előzékeny, tudja, hogy a másiknak mire van vagy mire nincs szüksége. Ez érvényes testiekre és lelkiekre egyaránt. Nem akarja mindig a sajátját ráerőltetni házastársára, de figyel arra, hogy megadja azt, amit társa elvár tőle.

3. Adakozás, vendégszeretet – ezt a két szót emelném ki a 13. versből. **A szeretet legyen gyakorlatias.** Adott helyzetekben, a szükségben feltalálja magát. Tudja, hogy mikor kell adni, kinek és mivel lehet segíteni, de azt is látja, hogy kin kell könyörölni, kit kell asztalhoz ültetni, vagy kinek kell puha ágyneműt vetni. Tanuljátok meg szereteteket úgy kifejezni, ahogy arra a másinak szüksége van! Fedezték fel, hogy társatoknak, és mindazoknak, akik házasságleteket követik, hogyan van szüksége a ti szeretetetekre.

4. Több felolvasott vers alapján elmondható: **a szeretetnek vannak kötelességei.** Ezeket a kötelességeket fel kell vállalni és meg kell tenni. Emeljünk ki párat az Igéből: „áldjátok azokat, akik titeket kergetnek... örüljete az örülőkkel, sírjate a sírókkal... ne kevélykedjete... ne legyete bölcsek timagatokban...” Ezeken túl minden házasságban vannak kötelességek, amelyeket férjként, feleségként meg kell tenni. Hadd említsünk egypár hétköznapi példát: tiszta nadrág, vasalt ing, finom vacsora a feleség részéről, gyengédség, áldozat, lemondás, vagy éppenséggel egy szál virág a férj részéről. A szeretet nem felejt el kötelességeit, sőt, felvállalva azokat nem akar kibújni azok megtétele alól.

5. „Örüljete az örülőkkel, sírjate a sírókkal.” (15. v.) Örüljete társatoknak, a társatokkal, amikor kell, amikor lehet, de legyete készen sírni is vele, amikor sírni kell. Mit jelent ez? **A szeretet érzékeny.** Empátia – biztosan ismerete ezt a sokak által igen kedvelt és használt szót. Nagyon sok helyen olvassuk az evangéliumokban, hogy Jézus megindult, érzékennyé vált látva valakinek bűnét, nyomorúságát, baját, betegségét. A szeretet észreveszi a másik állapotát, azonosulni tud vele, fel tudja vállalni azt, amiben a másik van. Örülni sokkal könnyebb, mint sírni. De ha megtanultok együtt sírni, úgy hiszem, hogy házastársatok öröméhez is teljesen másként tudtok majd viszonyulni.

Hadd figyelmeztessen ezen a ponton Isten Igéje még valamire: tanuljate meg együtt örülni és sírni nemcsak a házasságban, a családban, hanem azon túl is, a nagycsalád tagjaival, barátaitokkal, ismerőseitekkel, gyülekezetete tagjaival, a testvérekkel, mindazokkal, akik rá vannak szorulva arra, hogy ti velük együtt örüljete vagy sírjate.

6. Zárógondolatként az utolsó versek (17–21) üzenetét emelem ki: **a szeretet szenvedni is képes.** Nemsokára mondani fogjate: „véle tűnök, véle szenvedek... őt sem egészségében, sem betegségében el nem hagyom.” A szeretet képes érte, de vele is szenvedni: a házastársért, a házastárssal. „Nincs senkiben nagyobb szeretet annál, mint ha valaki életét adja barátaiért.” (Jn 15,13) Jézus ezt tette, értünk szenvedett. Ennyire szeretett!

János apostol szavaival zárom: „szeretteim, szeressük egymást; mert a szeretet Istentől van, és mindaz, aki szeret, az Istentől született, és ismeri az Istent.” (1Jn 4, 7) Ámen.

Temetési igehirdetés

Szilágyi Zoltán
Szilágycseh

Maga az Isten lesz velük...

Alapige: Jelenések 21,3–4

Nem lesz többé fájdalom, jajkiáltás. Lajos bácsinál ezek mind megszűntek: nincs többé szóban, kiáltásban kimondott fájdalom. Nincs többé csendes, szinte hangtalan fájdalom sem. Vége annak a kízó fájdalomnak, amely élete utolsó napjait betöltötte. Vége az éhségnek, vége a szomjúságnak!

Megmaradt azonban a ti szívetekben a fájdalom, a sírás. Hogyan mondhatja az Ige, hogy **az Isten letöröl minden könnyet**, amikor ott vannak a könnyek az arcotokon? Talán csak azzal vigasztaljátok magatokat, hogy az ő állapotában a meghalás nyereség volt.

Miről beszél a felolvasott Ige? Hogyan válhat ez vigasztaló üzenet?

I. Az utolsó időkről beszél az Ige. Amikor minden mulandó elmúlik, nem lesz többé az első ég és első föld, amelyben mi most még élünk. Amikor egy teljesen új világ születik, mert Isten **mindent újjá teremt**. A halottak feltámadnak, s akik be vannak írva az Élet Könyvébe, azok átköltöznek ebbe az új világba, a mennyországba.

De addig a földi életet meghatározza az, amit itt látunk: a halál. Amit ezekben az utóbbi hónapokban ti nagyon közelről megtapasztalhattatok: a szenvedés, a betegség, az emberi esendőség, sokszor a reménytelenség, a gyógyítás és gyógyulás képtelensége.

De pontosan itt szól hozzánk vigasztalóan az igei **LÁTOMÁS**: nem csak ennyi van. Van folytatás. Minden koporsóra rá van írva: **ÉLT** évet. Erre is. De ez csak a földi életre vonatkozik. Mert Isten **kegyelmi ajándéka az örök élet**. Van örök élet!

A földi élet pedig arról szól, hogy milyen lesz a folytatás. A felolvasott Igét megelőző látomásban arról van szó, hogy lesz egy utolsó ítélet, hogy a halottak **az élet könyvébe írottak szerint ítéletnek meg cselekedeteik szerint** (20,12).

Milyen cselekedetek szerint? Mit mond erről Jézus? *Aki hallja az én igéimet, és hisz abban, aki elküldött engem, annak örök élete van; sőt ítéletre sem megy, hanem átment a halálból az életbe.* (Jn 5,24)

„Ítéletre sem megy.” Egy képpel szeretném érzékeltetni, hogy ez mit jelent. Van ügyvédje Jézus Krisztusban. Ő megy az ítéletre, Ő jelenik meg Isten trónusa, bírói széke előtt, sőt el is szenvedti az igazságos ítéletet. Talán gyenge példa: peres ügyem volt, s kérdeztem az ügyvédet, mikor kell menjek, megjelenjek a bíró előtt? Ő azt mondta: nem kell menjek, ő majd elmegy helyettem.

Jézus elmegy helyetted, helyettem. Az életünk első és nagy cselekedete: elfogadni, felfogadni Jézus Krisztust Pártfogónak, ügyvédnek. Azt hiszem, ez a legfontosabb, ami be lehet írva nevünk mellé az Élet Könyvében. S ha ez megtörténik, akkor már az is ott van, amit Pál apostol ír a Galata levélben: *Krisztussal együtt megfeszítettem. Élek pedig többé nem én, hanem él bennem a Krisztus, amely életet pedig most testben élek, az Isten Fiában való hitben élem, aki szeretett engem és önmagát adta értem.* (2,20) A bennem élő Krisztus által, az Ő vezetésével pedig már lehet olyan jó cselekedetem, ami Isten előtt számít. Amire igaz Jézus szava: **Akik a jót tették, az életre támadnak fel.**

Ezért nagyon fontos kegyelmi ajándék a földi élet. Csodálatos lehetőség, amely nekünk még meg van adva. Azt szoktuk mondani az Ige szavával: „Uram, *életem ideje a kezében van*” (Zsolt 31,16). S ez igaz. De az is igaz, hogy az pedig a mi kezünkben van, hogy hogyan gazdálkodunk életünk idejével.

Mi még úgy vagyunk ezzel, hogy minden koporsó azt hirdeti: *Siessetek, hamar lejár, kegyelme már régóta vár*. Aki ezt a kegyelmet elfogadja, annak igazán nagy vigasztalás ez az Ige: *az Isten eltöröl minden könnyet*. Annak a földi életben is ez ad reménységet, vigasztalást, erőt. Ad valamiféle csodálatos ELŐRELÁTÁST, amelynek segítségével mindent másképpen tud hordozni. Így mondja ezt az Ige: *Ezért tehát nem csüggedünk. Sőt, ha a külső emberünk megromol is, belső emberünk mégis megújul napról napra. Mert a mi pillanatnyi könnyű szenvedésünk minden mértéket meghaladó nagy, örök dicsőséget szerez nekünk*. (2Kor 5,16–17)

II. De úgy is vigasztalás az Ige, hogy Isten letöröl minden könnyet, hogy egyedül ő az, aki igazi vigasztalást tud adni most, a gyász óráiban is. Reánk, emberekre igaz, amit Jób mond: *Bizony, nyomorult vigasztalók vagytok ti mindnyájan*, de Isten az, aki megvigasztal minden nyomorúságba esetteket, így titeket is. Járuljatok hát bizalommal a kegyelem és a vigasztalás királyi székéhez! Ámen.

Igehirdetés presbiteri konferencián

Bustya Dezső
ny. lelkipásztor
Marosvásárhely

Szolgálat és jutalom

Alapige: 1Péter 5,1–4
Bibliailvasás: Ezékiel 34,1–16

Alapigénk rólunk beszél. Azt mondja el: kik vagyunk; mi a feladatunk; hogyan tegyünk annak eleget és mi a jutalmunk. Erről a négy dologról szeretnék Igénk alapján Isten Lelke segítségével bizonyosságot tenni.

1. *Kik vagyunk?* Szentleckénk hármas meghatározást ad: a) presbiterek, b) akik Krisztus szenvedésének tanúi és c) a megjelenendő dicsőségnek részesei vagyunk. Mít mondanak ezek a meghatározások éppen itt és most számunkra?

a) *A köztetek lévő presbitereket kérem én, a presbiterárs...*, így kezdi intő szavait Péter apostol. Amikor levelét írta, már minden gyülekezetnek voltak presbiteri, akik az egyház belső és külső növekedéséről gondoskodtak. Az első gyülekezetben, Jeruzsálemben maguk az apostolok töltötték be ezt a tisztséget. Amikor el kellett hagyniuk a várost, presbitereket állítottak a közösség élére. Maga a presbiter szó, amint tudjuk, vént jelent. Nem tehetetlen öreget, hanem olyan embert, aki hitben és tapasztalatban *öregebb*, aki idejét főként a hitben való gyarapodásra, másoknak gyarapítására fordította. Vannak református egyházak, amelyek magukat presbiteriánusoknak nevezik. Nekünk nagyon drága ez a szó. Egyházunkban tulajdonképpen nincs is más tisztség, mint a presbiteri. Beletartozik presbiter, gondnok, lelkipásztor, esperes, püspök egyaránt. Minden egyházi szolga presbiter, vagyis: hitben, buzgóságban másoknál öregebb, tapasztaltabb. Maga az apostol is presbiternek nevezi magát. Mintha ezt mondaná levele akkori és mindenkori

olvasóinak: Ti az egyes gyülekezeteknek vagytok presbiterei, én az összes gyülekezetnek, az én munkaköröm nagyobb, de a hivatalom és szolgálatom ugyanaz. Nem olyan valaki szól hozzátok, aki tőletek távol áll. Ugyanazt a szolgálatot végzem magam is, amit ti, ismerem felelősségetek súlyosságát, bajaitokat és kísértéseiteket, amely hivatalokkal együtt jár. Amit nektek mondom, önmagammal is mondom.

b) Továbbá úgy mutatkozik be az apostol, mint *a Krisztus szenvedésének tanúja*. Hogyan értsük ezt? Péterről tudjuk, hogy látott valamit a Krisztus szenvedéseiből a Gecsemáné-kertben és a főpap palotájában, de a keresztet és az ott szenvedő Megváltót csak messziről látta. Így hát nem a szemtanú értelmében használja ezt a kifejezést; inkább így mondhatnánk: a Krisztus szenvedésének *tanúbizonyúságtévője*! Mint presbiter, azt tekintette feladatának, hogy az Ige által bizonyosságot tegyen minden helyen és minden alkalommal Krisztus szenvedésének jelentőségéről és annak erejéről. Péter éppúgy, mint apostoltársa, Pál, csak a keresztfeszített Krisztust hirdette, a feltámadott Messiás kereszttől szóló Ige volt minden beszédének eleje és vége. Testvérek, ma is ez kell hogy legyen minden prédikáció eleje és vége; aki ezt elhallgatja vagy félremagyarázza, súlyos mulasztást követ el főképpen azok ellen, akik e téves bizonyosságot hallva és így hamis hitre jutva, elveszíthetik az örök életet. Érzitek-e, milyen nagy felelősség az, hogy mi 2000 esztendővel az első nagypéntek után is Krisztus szenvedésének tanúi kell hogy legyünk ebben a világban?

Péter abban az értelemben is elmondhatta, hogy Krisztus szenvedésének tanúja, hogy ő maga is szenvedett az Úrért; őt és társait a Krisztusban való hit és a Hozzá való ragaszkodás miatt megkorbácsolták, börtönbe vetették, bíróság elé állították. Mi pedig azt is tudjuk földi élete végéről, hogy Rómában Urához hasonló módon, keresztre feszítve halt meg.

c) Az apostol végül *a megjelenendő dicsőség részesének* nevezi magát. Péter teljes bizonyossággal bízott abban, hogy az Anyaszentegyház Ura, Krisztus az idők végén dicsőségesen fog megjelenni a világban. Abban is bizonyos, hogy ő maga is részes lesz ebben a dicsőségben. Miért fontos ez? Az apostol e levelet vigasztalásul írta a szétszórtságban élt Krisztus-követőknek. Mintha azt mondaná itt: nem azzal vigasztallak titeket, amiben magam sem vagyok biztos, hanem azzal, ami bennem boldog valóság. El tudja ezt mondani ma minden presbiter a maga helyén? A világ sokszor gúnyolódik velünk, azzal vádolnak, hogy az embereket valami láthatatlan és bizonytalan jövőendő ígéréttel akarjuk rávenni arra, hogy mondjanak le a mulandó földi javakról a mennyieik érdekében. Nos, mi biztosak kell hogy legyünk az örök jövődönk felől. Csak így tudunk hitelesen szolgálni ki-ki a maga gyülekezetében, a munkahelyén, családjában, mindenütt. Igen, én tudom, hogy részem lesz abban a dicsőségben, amely Krisztus hú bizonyosságtévőire vár!

2. *Mi a feladatunk?* Igénk kettős munkát bíz reánk, ami tulajdonképpen ugyanazon szolgálatnak a két oldalát jelenti. Egyfelől:

a) *Legeltessétek az Istennek köztetek lévő nyáját...* Isten nem valami földi, csekély értéket bízott reánk, presbiter testvérek! Szolgálatunkat az teszi komollyá és felelősségteljessé, hogy Krisztus a maga nyáját, vérével szerzett egyházát bízta reánk; emberi lelkeket kell őriznünk a gonosztól. Péternek bizonyára még fülében csengett a feltámadott Mesterrel való találkozása a Genezáret tavánál, amikor ezt a megbízást kapta: „Legeltesd az én juhaimat” Most ezt a megbízást adja tovább a presbiter társaknak. Mít jelent legeltetni? A 23. zsoltár elmondja, mit tesz a jó pásztor. Fűves legelőkre, csendes vizekhez terelgeti a nyáját. Krisztus nyájának az eledele, mindennapi kenyere maga az Úr Krisztus. Ő az Igében és a sákramentumokban adja nekünk önmagát. Ezért a presbiter

legfőbb feladata: örködni afelett, hogy minden szószéken tisztán és elegyítetlenül hirdetessék az Ige, s a szent jegyeket az Írás utasítása szerint szolgáltatassák ki. Ma sokan panaszkodnak amiatt, hogy lecsökkent a templombajárók száma. Kinek a hibája ez elsősorban? Vizsgáljuk meg: vajon az igehirdetéssel megbízott presbiter, a lelkipásztor újjászületett ember-e? Az Igét hirdeti, vagy híreket mond el, amit a napilapokban olvasott, vagy kitalált mesékkel szórakoztatja a gyülekezetet? Vajon a presbitertársak csak egyházi pénzbeszédők, vagy testvéri lelkigondozók? Legeltessetek, testvérek! Vigyázzatok, hogy füves legelő és tiszta víz helyett nehogy mérget egyenek és igyanak a nyáj tagjai!

b) A folytatás így hangzik: *gondot viselvén arra...* Mi ez a többlet az eddigiekhez képest? Pál apostol az efézusi gyülekezettől búcsúzva elmondja: eltávozása után gonosz farkasok fognak jönni, akik nem kedveznek a nyájnak. Sőt, magában a gyülekezetben is támadnak férfiak, akik hamis dolgokat beszélnek, hogy a híveket a maguk táborába csalogassák. Testvérek, a világban tucatjával működő ideológiák, hamis tanítások mindentűvé behatolnak. Az istentelenek harca az Ige és a hívők ellen minden vonalon folyik az Európai Uniótól kezdve az óvodákig. Itt kell nagyon ébereknek lennünk! Sok olyan ember van, aki minden hamis tanításra odafigyel, minden rafinált élvezetet ki szeretne próbálni, mert a reklámok ezt igyekeznek a szívébe táplálni. Ezért kell nekünk minden egyes léleknek utána menni, amikor azt látjuk, hogy eltévelyedett az igaz útról. Ne hagyjuk a személyes lelkigondozás ügyét mindenestől egyetlen presbiterre: a lelkipásztorra. Mindenki felelős minden lélekért, akiket gyülekezetünkben, környezetünkben reánk bízott az Úr.

3. *Hogyan töltsük be feladatunkat?* Péter apostol, a presbitertárs három ellentétes párhuzamban beszél erről. Halljuk hát:

a) *...nem kényszerítésből, hanem örömből...* Amikor az apostol levelét írta, a presbiterség nem volt valami kívánatos. Nemcsak sok munkával, fáradsággal járt, de sok harcral és veszedelemmel is. A farkasok rendszerint először a nyáj pásztorát támadták és támadják ma is. Előfordult, hogy valaki csak sok rábeszélés után és kedvetlenül vállalta a presbiteri hivatalt. Mintha valami lerázhatatlan kényszer lenne. Mostanában is több szolgatársam panaszoja: gyülekezetében alig lehet presbitert, és még nehezebben gondnokot találni. Az emberek többsége nem szívesen vállal olyan szolgálatot, ami nem jár anyagi ellenszolgáltatással, de annál több felelősséggel és munkával. A kényszerből vállalt hivataltól semmi jó nem származik. Áldás ott van, ahol örömmel szolgál valaki, mint aki nem emberek, hanem elsősorban Istennek a szolgálója. Istennek szolgálni szabadság!

b) Másodszor: *sem nem rút nyereszkesedésből, hanem jóindulattal...* szolgáljon minden presbiter. Hajh, de sok szomorú dolgot hallottam az utóbbi években, hasonló konferenciákon! Lelkész és kurátor összefogva adták el az egyház földjeit, hamis összegeket könyvelve, a nyereséget egymás közt felosztva. Be sokan élnek egyházunkban inkább Krisztusból, mint Krisztusért, ahogy valaki megfogalmazta! Nem kellene ezeknek így lenni! Aki pénzért, elismerésért, földi dolgokért szolgál, egykor az Úrtól ezt az ítéletet fogja nyerni: „Elvették jutalmukat!” Jóindulattal szolgáljatok, vagyis: az az indulat legyen bennetek, amely Krisztusban volt (a Filippi levél megfogalmazása szerint!).

c) Harmadszor: *sem nem úgy, hogy uralkodjatok a gyülekezeteken, hanem mint példányképei a nyájnak.* A presbiter nem áll a gyülekezet alatt, szolgál neki, de nem emberek szolgálója, hanem Istené. Nem függ az emberek kívánságaitól és szeszélyeitől. De nem áll a presbiter a gyülekezet fölött sem, mint a világi vezetők, akik dőlyfösen felülről parancsolgatnak, és engedelmisséget kívánnak önmaguk iránt. Példaképeknek kell lennünk. Nem azt jelenti, hogy másokkal szemben mi, presbiterek tökéletesek lennénk. Bű-

nös vágyainkkal küzdök, a Sátán ellen harcolók vagyunk mi magunk is, de biztosak vagyunk abban, hogy minden megbánt bűnünkre bocsánatot nyertünk, ezért egész életünk szent hálaáldozat Isten oltárán. Nem savanyú ábrázattal, de örvendezve visszük végbe az önmegtágadás és kereszthordozás feladatát, mert a földiek helyett Urunkra nézünk szüntelen.

4. Az utolsó kérdés: *Mi a híven szolgáló presbiter jutalma?* Péter presbitertársunk így foglalja össze: *Mikor megjelenik a főpásztor, elnyeritek a dicsőségnek hervadatlan koronáját.* Olyan nagy örömet jelent ez, amit rész szerint már e földi életben tapasztalunk. Mert Jézus Krisztus, a Főpásztor mellett pástornak lenni: a legnagyobb boldogság. Még akkor is, ha ezt nem értékelik az emberek. Jutalmunk az Úrtól van. Ravasz László ezzel biztatja kora presbitereit: „Nagy hatalom a római pápa; egy nagyobb hatalom van nála: a református presbiter.” Valóban így van. Ha a szolgálat hatalma vezérel – és nem a hatalom szolgálata –, már e földi létünkben megtapasztaljuk Urunk szavának igazságát: „Aki nékem szolgál, megbecsüli azt az Atya.” (Jn 12,26) Ámen.

(Mezőpanit, 2014. március 22.)

A lapot alapította: D. dr. Csiha Kálmán és Nagy László

Főszerkesztő: Jenei Tamás

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa

400079 Cluj/Kolozsvár, str. I. C. Brătianu/Király u. 51–53.

Tel: 0264-592453; Fax: 0264-595104; Email: belmisszio@reformatus.ro

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza

Készült az Erdélyi Református Egyházkerület

Misztótfalusi Kis Miklós Sajtóközpontjának nyomdájában

Felelős vezető: Dávid Zoltán

Műszaki szerkesztő: Bálint Lajos

Olvasószerkesztő: Salamon Emese

Számítógépes szedés, tördelés: Nagy Andrea

ISSN 0254-4458

Varga Lajos

Eszter királyné és a királyi kegy

Ki lett adatva a szigorú rendelet,
Amelyet királyi pecsét erősített.
Az összes zsidókat rémület fogá el,
Szemben állottak a nagy veszedelemmel.
Végre Mardoceus magának időt nyert,
S a végzetes hírről tudósítá Esztert.
Kérte, hogy legyen a nép közbenjárója,
S közbenjárásával népét védje, óvja.

Eszter felöltözött királyi pompába,
Ragyog, fénylik fején gyémánt koronája,
Hermelin palástja két vállát takarja,
Sarkig leeresztve aranysejtem haja,
Liliom virágot tartva jobb kezében,
Leírhatatlan báj ragyogott szemében,
Tíz drága gyöngyfűzért függesztett nyakába,
Ilyen díszben ment a király csarnokába.

Az oszlopcsarnokban Ahasvérus trónt ül,
Hatalmas főurak veszik székét körül.
Kinyílik az ajtó s udvarhölgyeivel,
Teljes szépségében megjelenik Eszter.
A király örömmel tekintett le rája,
Ily igéző szépnek még soha nem látta,
És hogy megmutassa Eszter iránt kegyét,
Kinyújtá feléje az aranyvesszejét!

A király e tette nagy kegynek volt jele,
Kevés részesült ily kitüntetésekbe.
És az aranyvesszőt Eszter megcsókolta,
Aztán szép természetét mélyen meghajtotta,
Mély hódolatának vala ez jelképe,
Mire a királynak így hangzott beszéde:
„Szólj Eszter! mit kívánsz? kérd országom felét
Vagy birodalmamnak legdrágábbik kincsét.

Esküszöm, amit kérsz, én azt mind megadom,
Kérhetsz tőlem bármit, azt meg nem tagadom!”

[...]